

RADA GMINY
Godziesze Wielkie

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Mirosława Kobyłka

Załącznik do uchwały nr XXXVII/222/2017
Rady Gminy Godziesze Wielkie
z dnia 31 lipca 2017 roku

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022

Godziesze Wielkie, lipiec 2017

Projekt pn. „Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Miasto Kalisz

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka Gminy	4
2. Korelacja z dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi w Gminie Godziesze Wielkie	9
2.1. Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023	9
2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022	12
2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku	15
2.4. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni”	16
2.5. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej na lata 2015 – 2020	18
3. Metodologia	21
4. Delimitacja obszarów zdegradowanych	34
4.1. Sfera społeczna	34
4.2. Sfera gospodarcza	48
4.3. Sfera środowiskowa	49
4.4. Sfera techniczna	51
4.5. Podsumowanie diagnozy	52
5. Obszar rewitalizacji	55
5.1. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	58
5.2. Problemy sfery infrastrukturalno-przestrzennej i środowiskowe występujące na obszarze rewitalizacji	67
5.3. Problemy społeczne i gospodarcze występujące na obszarze rewitalizacji	71
6. Wizja	76
7. Cele procesu rewitalizacji	79
8. Katalog projektów rewitalizacyjnych	81
8.1. Projekty podstawowe	81
8.2. Projekty uzupełniające	89
9. Mechanizmy zapewniające komplementarność	93
9.1. Komplementarność przestrzenna	93
9.2. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	96
9.3. Komplementarność problemowa	96
9.4. Komplementarność źródeł finansowania	103
9.5. Komplementarność międzyokresowa	103
10. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji	107
11. Wdrażanie i monitoring	113
12. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Województwa Wielkopolskiego	118
12.1. Powiązanie LPR ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020	119
12.2. Powiązanie LPR z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	123
13. Informacje uzupełniające do LPR Gminy Godziesze Wielkie 2017-2022	125

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Dokument
w tej wersji został przygotowany
przez zespół pracowników
Urzędu Gminy w Godzieszach
Wielkich.

Dziękujemy
za wskazówki merytoryczne
firmie *Atrium* z Poznania.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Wstęp

Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej obejmująca okres lat 2014 – 2020 wprowadziła nowe podejście w rozwiązywaniu wielu problemów, kładąc nacisk na nowe zjawiska i czynniki uznawane za priorytetowe. Pojawiły się więc nowe pojęcia np. „niska emisja”, ale także zwrócono uwagę na podstawowy czynnik rozwoju (w warunkach nowych zjawisk demograficznych) jakim jest problematyka społeczna, a w jej centrum – kwestie zapobiegania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji mieszkańców obszarów wiejskich.

W tym podejściu strategicznym – Unia Europejska uznała, iż idea rewitalizacji ściśle odpowiada wyznaczonym celom rozwojowym poprzez przyjmowanie przez nią nadrzędności społecznego wymiaru w wyborze podejmowanych działań.

Ustanowienie jednostki społecznej w głównym punkcie rewitalizacji wpływa na określenie potrzeb także obszarów wiejskich.

Wszakże nie na zasadniczych (poza miejscem zamieszkania) różnic problemowych pomiędzy mieszkańcami miast (których w poprzedniej perspektywie finansowej obejmowano dobrodziejstwem procesów rewitalizacji) i wsi. W obu środowiskach zagościły trudne problemy związane ze starzeniem się populacji, ubóstwem, bezrobociem, czy też nieporadnością życiową.

Biorąc pod uwagę występujące także w Gminie Godziesze Wielkie zjawiska społeczne (terytorialnie zróżnicowane) – władze Gminy postanowiły o przystąpieniu do tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022. Podjęcie tej decyzji zaowocowało koniecznością wykonania szeregu analiz występowania zjawisk kryzysowych na terenie poszczególnych sołectw, będących podstawowymi jednostkami analitycznymi w tworzeniu „mapy zagrożeń”, a w ślad za nią wyznaczeniem granic obszaru rewitalizowanego i przygotowania dla niego zestawu kompleksowych, uzupełniających się, przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Należy podkreślić, iż już w poprzednim okresie finansowania (obejmującym lata 2007 – 2013) Gmina Godziesze Wielkie, raczej intuicyjnie, podjęła szereg działań, które obecnie możnaby nazwać rewitalizacją.

Przykładem takiego postępowania jest utworzenie Spółdzielni Socjalnej „Nasza Firma”, „załatwiającej”, chociaż wówczas w znikomym stopniu, zatrudnienie długotrwale bezrobotnych, młodych, mieszkańców naszej Gminy. Spółdzielnia ta stała się swoistym

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

„inkubatorem” dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej na terenie kilku regionów Polski, których przedstawiciele czerpali doświadczenia z praktyki funkcjonowania „Naszej Firmy”.

Drugim źródłem realizowanych wówczas działań społecznych były programy finansowane ze środków europejskich, a przede wszystkim: Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w praktyce wykorzystywane w Gminie w formach: „Wyrównanie ram edukacyjnych dzieci i młodzieży”, „Odnowy wsi” i całego kompleksu działań związanych z osią Leader w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, czy też Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacji Inicjatyw Obywatelskich.

Działania te skierowane do organizacji społecznych, szkół i części sołectw w Gminie nie utworzyły jednak rozwiązania kompleksowego, nakierowanego na zrównoważony rozwój Gminy w aspekcie społecznym, gospodarczym czy funkcjonalno – przestrzennym, doprowadzając do widocznego zróżnicowania warunków życia społecznego w Gminie.

Jednakże dokonany obecnie proces analizy stanu wyjściowego, konsultacje społeczne oraz doświadczenie Gminy stwarzają obecnie nową perspektywę skutecznego zaplanowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminie Godziesze Wielkie.

1. Charakterystyka Gminy.

Gmina Godziesze Wielkie położona jest w południowej części powiatu kaliskiego. Jej powierzchnia wynosi 10.510 ha. Gmina graniczy z sześcioma jednostkami samorządu gminnego, w tym od północy - na niewielkim odcinku - z miastem Kalisz. Jedna z granic biegnie wzdłuż rzeki Proсны.

Stosunkowo bliskie sąsiedztwo z aglomeracją miejską, jaką jest Kalisz pozytywnie wpływa na sferę społeczną gminy. Kalisz zaspakaja wszystkie najważniejsze potrzeby mieszkańców gminy, których nie są oni w stanie zaspokoić na swym terenie. Najważniejszą z nich jest oczywiście praca. Ma to istotny wpływ na stan zatrudnienia i zmniejszenie stanu bezrobocia na terenie gminy. Oprócz Kalisza na sferę społeczną mają wpływ sąsiednie gminy (Szczytniki, Opatówek, Brzeziny, Sieroszowice, Nowe Skalmierzyce). Z niektórymi z nich zawiazano lokalną współpracę.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Sieć osadniczą Gminy Godziesze Wielkie tworzy 25 wsi sołeckich, siedzibą Gminy i Urzędu jest wieś Godziesze Wielkie. Powierzchnia gminy obejmuje 10 523,70 ha i zamieszkuje ją – wg stanu na 31.12.2016 r. – 9341 mieszkańców, ze średnią gęstością zaludnienia 0,89 osób/ha (88,54 osób na km²).

Gmina Godziesze Wielkie jest typowo rolniczą gminą (77% powierzchni gminy to grunty orne). Tereny leśne stanowią 15% powierzchni gminy. Silnie rozwinięte są działy specjalne rolnictwa – ogrodnictwa i sadownictwa. Sąsiedztwo Kalisza to bardzo dobry rynek zbytu dla płodów wyprodukowanych na terenie gminy. Rolnictwo w gminie oparte jest na indywidualnych gospodarstwach rolnych. W rękach osób fizycznych spoczywa większość powierzchni gminy, głównie użytków rolnych i terenów mieszkaniowych oraz częściowo obszary leśne, drogi i wody. Dla mieszkańców utrzymujących się z rolnictwa głównym kierunkiem produkcji jest uprawa zbóż i kukurydzy, w mniejszym stopniu ziemniaków, strączkowych jadalnych, przemysłowych i pastewnych oraz hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Przeważającą część istniejących zakładów to firmy zatrudniające kilku pracowników. Nieliczne zatrudniają większą ilość pracowników, do 20 i więcej osób. Wśród zarejestrowanych są firmy w cukiernictwie, produkcji odzieżowej, przetwórstwie rolno-spożywczym i wykonawstwie usług w zakresie budownictwa. Na tereny gminy w sferze usług znaczną przewagę posiadają usługi rzemieślnicze, transportowe, murarskie i budowlane. Na terenie Gminy znajdują się także usługi zdrowia z prywatnymi gabinetami lekarskimi i pielęgniarzkimi.

Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy wyraźnie rysuje się obraz spadkowej tendencji bezrobocia. Na terenie Gminy Godziesze Wielkie możemy mówić o trzech rodzajach szkół, tj. 5 szkołach podstawowych, 2 gimnazjach oraz 5 przedszkolach (stan na 2016 rok).

W Godzieszach Wielkich funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych, które mogą stanowić lokalne partnerstwo dla działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych w gminie, są to:

- 13 Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Klub Sportowy Kolarski „Zefir”,
- Ludowy Zespół Sportowy w Godzieszach Wielkich,
- Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”,
- Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Wolontariat młodzieżowy w Godzieszach Wielkich.

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie występuje szereg problemów mających wpływ na sytuację społeczną mieszkańców.

System komunikacyjny funkcjonujący w Gminie (obsługiwany przez Kaliskie Linie Autobusowe i PPKS Kalisz oraz dwie prywatne firmy przewozowe) w formie przewozów autobusowych, pozwala na bezpośrednie korzystanie z niego przez mieszkańców większości, ale nie wszystkich wsi na terenie Gminy (pozbawione komunikacji są wsie Skrzatki, Godzieszki, Kąpie).

Aktualnie funkcjonujący system sprzyja utrwalaniu się podziałów społecznych spowodowanych tym, iż reakcją firm przewozowych na zmniejszanie się zainteresowania korzystaniem z komunikacji publicznej jest ograniczanie liczby kursów. Sytuacja ta premiuje młodych mieszkańców wsi posiadających własne samochody, ale praktycznie „odcina” od usług autobusowych osoby starsze i samotne.

Istotnym problemem Gminy jest także dostęp do szybszego internetu. Obecnie usługi w tym zakresie na terenie Gminy wykonuje firma korzystająca formy radiowej (o małych prędkościach) oraz operatorzy telefonii w formie przewodowej i bezprzewodowej.

Obszar Gminy Godziesze Wielkie podzielić można na spójne terytorialnie, ale wyróżniające się ze względów społecznych, obszary:

- 1) obszar I (bezpośrednio przylegający do Kalisza) obejmuje teren wsi: Stobno, Stobno Siódme, Józefów, Saczyn, Borek, Wolica i Żydów.

Łącznie zajmuje on około 35% powierzchni Gminy, a zamieszkuje go około 43% ludności.

Cechą tego obszaru jest występowanie zjawisk suburbanizacji i napływu (w wyniku wysokiej dynamiki budownictwa mieszkaniowego) nowych mieszkańców z Kalisza.

Średnia odległość wsi tego obszaru od miasta waha się w przedziale 1 – 8 km.

Cechą obszaru jest niski poziom integracji społecznej (wewnętrznej) przy stosunkowo wysokiej dynamice zjawisk gospodarczo – technicznych,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- 2) obszar II (obejmujący centralną i południową część Gminy – wsie Bałdoń, Godziesze Wielkie i Małe, Końską Wieś, Godzieszki, Białą, Krzemionkę, Kąpie, Wolę Droszewską i Zadowice).

Obszar ten stanowi 55% powierzchni Gminy, a zamieszkuje go około 50% ludności.

Cechą obszaru jest to, że występuje tutaj dość stabilna sytuacja gospodarcza (rolnictwo w wymiarze tradycyjnym lub nowoczesnym z hodowlą trzody chlewnej i uprawami ogrodniczymi).

Integracja społeczności utrzymuje się na średnim poziomie w oparciu o najliczniejsze organizacje społeczne,

- 3) obszar III (obejmujący południowo – zachodnią część Gminy, w tym wsie Stara Kakawa, Nowa Kakawa, Rafałów i Kakawa – Kolonia) zajmuje około 10% powierzchni Gminy i zamieszkuje go około 7% populacji mieszkańców.

Cechą charakterystyczną tego obszaru jest zanikanie funkcji rolniczych – w związku z przejmowaniem małych gospodarstw rolnych przez dynamicznie rozwijające się rolnictwo obszaru II.

Na obszarze III występują łącznie trzy negatywne zjawiska społeczne:

- niski poziom integracji społecznej,
- niski poziom rozwoju gospodarczego,
- brak czynników dynamizujących rozwój przedsiębiorczości.

Mając na celu kompleksowe opracowanie zagadnień dotyczących realizacji poszczególnych elementów składowych polityki społecznej Gminy, dokonano identyfikacji najważniejszych problemów społecznych za pomocą dwóch działań: w oparciu o ankietę skierowaną do osób mających wpływ na kształtowanie się polityki społecznej oraz włączenie do prac nad opracowaniem dokumentu programowego niezależnego eksperta (superwizora).

W wyniku analiz treści ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców w celu ustalenia kierunków finansowania w Gminie Godziesze wielkie, a także po zapoznaniu się z dokumentacją w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i Urzędzie Gminy w Godzieszach Wielkich – przedstawiono następującą charakterystykę poszczególnych problemów związanych ze sferą społeczną życia Gminy Godziesze Wielkie:

- a) najważniejsze problemy społeczne w Gminie Godziesze Wielkie:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- ograniczona skromną infrastrukturą i postawami mieszkańców integracja społeczna,
  - bariery w uzyskaniu niezbędnych, wyższych, kwalifikacji dla mieszkańców legitymujących się wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i zawodowym oraz osoby niepełnosprawne,
  - mała aktywność instytucji w działaniach mających na celu organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz niedostateczna ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych,
  - niedostateczny dostęp do usług medycznych i edukacyjnych dla osób starszych, a także niedostateczne poczucie bezpieczeństwa ze strony służb porządkowych i opieki społecznej,
  - występujący ciągle deficyt miejsc pracy, szczególnie dla kobiet i osób o niskich kwalifikacjach,
  - pogłębiające się problemy związane z alkoholizmem, agresją i przemocą,
  - niedostateczny dostęp do bazy kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej szczególnie dla osób starszych,
  - brak wsparcia dla idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców,
  - niski poziom komunikacji publicznej pomiędzy wsiami na terenie Gminy oraz sąsiednimi miastami: Kalisz i Ostrów Wielkopolski,
- b) najważniejsi adresaci działań w zakresie spraw socjalnych według preferencji wynikającej z ankiet:
- mieszkańcy wsi peryferyjnych Gminy, oddalonych od centrum Gminy i szlaków komunikacyjnych (ze względu na liczebność tej grupy),
  - osoby niepełnosprawne,
  - dzieci z rodzin najuboższych,
  - osoby nie radzące sobie z opieką i wychowaniem dzieci, szczególnie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
  - osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych,
  - osoby starsze (w wieku 55+ ze względu na niekorzystne trendy marginalizacji tego środowiska).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

W wyniku analizy ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców, zasygnalizowali oni największe potrzeby rozwojowe gminy w następujący sposób:

- budowa dróg
- poprawa lub tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- rozwój infrastruktury technicznej (kanalizacja)
- mieszkania komunalne
- dostępność do internetu szerokopasmowego
- konieczność remontu zaniedbanych budynków użyteczności publicznej (szkoły, remizy OSP)
- podniesienie poziomu edukacji

2. Korelacja z dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi w Gminie Godziesze Wielkie.

Podstawowymi dokumentami o charakterze strategicznym w Gminie Godziesze Wielkie są:

- A. Strategie Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023,
- B. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022,
- C. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 r.,
- D. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni”,
- E. Strategia zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2015 – 2020.

Zgodnie z obowiązującą koncepcją strategiczno-planistyczną programowanie rewitalizacji to przede wszystkim poszukiwanie powiązań badań i analiz społeczności wsi z dokumentacjami już obowiązującymi, a w szczególności Strategią Rozwoju Gminy.

2.1. Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023.

Każda strategia rozwoju gminy jest podstawowym dokumentem polityki rozwoju na określonym obszarze.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie zawiera w sobie dwa kierunkowe ustalenia:

a) Misję Gminy sformułowaną w następujący sposób:

„Gmina Godziesze Wielkie to przyjazne i atrakcyjne miejsce życia dla jej mieszkańców, dobre miejsce dla rozwoju życia społecznego i gospodarczego.” oraz skomentowano:

„Takie określenie misji Gminy prowadzi do stwierdzenia, że powinna ona być, w przedziale kilkunastu lat, przyjaznym i dogodnym miejscem życia dla jej mieszkańców poprzez stworzenie warunków dla rozwoju, w szerokim aspekcie, życia społecznego i gospodarczego na jej terenie.”

b) Wizję Gminy przedstawiono w następujący sposób: „Będziemy przyjazną i bezpieczną Gminą, funkcjonującą w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, której głównymi celami są:

- rozwój gospodarczo-społeczny,
- aktywność mieszkańców,
- szacunek dla przeszłości.

Tak sformułowana wizja zawiera w sobie szereg elementów:

- określa miejsce powiązania geograficzno-przestrzenne z regionem kaliskim,
- przedstawia, w szerokim znaczeniu, zasadnicze cele swojej działalności (rozwój wszelakich form gospodarowania i różnorodnych form aktywności społecznej: edukacji, sportu, kultury),
- opiera swoją pomyślność na współpracy mieszkańców w ramach różnorodnych form organizacyjnych,
- nawiązuje do tradycji wiejskich terenu, co szczególnie wskazuje na związki z ideą funkcjonowania LGD7 Kraina nocy i Dni.

Działalność Gminy Godziesze Wielkie koncentrować się będzie w następujących obszarach:

- infrastruktura i środowisko,
- gospodarka,
- usługi społeczne.

Rada Gminy Godziesze Wielkie w Strategii Rozwoju Gminy dokonała także podziału przedsięwzięć w poszczególnych obszarach na priorytety:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- priorytet I (najwyższy) nadano zadaniom, które mają zasadniczy wpływ na przyszłość Gminy i jej funkcjonowanie,
- priorytet II - określa cele szczegółowe o charakterze prorozwojowym, dynamizującym zjawiska w danym obszarze.

Już w obszarze strategicznym „infrastruktura i środowisko” w priorytecie I uwzględniono następujące działania:

- 1) działania edukacyjne w zakresie zachowań proekologicznych, a w priorytecie I obszaru „usługi społeczne”,
- 2) wspieranie programów mających na celu wykorzystanie potencjału ludzkiego i integrację społeczną, w tym międzypokoleniową,
- 3) rozwój bazy kultury fizycznej i sportu na terenie Gminy poprzez budowę boisk wielofunkcyjnych,
- 4) wykorzystanie bazy edukacyjnej Gminy dla zorganizowania systemu kształcenia dorosłych.
- 5) organizacja ogólnogminnych i środowiskowych imprez służących do integracji społecznej.

Wśród problemów społecznych uwzględnionych także w Strategii Rozwoju Gminy znalazły się także:

Obszar strategiczny „usługi społeczne” priorytet II:

- 1) tworzenie i wspieranie już działających grup i instytucji, wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 2) podejmowanie działań zmniejszających skutki bezrobocia wśród mieszkańców Gminy,
- 3) organizowanie konkursów na najładniej wyglądającą wieś, ulicę, posesję.

W tak skonstruowanej Strategii Rozwoju w tzw. „piramidzie celów” na najwyższym poziomie znalazł się cel strategiczny C.I „Działać na rzecz integracji społecznej w celu wykorzystania potencjału społecznego Gminy” z elementami składowymi:

- tworzenie warunków poprawy wykorzystania obiektów poszkolnych i należących do OSP i Gminy na cele społeczne,
- tworzenie spółdzielni socjalnych,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- współpraca z LGD7 Kraina Nocy i Dni,
- współpraca i pomoc dla organizacji społecznych zajmujących się sprawami integracji społecznej, w tym osób niepełnosprawnych,

oraz cele priorytetowe A.II (remonty istniejących dróg gminnych), C.II (organizacja szkoleń i kursów dla młodzieży i dorosłych), A.III (doradztwo ekologiczne) oraz C.IV (działania na rzecz utrzymania i tworzenia nowych, zapobiegających wykluczeniu społecznemu, programów profilaktycznych w środowisku młodzieży i dorosłych – m. in. poprzez stworzenie Centrum Integracji Społecznej i Spółdzielni Socjalnych).

Wszystkie opisane w Strategii Rozwoju Gminy zostały zredagowane w taki sposób, że stwarzają pełną możliwość ich realizacji w postaci przedsięwzięć rewitalizacyjnych (na co wskazuje m. in. rozszerzenie aktualizacyjne opisu celu strategicznego C („usługi społeczne”). Strategia Rozwoju Gminy nie jest dokumentem bezpośrednio wskazującym największe natężenie negatywnych zjawisk społecznych, powiązanych z negatywnymi zjawiskami w innych obszarach, co uzasadnia potrzeba przeprowadzenia szczegółowych analiz, celem ich wyznaczenia.

Generalnie – Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie – w zakresie zbieżności z regułami działań rewitalizacyjnych, pozwala na stworzenie schematu:

możliwość poprawy sytuacji społecznej mieszkańców Gminy (w tym negatywnych zjawisk społecznych) poprzez podjęcie działań rewitalizacyjnych w obszarach: gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.

2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022 określa najważniejsze zadania jakie powinny być zrealizowane na terenie Gminy, aby pomóc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.

Strategia formułuje następującą wizję rozwoju społecznego Gminy Godziesze Wielkie:

„Jesteśmy przyjazną i bezpieczną Gminą działającą na rzecz integracji całej społeczności gminnej, którym głównymi celami jest:

- realizacja zadań zapewniających bezpieczeństwo socjalne mieszkańców,
- integracja środowisk i społeczności gminnej,
- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- stwarzanie warunków dla rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego i technicznego na terenie Gminy,
- wspieranie aktywności mieszkańców we wszystkich jego formach służących tak rozwojowi Gminy, jak i ochronie dziedzictwa kulturowego związanego z przeszłością.

Na konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych szczególnie wskazuje ujęcie tychże przedsięwzięć w celu strategicznym A:

Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy (w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie infrastruktury socjalnej i wzmocnienie kadr pomocy społecznej.
2. Aktywizacja zawodowa, rozwój przedsiębiorczości, edukacja zawodowa.
3. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja zawodowa i społeczna środowiska osób niepełnosprawnych.
4. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym.

Celom szczegółowym przypisano w Strategii kilka form realizacyjnych:

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze rynku pracy i edukacji związanej z przedsiębiorczością w celu poprawy wskaźników bezrobocia poprzez stosowanie aktywnych form wspierania różnych form zatrudnienia.
2. Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i zamieszkujących obszary o wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
3. Diagnozowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego (cel strategiczny B).
4. Zachęcanie dzieci do uczestniczenia w zajęciach organizowanych przez placówki oświatowe (cel strategiczny B).
5. Kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem (cel strategiczny B).
6. Zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych (cel strategiczny C).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

7. Wspomaganie działań instytucji oraz organizacji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień (cel strategiczny C).
8. Zwiększanie możliwości udziału osób starszych w życiu społecznym gminy oraz zapewnienie im właściwej opieki (cel strategiczny D).
9. Działania w zakresie zagospodarowania czasu wolnego społeczności lokalnej (cel strategiczny E).
10. Rozwój pozalekcyjnych zorganizowanych form edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych (cel strategiczny F).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022 tworzy ramy dla określenia obszaru wsparcia (obszarów problemowych).

Podstawowym zakresem wsparcia w Gminie jest obszar związany z bezrobociem i ubóstwem, dla którego przewidziano aktywne formy przeciwdziałania organizacyjnego i instytucjonalnego. Równocześnie zakłada się przeciwdziałanie marginalizacji środowisk i grup mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: osoby bezrobotne, uzależnione, niepełnosprawni i seniorzy. Kolejny obszar wymagający interwencji to przeciwdziałanie patologiom społecznym. W tym obszarze Strategia nakazuje dbałość dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez m. in. wsparcie instytucjonalne i tworzenie warunków rozwoju intelektualnego i sportowego. Niezwykle ważnym czynnikiem, wskazywanym przez Strategię, jest podnoszenie kompetencji mieszkańców poprzez system szkoleń i kursów, kształtowanie umiejętności przedsiębiorczości oraz podnoszenie wiedzy uczniów.

Strategia za niezwykle istotny czynnik uznaje także przeciwdziałanie uzależnieniom oraz ochronę rodzin przed tym zjawiskiem.

Kwestie społeczne przedstawione w strategii jako cele strategiczne działań Gminy są tylko katalogiem zjawisk negatywnych, wyznacznikiem obszarów dysfunkcyjnych proponowanych dla objęcia wsparciem pod warunkiem określenia natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych na obszarze poszczególnych sołectw (jednostek planistycznych).

Określone w ramach Strategii cele ukierunkowane są na rozwiązanie (lub ograniczenie) skutków zidentyfikowanych problemów społecznych, czemu powinien również odpowiadać skoncentrowany terytorialnie proces rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Występowanie na terenie Gminy problemów społecznych stanowi przesłankę do realizacji działań rewitalizacyjnych, ukierunkowanych na przeciwdziałanie im, w miejscach ich koncentracji.

2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku.

Podstawowym celem określonym w stadium (cel generalny) jest zapewnienie mieszkańcom warunków umożliwiających wzrost poziomu życia przy jednoczesnej ochronie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zachowaniu ładu przestrzennego.

Przy takim sformułowaniu celu generalnego określono także cele wykonawcze (szczegółowe) – łączące się z problematyką społeczną w następujących punktach:

- 1) rozwój usług społecznych, podstawowych i ponadpodstawowych,
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju szeroko rozumianej działalności gospodarczej,
- 3) ochrona walorów środowiska przyrodniczego,
- 4) ochrona walorów środowiska kulturowego,
- 5) rozwój bazy i zaplecze dla sportu, turystyki, wypoczynku i rekreacji,
- 6) wspieranie rozwoju proekologicznych źródeł energii,
- 7) ustalenie przestrzennych warunków sprzyjających rozbudowie systemu infrastruktury technicznej.

Określenie celów szczegółowych pozwala na komasację problemową kierunków zagospodarowania Gminy:

- cele społeczne,
- cele ekonomiczne,
- cele przyrodnicze,
- cele kulturowe,
- cele infrastrukturalno-techniczne.

Cel społeczny skupia działania pozwalające na wzrost poziomu życia (ograniczenie sfery bezrobocia i ubóstwa, poprawa warunków życia w formie zwiększającej się dostępności do różnorodnych usług).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Cel ekonomiczny zawiera zestaw działań prowadzących do stworzenia szans rozwojowych lokalnej przedsiębiorczości i komercyjnego wykorzystywania lokalnych zasobów.

Cele przyrodnicze i kulturowe zawarte w studium służą ochronie częściowo zdewastowanego środowiska naturalnego i kulturowego, poprzez podejmowanie działań w zakresie wykorzystania ulepszonych źródeł energii i poprawy gospodarki odpadowej. Duże znaczenie przywiązuje także Studium do zagadnień edukacji ekologicznej.

Studium nie określa obszarów, które powinny być objęte programem rewitalizacji, niemniej przedstawione w nim założenia planistyczne stwarzają możliwość realizacji niezbędnych działań pokrywających się z zamierzeniami rewitalizacyjnymi w różnych sferach problematycznych Gmin.

2.4. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni.

Gmina Godziesze Wielkie od 2005 roku jest członkiem Lokalnej Grupy Działania LGD7 „Kraina Nocy i Dni”, skupiającej 9 gmin z terenu Powiatu Kaliskiego.

W 2015 roku LGD7 przygotowała Strategię Rozwoju Lokalnego, której podstawowym celem jest: wielokierunkowy rozwój obszaru LGD poprzez zrównoważone wykorzystanie lokalnych zasobów społecznych, przyrodniczych i kulturowych, tworzący nowe miejsca pracy i podnoszący jakość życia mieszkańców i atrakcyjność gmin.

Poprawa jakości życia społecznego jest także podstawowym zadaniem procesu rewitalizacji.

Lokalna Grupa Działania w opracowanej Strategii przyjęła następujące cele ogólne i szczegółowe:

- 1) wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej:
  - a) budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego,
  - b) lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społecznego,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

- c) wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów;
- 2) zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD7:
  - a) tworzenie miejsca pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości,
  - b) wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców *Krainy Nocy i Dni*.

Głównym elementem łączącym program LGD7 i program rewitalizacji jest tożsamość zasad partycypacji i partnerstwa, a także zintegrowanie i połączenie działań.

Proces rewitalizacji zakłada wszakże aktywny współudział mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorstw i samorządów gmin na każdym etapie realizacyjnym.

Problemy społeczne (w każdej z gmin LGD) zostały określone na etapie diagnozy i są nimi:

- istnienie we wsiach grup defaworyzowanych (bezrobotni, w szczególności kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy i osoby niepełnosprawne),
- niska dostępność do usług kulturalnych i rekreacyjnych,
- niski poziom zorganizowania społecznego.

Bezpośrednie nawiązanie do pojęcia „rewaloryzacja” następuje w LSR (str. 27) przy stwierdzeniu konieczności rewitalizacji materialnych pozostałości dziedzictwa historycznego.

Reasumując – Strategia (LSR) w ścisły sposób nawiązuje do podstawowych zasad prowadzenia procesów rewitalizacji, co dokumentuje podsumowanie diagnozy społecznej:

„LSR kładzie nacisk na działania zmierzające do szeroko rozumianego rozwoju przedsiębiorczości oraz premiuje w szczególności operacje realizowane przez podmioty ekonomii społecznej, a także operacje wspierające aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców pochodzących z grup defaworyzowanych, niepełnosprawnych osób powyżej 50 roku życia, ale także młodych – pozostających bez pracy, poprzez wyposażenie ich w przydatną wiedzę i umiejętności oraz wskazanie im możliwości ubiegania się o środki na rozwój własnej działalności.”

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

To, a także wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, pozwala na stwierdzenie zbieżności celów strategicznych LSR i procesu rewitalizacji.

2.5. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej na lata 2015 – 2020.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej do 2020 roku była przyjęta do realizacji w 2016 roku w wyniku zamknięcia procedury jej zatwierdzenia przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Strategia ZIT także, wśród podstawowych celów działania, wymienia problematykę społeczną wynikającą z diagnozy sytuacji społecznej subregionu kalisko – ostrowskiego.

Podstawowymi problemami społecznymi uwzględnianymi w diagnozie są zagadnienia:

- gospodarcze (w szczególności liczby podmiotów gospodarczych i ich dynamika), gdzie Gmina Godziesze Wielkie znalazła się w grupie gmin o poprawiającej się sytuacji, biorąc pod uwagę okres porównawczy 2009 – 2014, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców,
- dojeżdżających do pracy najmniej do miast rdzeniowych (Kalisz, Ostrów Wielkopolski) – tutaj Gmina znalazła się w grupie najwyżej sklasyfikowanych (ze wskaźnikiem 124 – 148 osób na 1000 mieszkańców),
- dynamiki zmian liczby ludności (z odniesieniem do roku bazowego 2004) – Gmina Godziesze Wielkie znalazła się wśród 5 gmin o najwyższym wzroście liczby ludności (w przedziale 106 – 112%),
- salda migracji w wymiarze terytorialnym (Gmina Godziesze Wielkie z dodatnim saldem w wysokości +40 osób znalazła się w grupie 8 gmin),
- bezrobocie - Gmina Godziesze Wielkie znalazła się w grupie 9 gmin o najniższym poziomie bezrobocia (w przedziale 3,5 – 4,4%) w populacji osób w wieku produkcyjnym.

Drugi ze wskaźników obrazujących dynamikę spadku bezrobocia wskazał Gminę Godziesze Wielkie jako jednostkę o pogarszającej się sytuacji w zakresie przeciwdziałania bezrobociu w związku z niską dynamiką spadku poziomu tego wskaźnika i „zakwalifikował” Gminę do rzędu wymagających wsparcia.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- korzystanie z pomocy społecznej – Gmina została zakwalifikowana do rzędu najlepszego wskaźnika 520 – 730 osób (na 10 000 mieszkańców) korzystających z tej formy wsparcia,
- liczba organizacji społecznych (pozarządowych) na 10 000 mieszkańców – Gmina Godziesze Wielkie znalazła się w mniejszościowej grupie jednostek o najniższym wskaźniku (16 – 30 organizacji), i została zaliczona do nielicznej (4 jednostki) grupy o złej „kondycji organizowania się, co wymaga szczególnej uwagi.

Strategia ZIT ma ściśle powiązanie z przewidywanymi działaniami rewitalizacyjnymi, gdyż wynika to z celu głównego Strategii ZIT:

„Aglomeracja Kalisko – Ostrowska będzie ważnym biegunem wzrostu i rozwoju Wielkopolski, która przy współpracy j.s.t. oraz dzięki wykorzystaniu kapitału społecznego rozwiąże istniejące problemy społeczno – gospodarcze, infrastrukturalno – środowiskowe i stworzy trwałe podstawy zrównoważonego rozwoju.”

Wśród celów rozwojowych AKO ujęto:

- 1) Przywracanie funkcji społeczno – gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich.
- 2) Wzmacnianie rozwoju gospodarczego AKO, przedsiębiorczości, zatrudnienia i aktywności zawodowej.
- 3) Poprawa stanu środowiska na obszarze funkcjonalnym AKO.

Cele rozwojowe AKO oraz „słabe strony” warunków życia społecznego w Gminie Godziesze Wielkie pozwalają znaleźć wspólne elementy, możliwe do uwzględnienia w procesach rewitalizacji:

- skuteczniejsze przeciwdziałanie bezrobociu,
- wzrost liczby (poziom samozorganizowania się) organizacji społecznych funkcjonujących na terenie Gminy,

a w oparciu o dalsze wyniki diagnozy także:

- poprawa stanu infrastruktury związanej z ochroną środowiska (ścieki i odpady komunalne).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Podsumowanie

Oprócz gminnych dokumentów strategicznych zawierających w sobie elementy społeczne (Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie) z samego założenia określających w diagnozie i celach strategicznych najistotniejsze dla Gminy problemy społeczne:

- tworzenie i wspieranie już działających grup i instytucji wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- podejmowanie działań zmniejszających skutki bezrobocia wśród mieszkańców Gminy,
- pomoc i współpraca z organizacjami zajmującymi się sprawami integracji społecznej, w tym osób starszych,
- realizacja zadań zapewniających bezpieczeństwo socjalne mieszkańców,
- integracja środowisk i społeczności gminnej,
- stwarzanie warunków dla rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzenno – funkcjonalnego i technicznego na terenie Gminy,
- diagnozowanie potrzeb rodzin i zapobieganie ubóstwu,
- wspieranie psychologiczne, terapeutyczne i prawne dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- działania na rzecz zagospodarowania czasu wolnego,
- realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych,
- ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Przy analizie korelacji dokumentów strategicznych możliwe jest także „odniesienie” celów Strategii gminnych do zobiektywizowanych założeń Strategii zewnętrznych (Lokalna Strategia Rozwoju i Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych).

I właśnie tutaj znaleźć można „wspólne mianowniki” dla wyznaczenia problemów społecznych na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

W Lokalnej Strategii Rozwoju jest to:

- funkcjonowanie na terenie wsi grup defaworyzowanych (bezrobotni, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy i niepełnosprawni),

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- niska dostępność do usług kulturalnych i rekreacyjnych,
- niski poziom zorganizowania społecznego,
- niski poziom wykorzystania potencjału przyrodniczego i kulturowego,
co znajduje także potwierdzenie w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w formie:
- przywracanie funkcji społeczno – gospodarczych zdegradowanych obszarów wiejskich,
- wzmacnianie rozwoju gospodarczego AKO, przedsiębiorczości, zatrudnienia i aktywności zawodowej;
- poprawa stanu środowiska na obszarze funkcjonalnym AKO,
ze szczególnym wskazaniem dla Gminy Godziesze Wielkie:
- skuteczniejsze przeciwdziałanie bezrobociu,
- wzrost liczebności organizacji społecznych;
- poprawa stanu infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

Dokonanie zestawienia pozwala na stwierdzenie, iż cele zakładane w dokumentach gminnych znajdują także potwierdzenie w materiałach strategicznych wytworzonych poza Gminą Godziesze Wielkie.

3. Metodologia.

Dla sporządzenia dokumentu pod nazwą *Lokalny Program Rewitalizacji* niezbędne jest wykonanie szeregu analiz, zarówno jakościowych, jak i ilościowych.

Definicji obszaru zdegradowanego dokonano na podstawie analizy wskaźnikowej, uzupełnionej o dokonane badania ankietowe i wizję terenową.

Te dodatkowe informacje wykorzystane zostały do analizy problemów w sferach: przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Dane do analizy wskaźnikowej uzyskano z:

- Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Godzieszach Wielkich,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- Szkoły Podstawowej w Starej Kakawie,
- Zespołu Szkół nr 1 w Godzieszach Wielkich,
- Publicznego Gimnazjum w Woli Droszewskiej .

Gromadząc dane do analizy wskaźnikowej przyjęto, iż będą one ukazywać stan istniejący w 2016 roku, aby posiadały walor największej aktualności.

We współpracy z powyżej wymienionymi instytucjami pozyskano następujący zestaw danych:

- 1) liczba ludności (stan na 31 grudnia 2016 roku z możliwością odniesienia do danych z 31 grudnia 2013 roku),
- 2) liczba osób w wieku produkcyjnym (z uwagami jak w pkt 1),
- 3) liczba osób w wieku poprodukcyjnym (z uwagami jak w pkt 1),
- 4) liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2016 roku),
- 5) liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej,
- 6) liczba osób nadużywających alkoholu i wymagających leczenia, zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (stan na 31 grudnia 2016 roku),
- 7) liczebność uczniów (stan na koniec roku szkolnego 2015/2016),
- 8) liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych (stan na koniec roku szkolnego 2015/2016),
- 9) liczba podmiotów gospodarczych, mających swoją siedzibę na terenie Gminy Godziesze Wielkie, zarejestrowanych w CEiDG (stan na 31 grudnia 2016 roku),
- 10) ilość odpadów zebranych w ramach selektywnej zbiórki odpadów w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej (stan na 31 grudnia 2016 roku),
- 11) liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na 31 grudnia 2016 roku).

Biorąc pod uwagę zestaw możliwości danych, dokonano analizy występowania negatywnych zjawisk:

- w zakresie życia społecznego,
- w zakresie sfery gospodarczej,
- w zakresie sfery środowiskowej;

i w tym uwzględniono wskaźniki:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

- 1) W1 – liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
W1a – liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
W1b – liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- 2) W2 – liczba osób korzystających z zasiłku pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 3) W3 – liczba osób nadużywających alkoholu i wymagających leczenia w tym zakresie (zgłoszonych do GKRPA) w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 4) W4 – liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 5) W5 – liczba przyznanych stypendiów socjalnych dla uczniów w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 6) W6 – Liczba uczniów mających trudności w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 7) W7 – liczba uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 8) W8 – ilość podmiotów gospodarczych (zarejestrowanych w CEiDG) w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 9) W9 – uśredniona ilość kilogramów odpadów (zmieszanych i „suchych”) wytworzonych przez 1 mieszkańca sołectwa w ciągu miesiąca (dane dot. 2016 roku) – wielkość bezwzględna,

Spośród przyjętych wskaźników wskazujących na występowanie problemów:

- wskaźniki W1 – W7 odnoszą się do sfery zjawisk w zakresie życia społecznego,
- wskaźnik W8 – związany jest ze sferą gospodarczą,
- wskaźnik W9 – dotyczy sfery środowiskowej.

Dokonując wyboru uniwersalnych wskaźników, opisujących zjawiska w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej, przyjęto także, iż podstawową jednostką analizy problemowej będzie sołectwo (wieś) funkcjonujące w aktualnym podziale administracyjnym Gminy Godziesze Wielkie. Założenie to ma swoje uzasadnienie administracyjne i przestrzenne gdyż wsie sołeckie stanowią zasadniczo wyodrębnione jednostki obejmujące określony teren i mieszkańców. Tylko w jednym przypadku – wsi

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Godziesze Małe – nastąpił w 2008 roku uzasadniony tylko względami technicznymi podział istniejącego dotąd sołectwa na dwie oddzielne jednostki – Godziesze Małe I i Godziesze Małe II. Jednakże w niniejszym opracowaniu konsekwentnie pomija się także podział przyjmując, iż Gmina Godziesze Wielkie składa się z 24 jednostek analityczno – planistycznych – wsi sołeckich.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 1. Podstawowe dane liczbowe o Gminie Godziesze Wielkie.

Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia sołectwa [ha]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba gospodarstw domowych	Średnie zaludnienie osób na km ²
1	Bałdoń	203,69	243	60	120
2	Biała	442,28	274	69	62
3	Borek	279,92	717	181	257
4	Godziesze Małe	972,75	812	200	83
5	Godziesze Wielkie	489,16	706	176	144
6	Godzieszki	297,15	103	26	35
7	Józefów	514,52	299	75	58
8	Kakawa – Kolonia	281,63	260	65	93
9	Kąpie	155,56	121	30	78
10	Końska Wieś	244,58	193	48	79
11	Krzemionka	120,36	142	35	119
12	Nowa Kakawa	348,82	224	55	64
13	Rafałów	261,26	170	42	65
14	Saczyn	1 063,97	567	143	53
15	Skrzatki	244,58	287	72	118
16	Stara Kakawa	380,90	372	92	98
17	Stobno	321,44	395	99	123
18	Stobno Siódme	393,53	311	77	79
19	Takomyśle	259,31	89	22	34
20	Wola Droszewska	923,76	699	173	76
21	Wolica	648,06	1 277	322	197
22	Zadowice	676,44	358	89	53
23	Zajączki Bankowe	446,31	173	43	39
24	Żydów	553,72	532	130	96
	GMINA	10 523,70	9 324	2 324	89

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 1: Podział Gminy Godziesze Wielkie na sołectwa.

Źródło: opracowanie własne

Gmina Godziesze Wielkie, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, była miejscem zamieszkania 9324 osób, a jej powierzchnia wynosi: 105,24 km², co daje średnie zaludnienie Gminy na poziomie 89 osoby na 1 km² powierzchni.

Zaludnienie to, w wyniku zachodzących procesów demograficznych, związanych z migracją ludności i suburbanizacją terenów wsi podkaliskich, jest zróżnicowane, osiągając parametry najniższe we wsiach: Takomyśle, Godzieszki, Zajązcki Bankowe, Kąpie i Krzemionka na poziomie 40 – 50 osób na km², natomiast najwyższe – we wsiach

Wolica, Borek, Godziesze Wielkie i Godziesze Małe – na poziomie 120 – 140 mieszkańców na km².

Sposób realizacji analizy wskaźnikowej natężenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

1. Etapy realizacyjne:

- a) zgromadzenie danych liczbowych w podziale na jednostki analizy,
- b) dokonanie obliczeń wartości wskaźników W1 – W7, (a także W1a i W1b) oraz obliczenie wartości referencyjnych dla Gminy,
- c) obliczenie odchylenia standardowego dla każdego ze wskaźników,
- d) standaryzacja wskaźników umożliwiająca zagregowanie wartości.

Standaryzacja dokonana została według następującego wzoru:

$$\text{Wskaźnik standaryzowany} = \frac{W_x - \bar{W}_x}{\sigma}$$

w którym:

W_x – to wartość bezwzględna wskaźnika,

$\bar{W}_x$ – to wartość średnia dla Gminy,

σ – to odchylenie standardowe.

Wystandaryzowane wskaźniki dotyczące zjawisk w sferze społecznej oznaczają wartości dodatnie lub ujemne odchylenia od średniej Gminy ($\bar{\delta}$), przy czym wartości dodatnie określają, które jednostki (sołectwa) charakteryzują się wskaźnikiem degradacji o wartości wyższej niż średnia, a wartości ujemne stwierdzają występowanie negatywnych zjawisk o niższym niż średnia natężeniu.

Odrębnym zagadnieniem jest to, czy, w zależności od analizowanego czynnika, wskaźniki są stymulantami, czy też destymulantami stanu kryzysowego.

Pierwsza z tych form – stymulanta – to zmienna, której wzrastająca wartość stwierdza istnienie stanu kryzysowego (jest to np. ważny wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej), który szczególnie podkreśla występowanie zjawisk kryzysowych.

Jej przeciwieństwem jest destymulanta – zmienna, której rosnące wartości określają pozytywne tendencje i brak zjawisk kryzysowych (co odnosi się szczególnie do wskaźnika W8 – podmioty gospodarcze – ukazującego korzystne zjawisko).

Biorąc pod uwagę powiązanie Gminy ze zjawiskami zachodzącymi na terenie Powiatu Kaliskiego, należy zakładać, iż w przypadku większości analiz brane pod uwagę zjawiska, występujące w życiu społecznym Gminy, będą stymulantami, a wskaźnik standaryzowany przyjmować będzie wartości wynikające z zastosowania wzoru „klasycznego”, którego wersja (przy zjawisku o charakterze destymulanty) przyjmuje formę:

$$\text{Wskaźnik standaryzowany} = - \frac{W_x - \overline{W_x}}{\sigma}$$

- e) wskazanie sumarycznego wskaźnika degradacji poprzez zsumowanie wskaźników częściowych,
- f) podsumowanie uzyskanych wyników.

Należy podkreślić, iż przeprowadzenie procesu badawczego natężenia zjawisk społecznych, określonego w podpunktach a) – e), pozwoli na określenie obszaru zdegradowanego i ustalenie, zgodnie z obowiązującym prawem, obszaru rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 2. Dane podstawowe dotyczące zagadnień życia społecznego służące do analizy wskaźnikowej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba mieszkańców na 31.12.2016 r.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób nadużywających alkoholu
1	Bałdoń	243	52	136	3	1	2	25	12	0
2	Biała	274	50	178	4	0	2	27	7	1
3	Borek	717	89	481	7	0	4	47	10	1
4	Godziesze Małe	812	139	514	8	1	5	61	11	3
5	Godziesze Wielkie	706	135	449	10	1	5	47	11	4
6	Godzieszki	103	23	57	4	0	3	19	7	1
7	Józefów	299	42	184	5	0	3	33	8	2
8	Kakawa Kolonia	260	34	160	21	5	12	66	17	3
9	Kąpie	121	11	78	4	0	1	20	9	1
10	Końska Wieś	193	38	116	4	1	2	22	9	1
11	Krzemionka	143	21	97	4	0	2	17	8	2
12	Nowa Kakawa	224	32	138	17	4	11	48	14	3
13	Rafałów	170	29	88	7	1	1	18	9	1

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

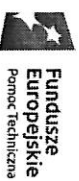
Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

14	Saczyn	567	99	347	5	1	3	56	13	3
15	Skrzatki	287	26	194	4	2	2	39	12	0
16	Stara Kakawa	372	60	226	18	4	10	52	13	3
17	Stobno	395	63	238	5	1	3	35	15	3
18	Stobno Siódme	311	36	212	3	0	2	31	14	1
19	Takomyśle	89	18	49	2	1	1	16	12	0
20	Wola Droszewska	699	127	421	6	1	2	65	18	3
21	Wolica	1277	181	849	12	1	4	81	15	4
22	Zadowice	358	55	217	3	0	2	36	12	1
23	Zajączki Bankowe	173	33	100	2	0	2	24	10	0
24	Żydów	532	79	355	4	1	3	46	12	0
	GMINA	9 324	1 472	5 884	162	26	87	931	278	41

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAWONZAO WOIENOWDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 3. Dane podstawowe dotyczące zagadnień życia społecznego służące do analizy wskaźnikowej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba uczniów (stan na 01.09.2016r.)	Liczba uczniów otrzymujących stypendium	Liczba uczniów z trudnościami w nauce	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych
1	Bałdoń	36	10	5	16
2	Biała	29	2	11	12
3	Borek	97	11	16	23
4	Godziesze Małe	91	10	24	58
5	Godziesze Wielkie	64	10	19	38
6	Godzieszki	17	10	5	5
7	Józefów	39	12	8	12
8	Kakawa Kolonia	37	10	19	14
9	Kąpie	19	6	9	10
10	Końska Wieś	18	4	7	3
11	Krzemionka	15	2	5	6
12	Nowa Kakawa	19	5	6	8
13	Rafałów	25	9	4	2
14	Saczyn	75	23	19	15
15	Skrzatki	45	11	4	3
16	Stara Kakawa	38	7	17	25
17	Stobno	50	5	12	19
18	Stobno Siódme	65	5	16	17
19	Takomyśle	14	2	2	1
20	Wola Droszewska	94	15	22	36
21	Wolica	164	12	6	46
22	Zadowice	51	14	8	16
23	Zajączki Bankowe	26	3	2	1
24	Żydów	52	14	14	21
	GMINA	1 180	212	260	407

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr. 4. Dane podstawowe dotyczące zagadnień gospodarczych i środowiskowych.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (stan na 31.12.2016r.)	Ilość odpadów przekazanych do zagospodarowania na 1 mieszkańca
1	Bałośń	9	12,3
2	Biała	5	11,3
3	Borek	57	21,8
4	Godziesze Małe	47	20,3
5	Godziesze Wielkie	58	20,6
6	Godzieszki	8	12,0
7	Józefów	15	16,8
8	Kakawa Kolonia	8	8,5
9	Kąpie	2	10,6
10	Końska Wieś	8	12,2
11	Krzemionka	6	11,8
12	Nowa Kakawa	8	9,6
13	Rafałów	5	10,1
14	Saczyn	22	12,2
15	Skrzatki	6	15,1
16	Stara Kakawa	12	11,3
17	Stobno	20	17,1
18	Stobno Siódme	21	18,3
19	Takomyśle	6	9,0
20	Wola Droszewska	27	10,4
21	Wolica	101	28,0
22	Zadowice	16	12,5
23	Zajączki Bankowe	9	11,5
24	Żydów	29	18,5
	GMINA	505	14,5

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 5. Informacja ilościowa (uzupełniająca) do danych dotyczących zagrożeń społecznych.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba gospodarstw domowych ogółem	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze
1	Bałdoń	60	19
2	Biała	69	28
3	Borek	181	68
4	Godziesze Małe	200	60
5	Godziesze Wielkie	176	50
6	Godzieszki	26	13
7	Józefów	75	30
8	Kakawa Kolonia	65	30
9	Kąpie	55	22
10	Końska Wieś	92	34
11	Krzemionka	30	14
12	Nowa Kakawa	48	16
13	Rafałów	35	9
14	Saczyn	42	18
15	Skrzatki	143	62
16	Stara Kakawa	72	33
17	Stobno	99	35
18	Stobno Siódme	77	39
19	Takomyśle	22	8
20	Wola Droszewska	173	60
21	Wolica	322	101
22	Zadowice	89	36
23	Zajączki Bankowe	43	16
24	Żydów	130	49
	GMINA	2 324	850

Źródło: opracowanie własne

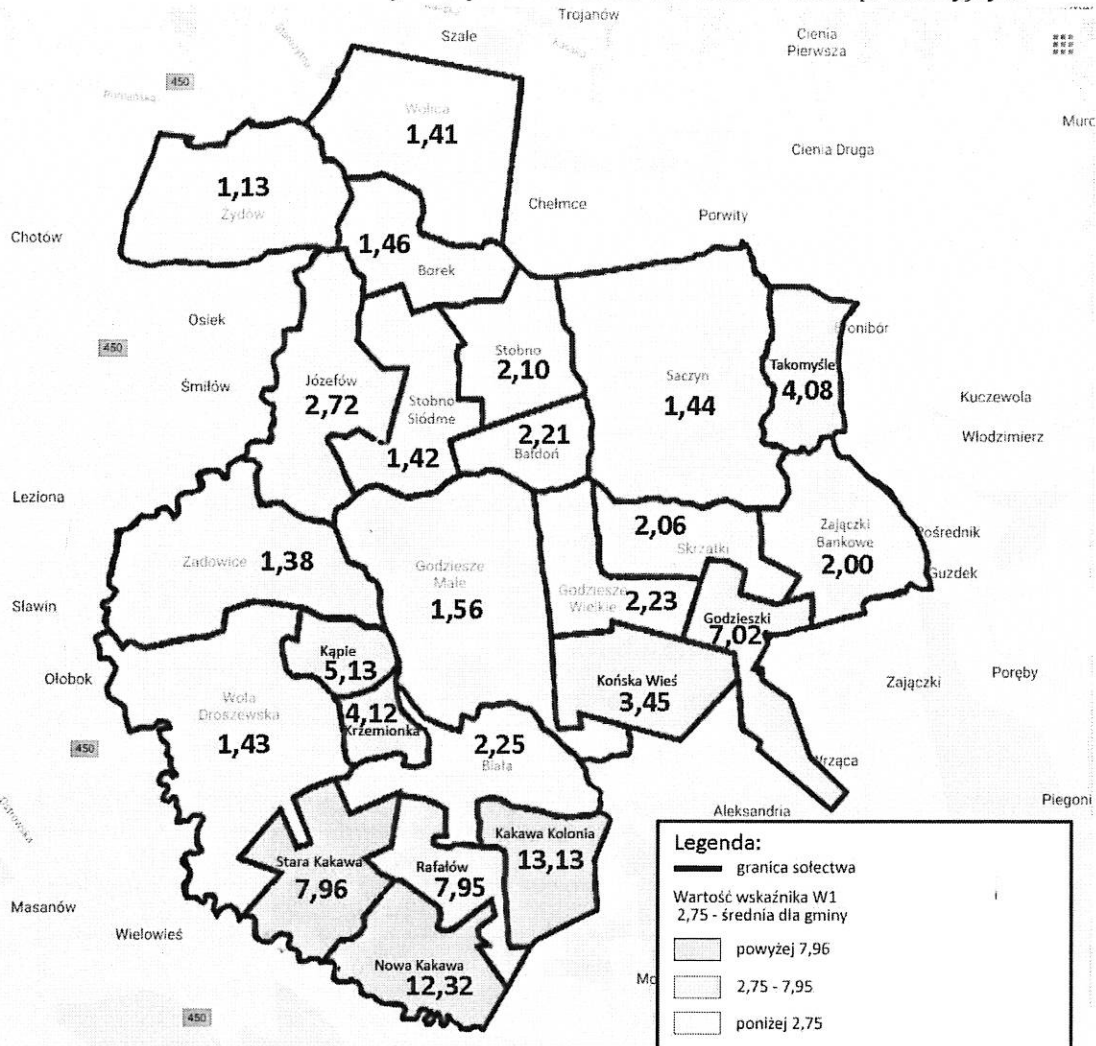

4. Delimitacja obszarów zdegradowanych

4.1. Sfera społeczna

Rysunek nr 2. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

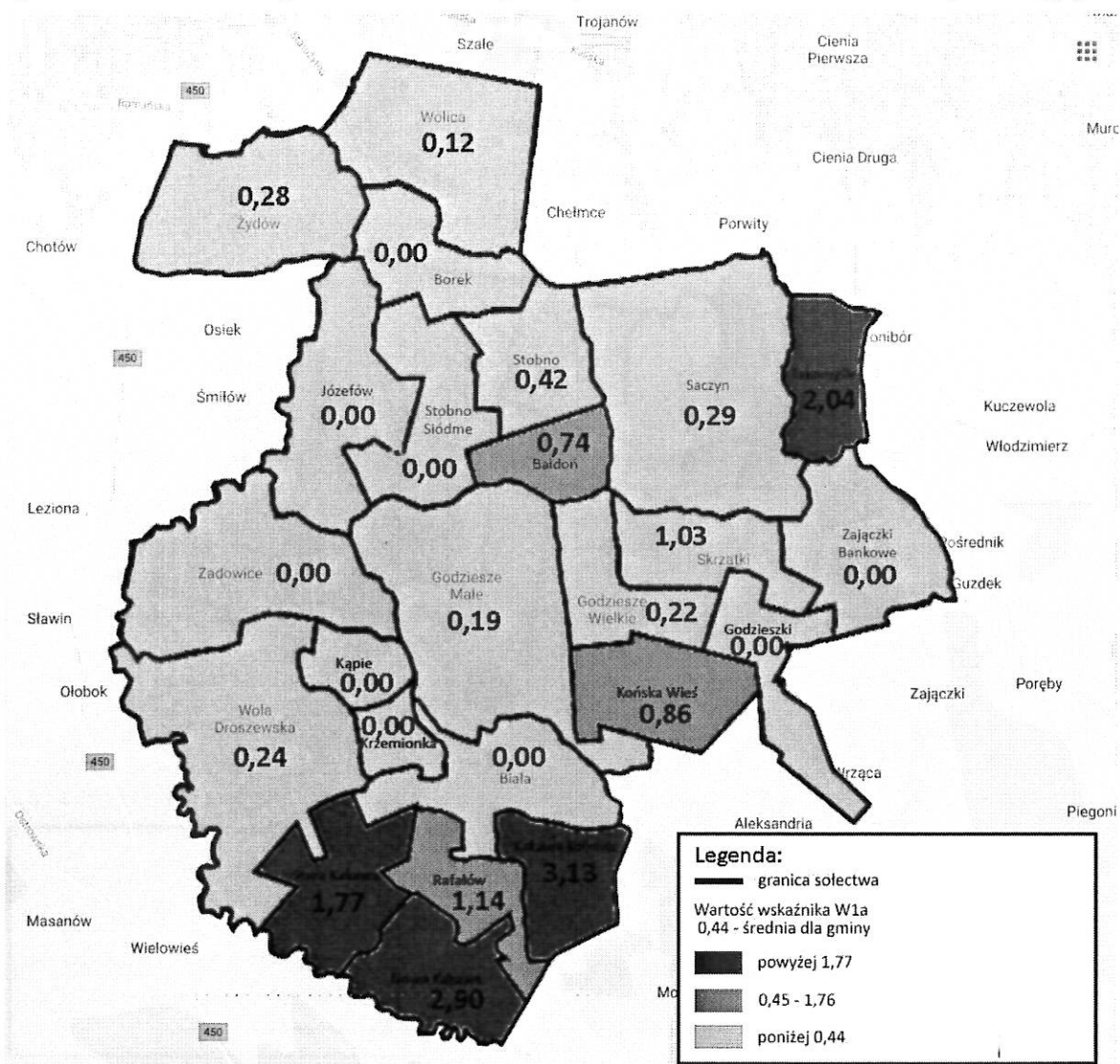
Na obszarze Gminy Godziesze Wielkie występuje bezrobocie w liczbie 2,75 osoby w przeliczeniu na 100 osób, w grupie osób w wieku produkcyjnym. Najwyższy wskaźnik W1 obserwuje się w sołectwach: Kakawa – Kolonia (13,13), Stara Kakawa (7,96), Rafałów (7,95), Godzieszki (7,02), Kapie (5,13), Krzemionka (4,12), Takomyśle (4,08), Końska Wieś (3,45). Wskaźnik W1 w pozostałych wsiach jest niższy od wartości wskaźnika W1 średnia dla Gminy Godziesze Wielkie wynoszącego 2,75.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 3. Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

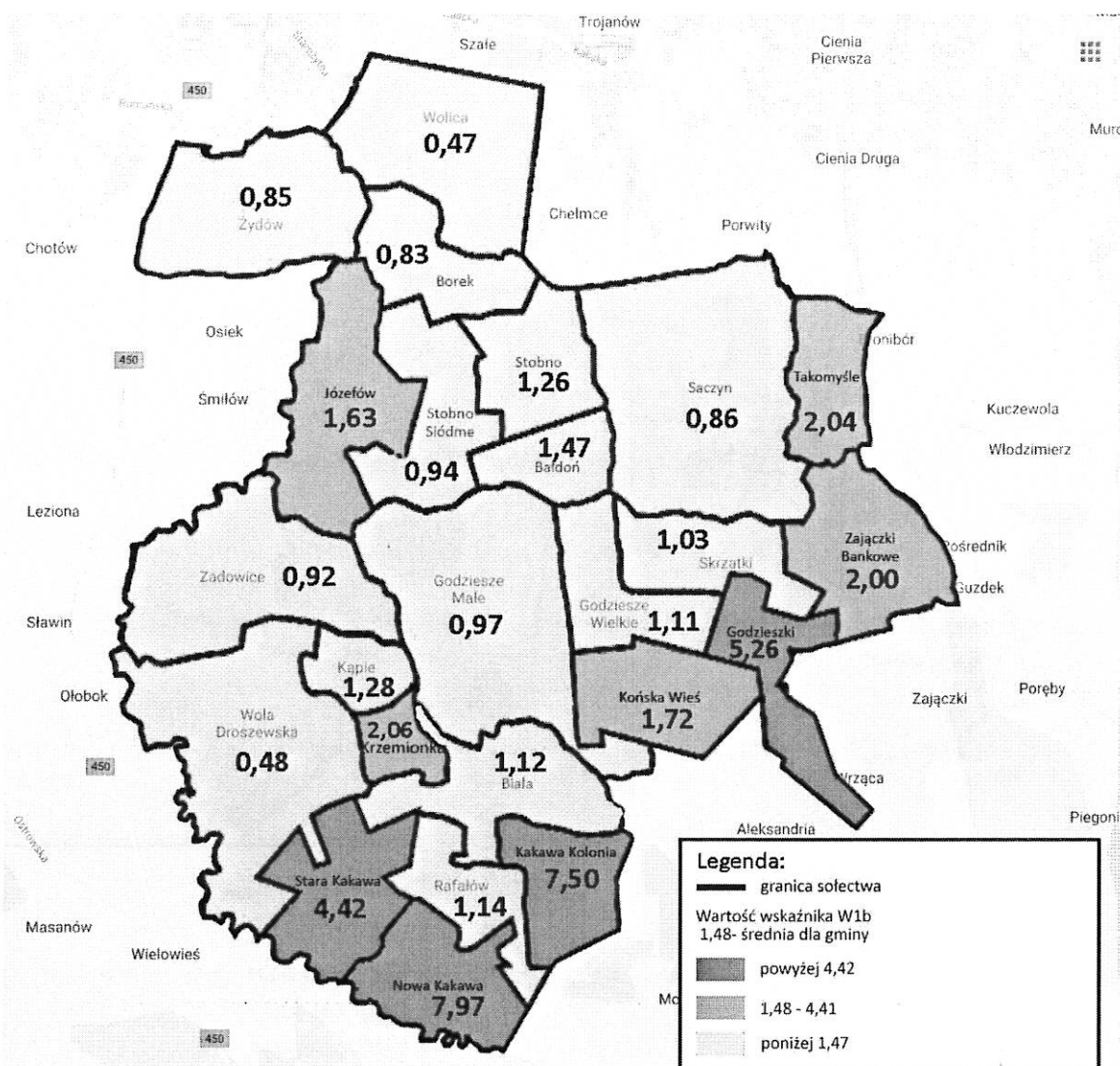
W Gminie Godziesze Wielkie wskaźnik W1a obrazuje ilość osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. Sołectwami, w których wskaźnik W1a przyjmuje najwyższe wartości, są: Kakawa – Kolonia (3,13), Nowa Kakawa (2,90), Takomyśle (2,04), Stara Kakawa (1,77), Rafałów (1,14), Końska Wieś (0,86), Baldoń (0,74). Średnia wartość wskaźnika W1a dla Gminy Godziesze Wielkie wynosi 0,44. Pozostałe sołectwa charakteryzuje wskaźnik niższy niż średni w Gminie Godziesze Wielkie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 4. Liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

W Gminie Godziesze Wielkie na 100 osób w wieku produkcyjnym średnio 1,48 stanowią kobiety. Najwyższy wskaźnik występuje w sołectwach: Nowa Kakawa (7,97), Kakawa Kolonia (7,50), Godzieszki (5,26), Stara Kakawa (4,42), Krzemionka (2,06), Takomyśle (2,04), Józefów (1,63). Wartości wskaźników w pozostałych sołectwach są niższe od średniego wskaźnika W1b na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

Problem bezrobocia jest tradycyjnie związany ze sferą społeczną życia mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie od czasu przemian ustrojowo – gospodarczych. Sam fakt występowania tego negatywnego zjawiska (zarówno z punktu widzenia

ekonomicznego, jak i społecznego) sprawia, że należy objąć dany obszar działaniami zmierzającymi do aktywizacji mieszkańców na rynku pracy.

Sytuacja w tym względzie, nawet na obszarze niewielkiej relatywnie Gminy, jest zróżnicowana:

- a) w czasie – np. w 2004 roku wskaźnik procentowy bezrobotnych do pełnoletnich mieszkańców wynosił aż 12,4%, ale już w 2012 roku – 6,0%,
- b) przestrzeni – wykazując wartości najniższe tam, gdzie dostępność rynku pracy jest największa (północna i środkowa część Gminy), a wartości najwyższe na południu Gminy, skąd daleko zarówno do centrum Gminy, jak i silnych gospodarczo sąsiadów.

W związku ze znaczeniem bezrobocia jako problemu społecznego także w ujęciu psychologicznym – „dziedziczenie bezrobocia” – problem ten został uznany za istotny element wyznaczania celów LPR.

W ramach problemu bezrobocia dodatkowo dokonano także analizy dwóch „problemów” społecznych:

- poziom bezrobocia o charakterze długotrwałym,
- poziom bezrobocia wśród kobiet

Analiza danych obrazujących to zjawisko w układzie generalnym lub szczegółowym wskazuje na zbieżność terytorialną tego zjawiska – najwyższy poziom (w każdym przypadku) na południowych „kresach” Gminy Godziesze Wielkie.

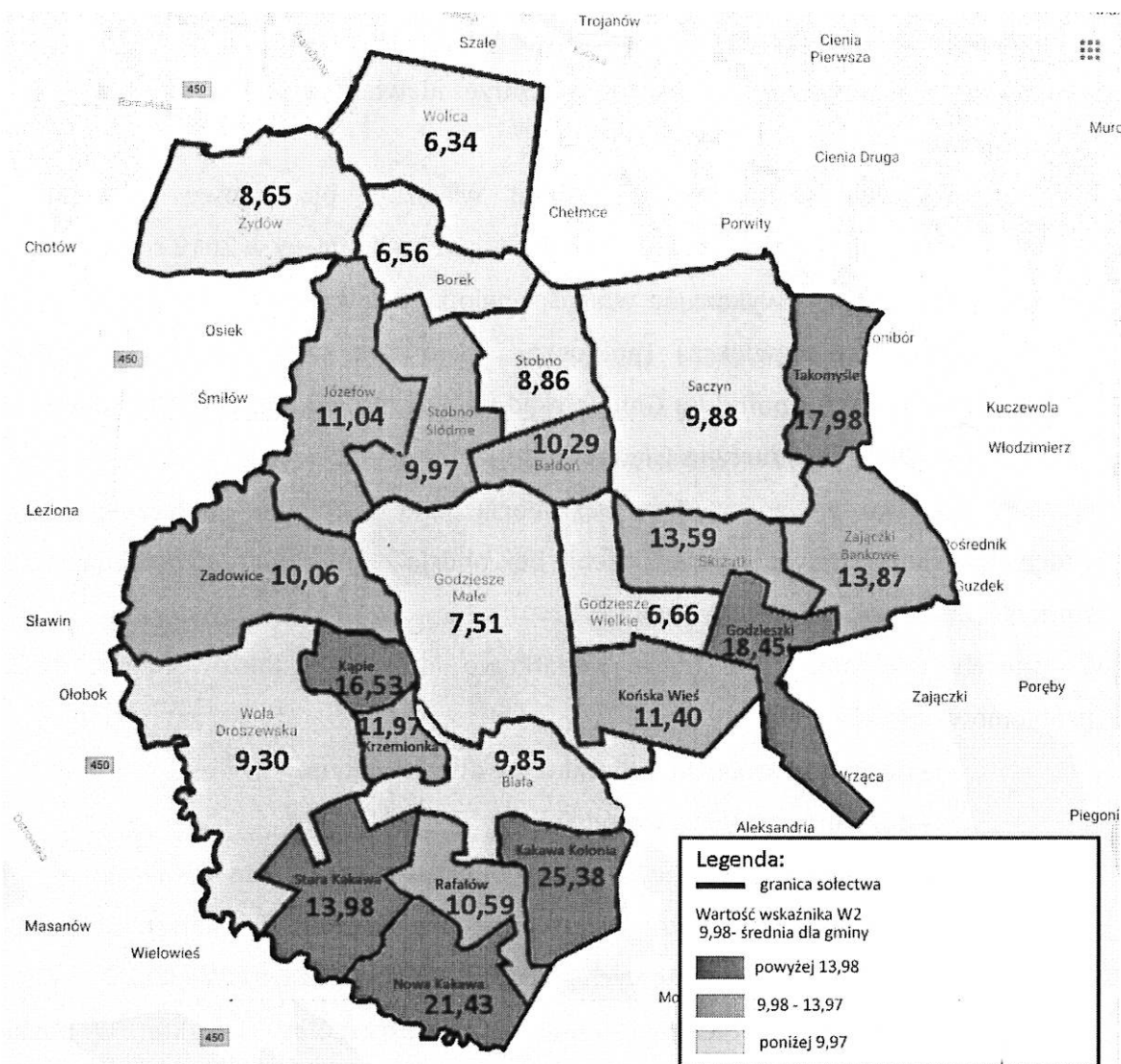
W ramach LPR problemowi temu nadano szczególny charakter w postaci propozycji różnorodnych form oddziaływania.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 5. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich

Prawie 10% mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Największy odsetek mieszkańców otrzymujących świadczenia mieszka w sołectwach: Kakawa – Kolonia (25,38), Nowa Kakawa (21,43), Godzieszki (18,45), Takomyśle (17,98), Kapie (16,53), Skrzatki (13,59), Krzemionka (11,97), Końska Wieś (11,40), Józefów (11,04), Rafałów (10,29), Bałdoń (10,29).

Średnia wartość wskaźnika W2 na terenie Gminy wynosi 9,98. Nie przekraczają go sołectwa: Wola Droszewska, Biała, Godziesze Małe, Godziesze wielkie, Saczyn, Stobno, Stobno Siódme, Borek, Wolica, Żydów.

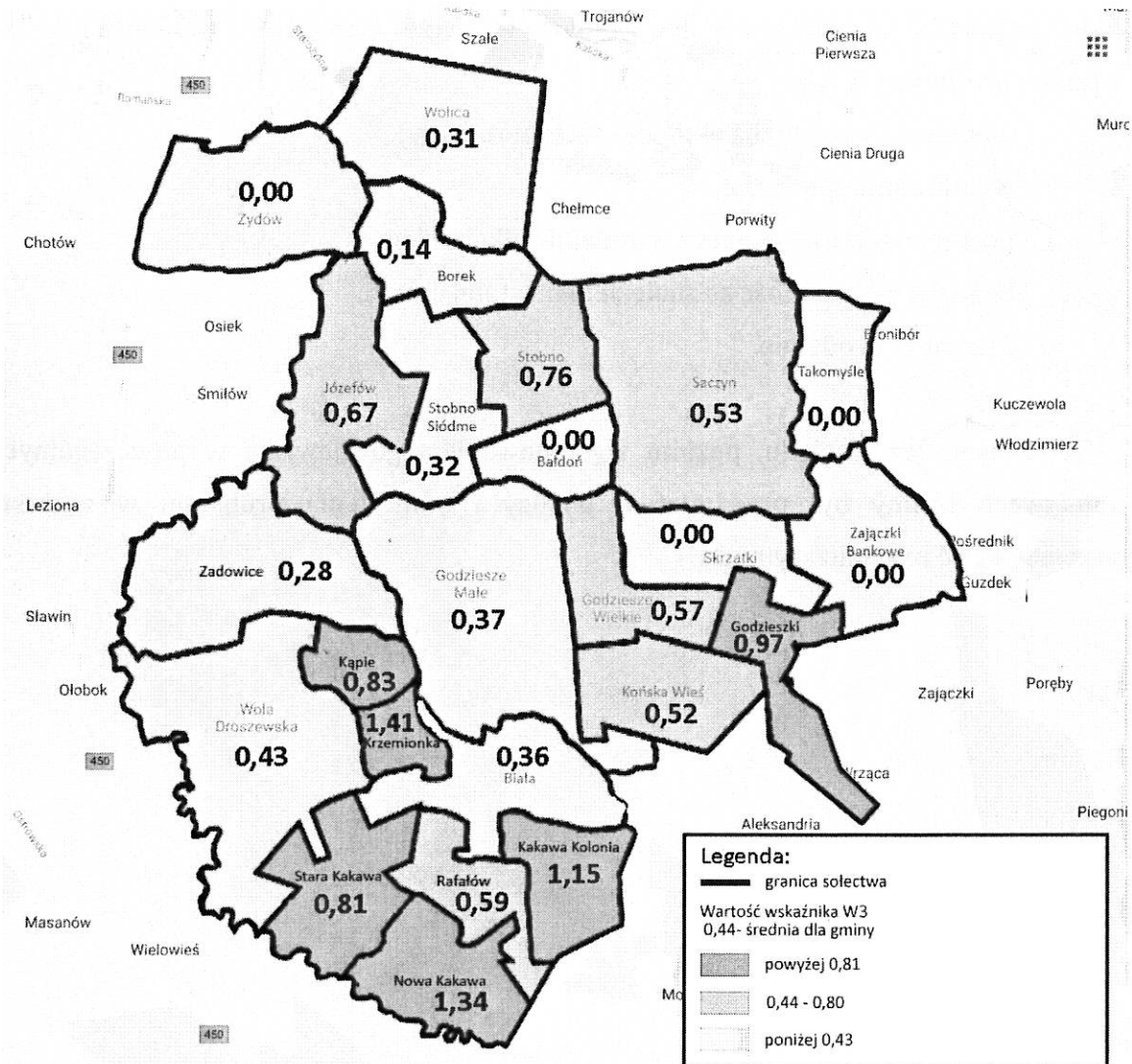
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Problematyka korzystania ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej jest ważnym wskaźnikiem wpływającym na ocenę poziomu ubóstwa na terenie Gminy. Kształtowanie się tego wskaźnika w układzie przestrzennym prowadzi wprost do powiązania go z uwzględnionymi już elementami parametryzacji w zakresie bezrobocia i zachowań patologicznych.

Wskaźnik wyróżnia się dużą „rozwartością” wskazań pomiędzy 6,56 (w sołectwie Borek) do 25,38 (w sołectwie Kakawa – Kolonia).

Wskaźnik, w podobnych warunkach ilościowych, funkcjonuje na niezmiennym poziomie od 2013 roku.

Rysunek nr 6. Liczba osób nadużywających alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Godziesze Wielkie jest alkoholizm. Średnia wartość wskaźnika W3 dla Gminy wynosi 0,44. Problem alkoholizmu powyżej średniego wskaźnika w Gminie Godziesze Wielkie występuje w sołectwach: Krzemionka (1,41), Nowa Kakawa (1,34), Kakawa - Kolonia (1,15), Godzieszki (0,97), Kąpie (0,83), Stara Kakawa (0,81), Józefów (0,67), Stobno (0,76), Rafałów (0,59), Godziesze Wielkie (0,57), Saczyn (0,53). Wartości wskaźników W3 w pozostałych sołectwach są niższe od średniego wskaźnika na terenie Gminy.

Znaczenie problemu alkoholizmu nie zawiera się tylko w definicyjnym stwierdzeniu „nadużywania”, ale tworzy rozległe problemy społeczne, oddziałując na kilka jednocześnie problemów ujmowanych w sferze społecznej – współwystępując z takimi problemami, jak:

- ubóstwo (wydatki na alkohol kosztem rodziny),
- wykluczenie społeczne,
- poziom trudności w nauce w rodzinie alkoholika,
- bezrobocie (trudność ze znalezieniem stałej pracy),
- przemoc w rodzinie.

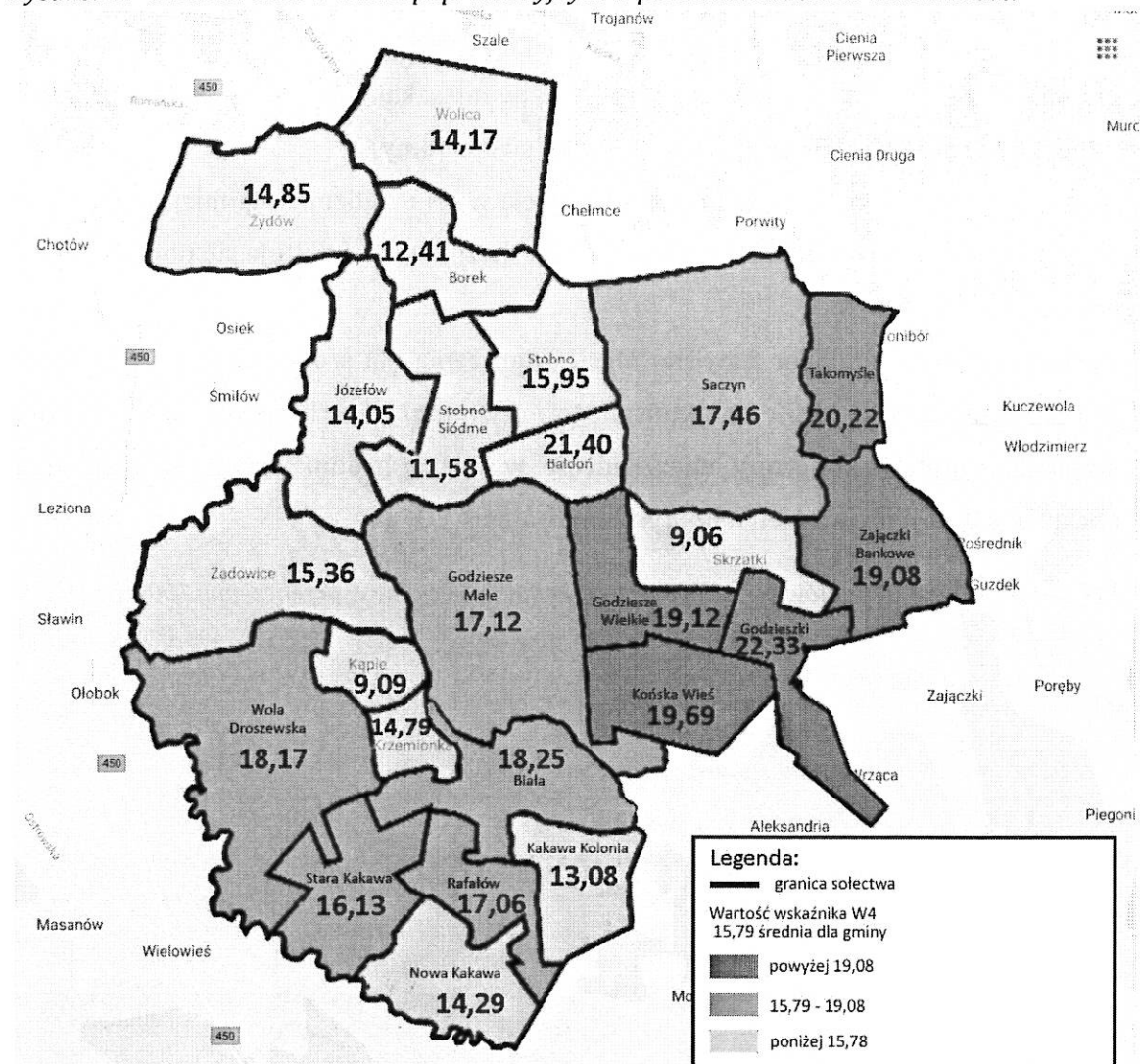
Z tego też względu, poziom występowania tego zjawiska w poszczególnych sołectwach Gminy był przedmiotem analizy i odniesienia problemu w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 7. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

W populacji ludności na terenie Gminy Godziesze Wielkie średni wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 15,79. Największym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym charakteryzują się sołectwa: Godzieszki (22,33), Baldoń (21,40), Takomyśle (20,22), Końska Wieś (19,69), Godziesze Wielkie (19,22), Zajączki Bankowe (19,08) oraz sołectwa: Biała (18,25), Wola Droszewska (18,17), Godziesze Małe (17,12), Rafałów (17,06), Stara Kakawa (16,13).

Rozkład wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy ma charakter zróżnicowany przestrzennie i mieści się w przedziale od wskaźnika najwyższego (22,33 we wsi Godzieszki) do wskaźników najniższych (11,58 we wsi Stobno Siódme i aż 9,09 we wsi Kapie). Na kształtowanie się wskaźnika na terenie

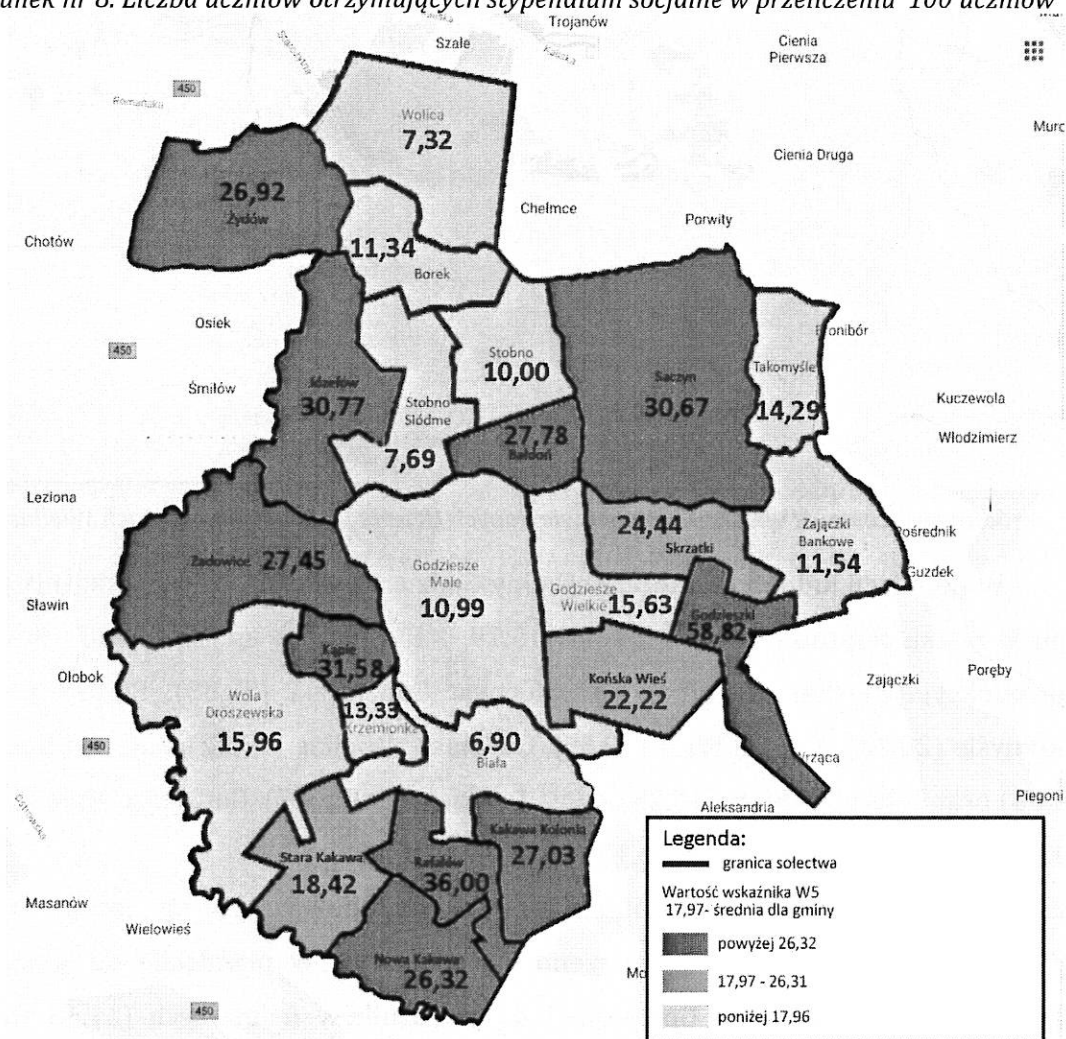
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

poszczególnych sołectw mają wpływ czynniki demograficzne (liczba urodzeń) ale także wydłużanie się życia mieszkańców i procesy migracyjne obejmujące teren wsi podkaliskich, powodujące zwiększenie się liczby mieszkańców Gminy (szczególnie ludzi młodych i w średnim wieku, budujących tutaj swoje domy).

Wśród sołectw Gminy dosyć korzystna sytuacja w tej dziedzinie ma miejsce na terenie południowej i północnej części Gminy, gdzie wskaźnik ten kształtuje się poniżej średniej Gminy.

Opisane tym wskaźnikiem zjawisko niesie zagrożenia dla środowiska, gdyż powoduje wzrost tzw. „zagrożenia demograficznego” czyli przewagi liczebnej osób w wieku nieprodukcyjnym do grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym i zwiększenie obciążeń z tytułu prowadzenia polityki senioralnej.

Rysunek nr 8. Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

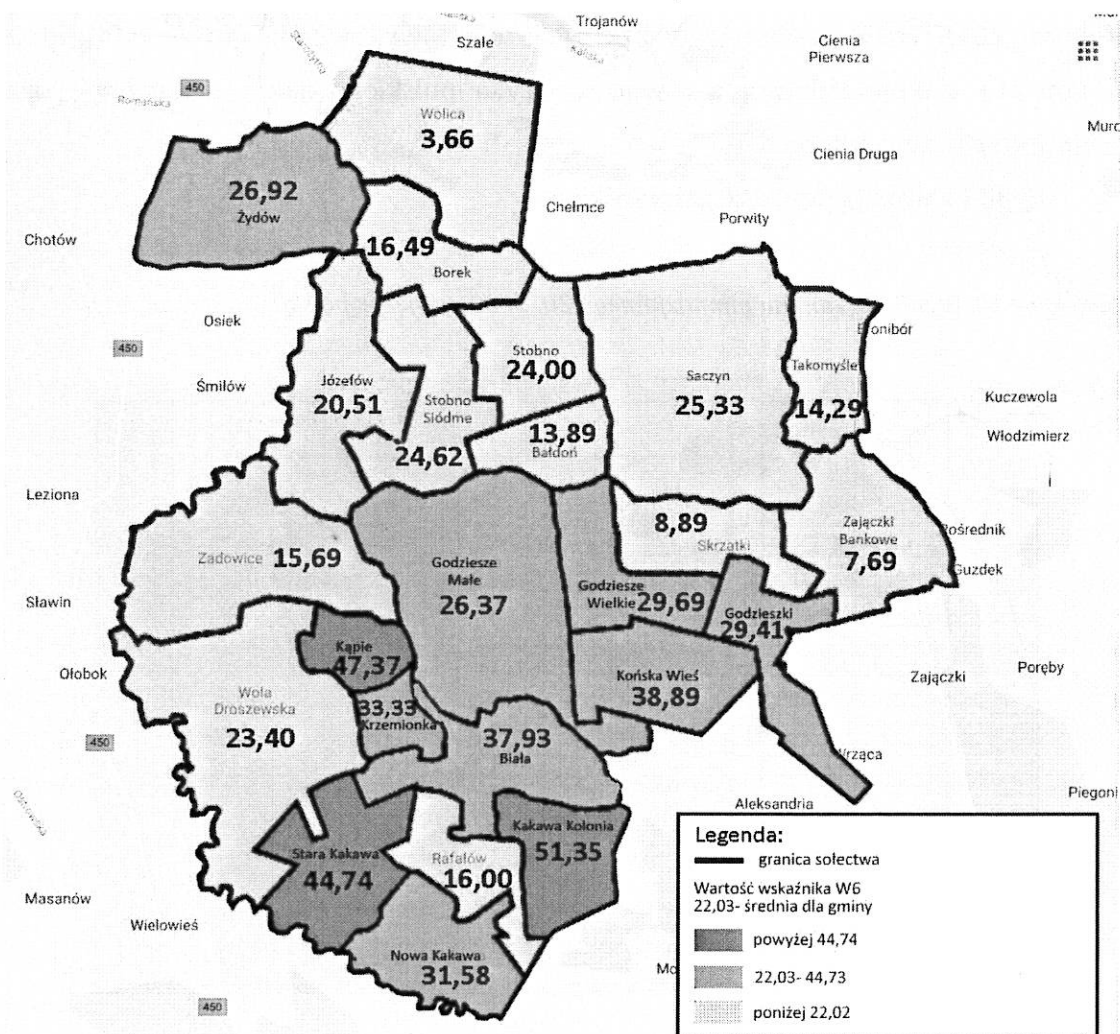
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek przedstawia sołectwa, w których mieszkają rodziny uczniów otrzymujących stypendia socjalne. Są to rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej.

Sołectwa z największym udziałem uczniów otrzymujących stypendium socjalne to: Godzieszki (58,82), Rafałów (36,00), Kąpie (31,58), Józefów (30,77), Saczyn (30,67), Bałdoń (27,78), Zadowice (27,45), Kakawa – Kolonia (27,03), Żydów (26,92), Nowa Kakawa (26,32). Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na nieporadność życiową osób zamieszkujących poszczególne sołectwa.

Wartość tego wskaźnika ściśle koresponduje z danymi dotyczącymi kierunków udzielania pomocy społecznej, będąc kolejnym dowodem kształtowania się obszarów zamieszkałych przez osoby uzyskujące niskie dochody.

Rysunek nr 9. Liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych ze szkół Gminy Godziesze Wielkie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie dzieci uczęszczają do pięciu szkół podstawowych: w Godzieszach Wielkich, Woli Droszewskiej, Stobnie Siódmym, Starej Kakawie i Żydowie. Na poziomie gimnazjalnym – do dwóch: W Godzieszach Wielkich i Woli Droszewskiej. Poproszono dyrektorów szkół, aby oszacowali liczbę uczniów z trudnościami w nauce w roku szkolnym 2015/2016.. Na tej podstawie wyznaczono wskaźnik W6, - liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów. Okazało się, że średnio aż 22 osiąga niezadowalające wyniki w nauce. Najwyższe wskaźniki odnotowano w sołectwach: Kakawa – Kolonia (51,35), Kąpie (47,37), Stara Kakawa (44,74), Końska Wieś (38,89), Biała (37,93), Krzemionka (33,33), Nowa Kakawa (31,58).

Szczególnego znaczenia nabiera analiza wyników uzyskiwanych przez uczniów gimnazjów w Gminie Godziesze Wielkie na egzaminach zewnętrznych. W roku szkolnym 2015/2016 uczniowie tychże szkół uzyskiwali wyniki gorsze od średniej dla Powiatu i Województwa, zarówno z języka polskiego, jak i matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych.

Wyniki obrazują poniższe załączniki:

Rysunek nr 10. Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2015/2016 – język polski

Egzamin gimnazjalny 2016 – język polski
Średnie wyniki procentowe z tytułu uzyskania egzaminu w całej województwie (skalaże standardowe – G1)

WOJEWÓDZTWO	POMIAR	GMINA	TYTUŁ	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	LEŻAĆCA ZDOLNOŚĆ	PROŚNIA WYNIK WYKONANIA	ŚREDNIA WYNIK W OJEWÓDZTWA *	ŚREDNIA WYNIK W WOJEWÓDZTWA *	PROŚNIA WYNIK W OJEWÓDZTWA *	ŚREDNIA WYNIK W OJEWÓDZTWA *	
Wielkopolskie	Polonia	Ciekwieszka	Scm	Gimnazjum im. Adama Chyńskiego w Ciekwieszce	Ciekwieszka	Ciekwieszka 2	24	33,47	52,27	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Ciekwieszka	Scm	Gimnazjum w Zespole Szkół w Ciekwieszce	Ciekwieszka	Kamienna 25	21	40,00	42,23	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Państwowe Gimnazjum w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Krolowicza 30	42	40,56	42,56	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum w Zespole Szkół w Woli Droszewskiej	Wola Droszewska	Wola Droszewska 45	49	40,58	42,58	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Mikołaja Przysiężki w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Słoneczna 2	49	41,37	43,37	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Władysława Brzoźnego w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. W. Brzoźnego 40A	62	40,69	42,69	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Krolowicza 25	42	38,10	40,10	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum w Zespole Szkół w Woli Droszewskiej	Wola Droszewska	ul. Słoneczna 2	49	41,37	43,37	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68
Wielkopolskie	Polonia	Godziesze Wielkie	Scm	Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Godzieszu Wielkim	Godziesze Wielkie	ul. Jadwigi 3	48	40,46	42,46	66,71	65,73	65,54	68

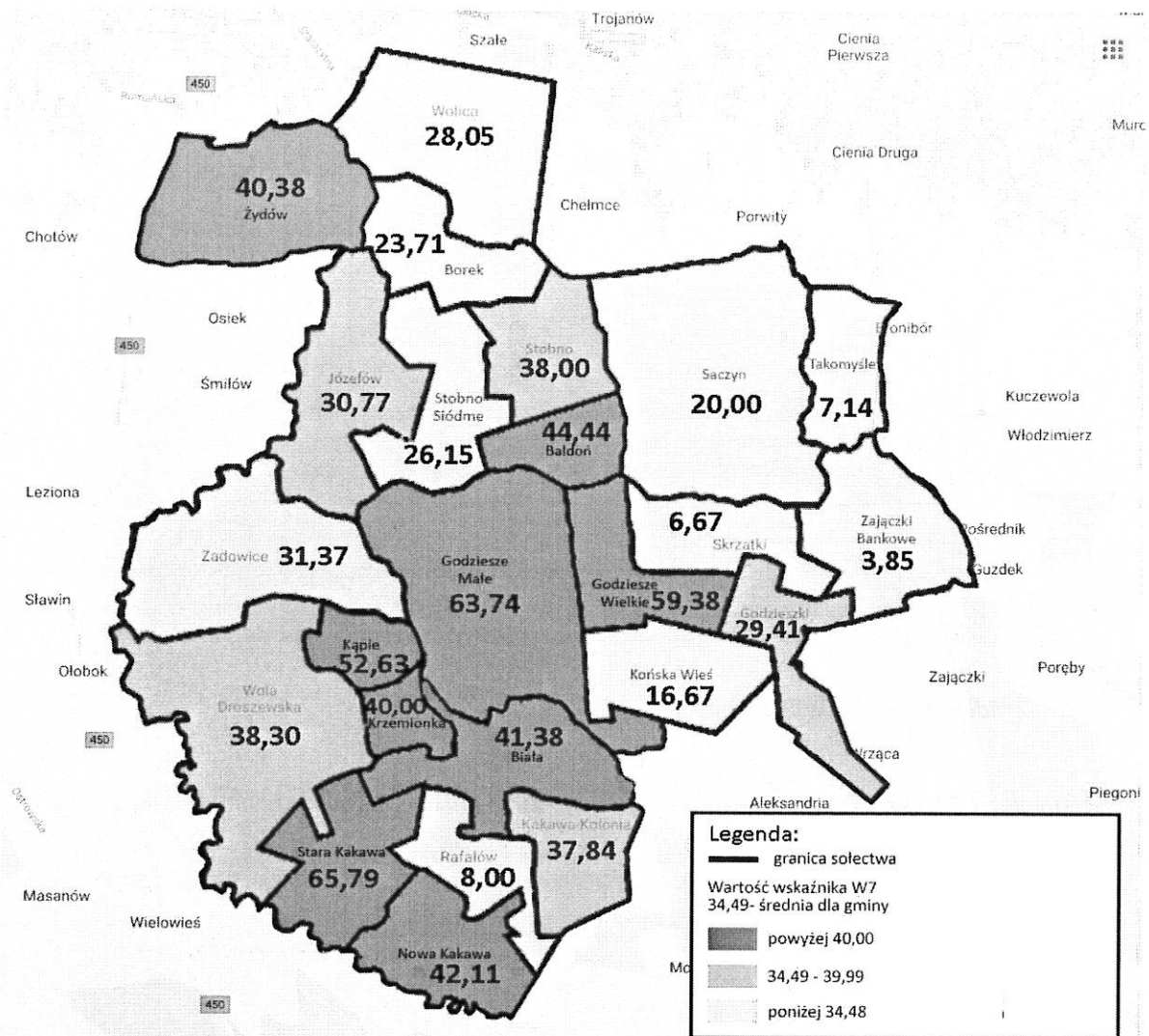
Źródło: dane OKE w Poznaniu

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 14. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych ze szkół Gminy Godziesze

Dla zminimalizowania problemów w nauce, każda szkoła prowadzi zajęcia pozalekcyjne. Na podstawie danych dyrektorów szkół utworzono wskaźnik W7 obrazujący udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100. W poszczególnych sołectwach przedstawia się on następująco:

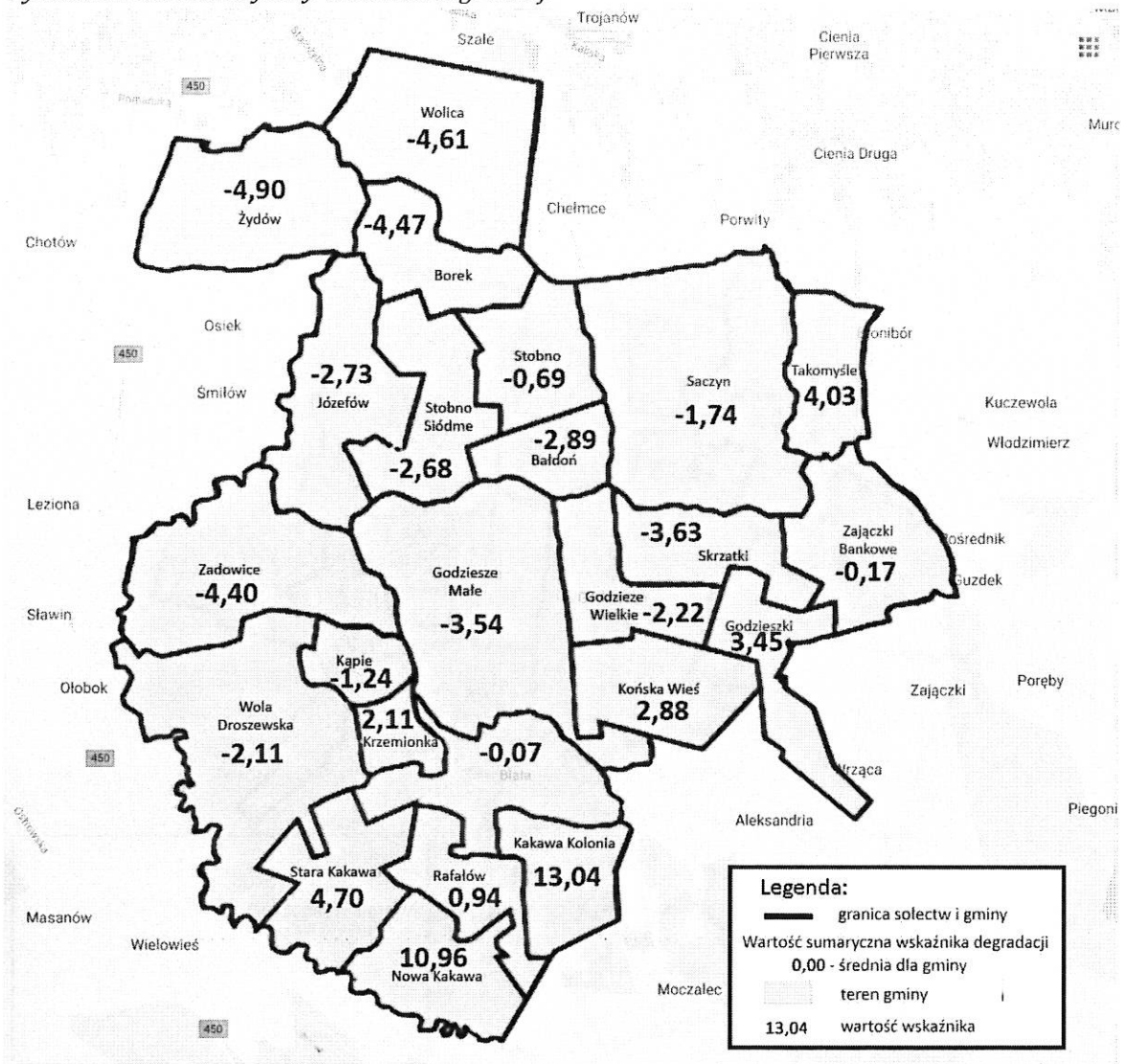
- najwyższe wartości wskaźnika odnotowuje się w sołectwach: Stara Kakawa (65,79), Godziesze Małe (63,74), Godziesze wielkie (59,38), Kapie (52,63), Bałdoń (44,44), Nowa Kakawa (42,11), Biała (41,38), Krzemionka (40,00)
- średnie wartości wskaźnika (przedział 34,49 – 39,99) – Kakawa – Kolonia, Wola Droszewska, Józefów i Stobno
- najniższe wskaźniki W7 – Rafałów, Skrzatki, Zajączki Bankowe.

Rysunek nr 15. Sumaryczny wskaźnik degradacji

Źródło: opracowanie własne

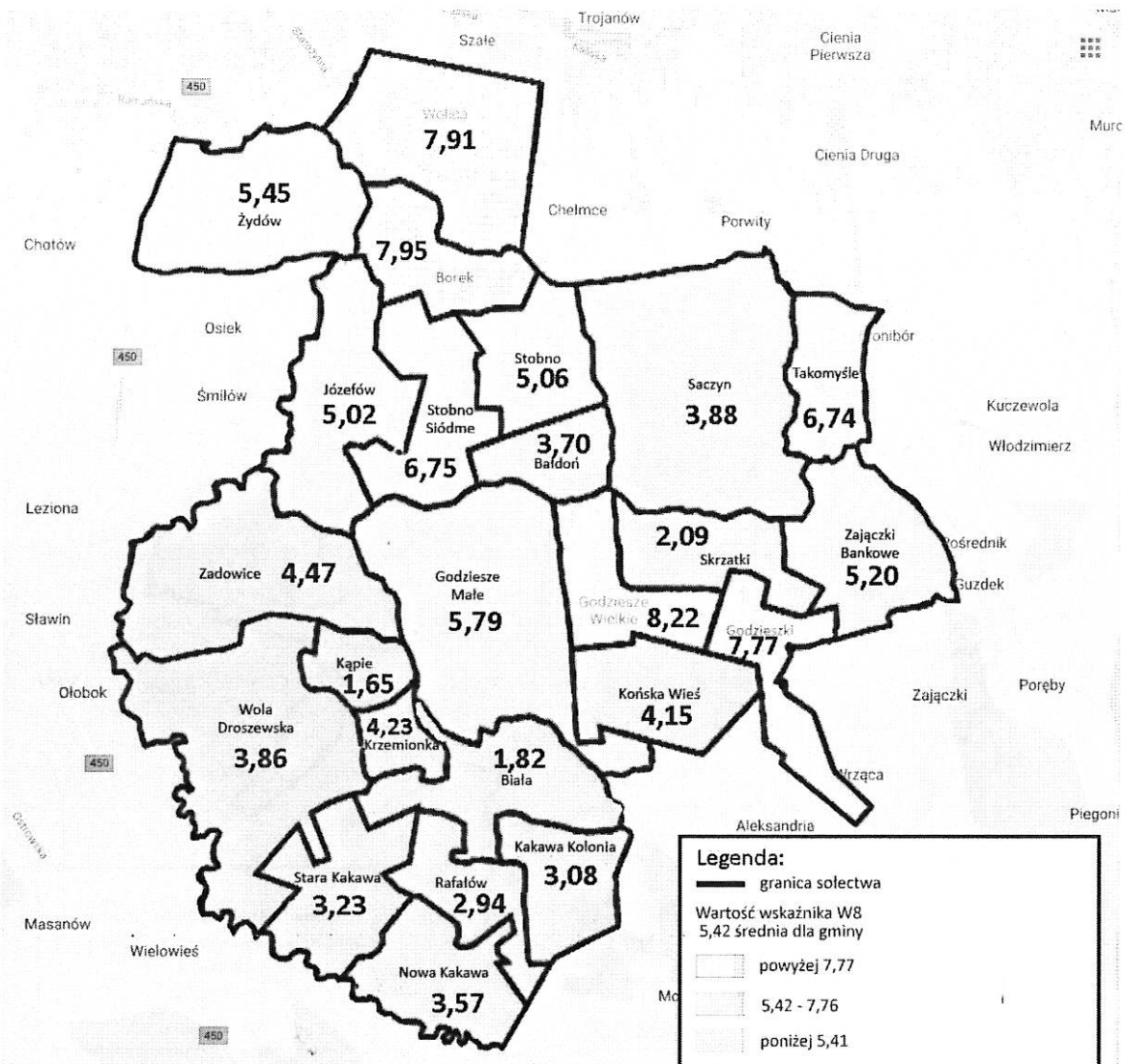
Kończym podsumowaniem i wynikiem analizy wskaźnikowej w sferze społecznej jest sumaryczny wskaźnik degradacji. Dodatkowo wartości tego wskaźnika ukazują występowanie sytuacji kryzysowej w jednostce analitycznej. Sytuacje kryzysową w jednostkach analitycznych na terenie Gminy Godziesze Wielkie ukazuje powyższa mapa prezentująca rozkład przestrzenny sumarycznego wskaźnika degradacji. Wskaźnik ten swoją największą (dodatnią) wartość przyjmuje we wsiach: Kakawa Kolonia, Nowa Kakawa, Stara Kakawa i Takomysle, najniższe natomiast (ujemne) we wsiach: Żydów, Wolica i Borek.

4.2. Sfera gospodarcza

Rysunek nr 16. Ilość podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Wartość wskaźnika W8 średnio dla Gminy Godziesze wielkie wynosi 5,42. Sołectwami, których wskaźnik jest niższy od średniego w Gminie są: Nowa Kakawa, Kakawa – Kolonia, Stara Kakawa, Rafałów, Biała, Wola Droszewska, Kapie, Końska Wieś, Zadowice, Stobno, Saczyn, Skrzatki, Bałoś, Józefów, Zajączki Bankowe. W związku z powyższym, w tych sołectwach występuje problem sfery gospodarczej. Nieco lepiej jest w sołectwach o współczynniku w przedziale od 5,42 do 7,76, tj. Żydów, Stobno Siódme, Godziesze Małe. W Godzieszach Wielkich, Godzieszkach oraz dwóch wsiach podkaliskich – Borek i Żydów obserwuje się najwyższy wskaźnik W8, wskazujący

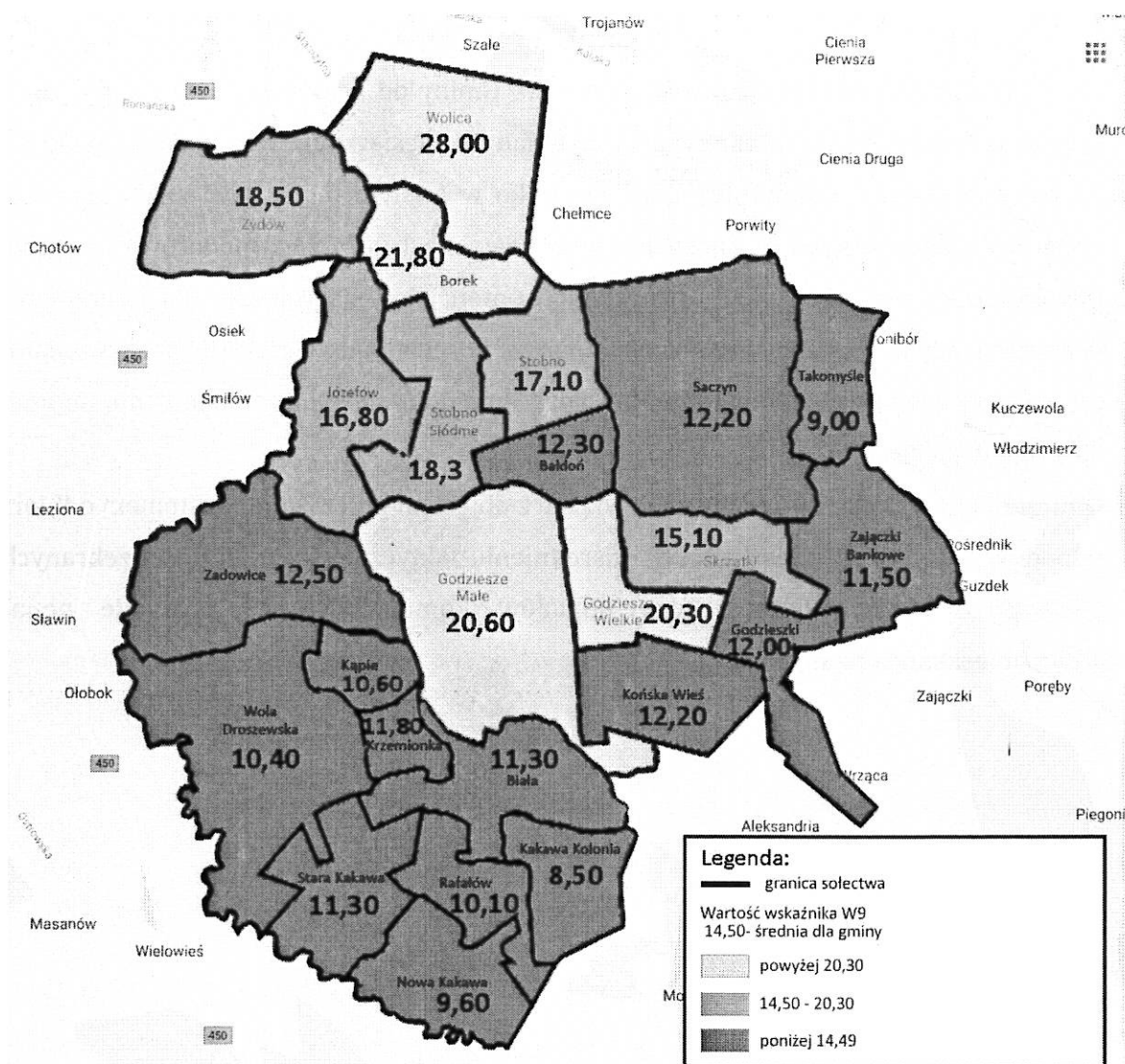

na fakt, iż w tych sołectwach występuje najmniejszy problem sfery gospodarczej zdiagnozowany w Gminie Godziesze Wielkie.

4.3. Sfera środowiskowa

Rysunek nr 17. Ilość kilogramów odpadów (zmieszanych i suchych) wytwarzanych przez jednego mieszkańca sołectwa w ciągu miesiąca (dane dotyczą 2016 roku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Godziesze Wielkie oraz Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Kaliszu

Selektywną zbiórką odpadów komunalnych objęty został cały teren Gminy Godziesze wielkie. Na podstawie danych PUK SA Kalisz (świadczącego usługę odbioru

odpadów w 2016 roku), określono współczynnik W9, który w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

- średnia ilość odpadów (zmieszanych i suchych) produkowanych przez jednego mieszkańca w Gminie Godziesze Wielkie wynosi 14,50 kg na miesiąc,
- współczynnik poniżej 14,49 wykazano w sołectwach: Kakawa – Kolonia, Nowa Kakawa, Stara Kakawa, Rafałów, Biała, Krzemionka, Wola Droszewska, Zadowice, Końska Wieś, Godzieszki, Zajączki Bankowe, Takomyśle, Saczyn, Bałdoń.

Wskaźnik ten zróżnicowany na terenie Gminy od poziomu najwyższego (28 kg odpadów komunalnych na mieszkańca w układzie miesięcznym we wsi Wolica) do 8,5 kg we wsi Kakawa Kolonia obrazuje nie tylko w ścisłym tego słowa znaczeniu ilość odpadów (zmieszanych i suchych) przekazywanych do zagospodarowania przez mieszkańców wsi ale także uzmysławia potencjalne zagrożenie dla środowiska w sytuacji, gdy mieszkańcy przekazują mniejsze ilości odpadów, pozwalające na zadanie pytania czy część tychże odpadów nie ulega innemu „zagospodarowaniu” np. poprzez spalenie w piecach.

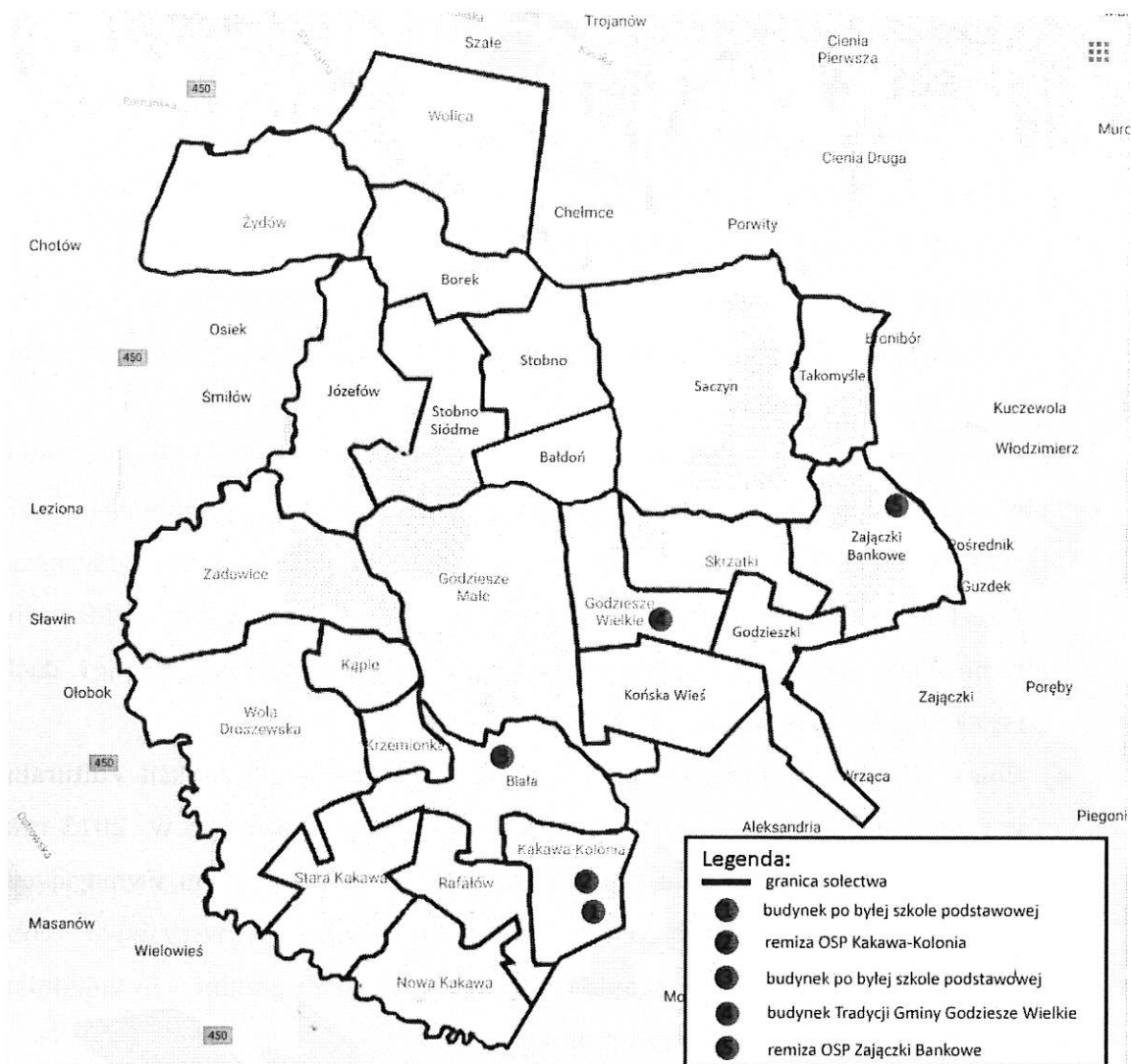
Obliczenie powyższe jest możliwe w związku z objęciem przez Gminę systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców i uśrednieniu faktycznej średniej ilości zebranych, ważonych i zagospodarowanych odpadów komunalnych na poziomie ponad 14 kg/mieszkańca na miesiąc.

4.4. Sfera techniczna

Rysunek nr 18. Wykaz obiektów użyteczności publicznej wymagających remontu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Nieruchomości Zabudowanych

Niezwykle ważnym problemem dla Gminy Godziesze Wielkie jest funkcjonowanie obiektów użyteczności publicznej, w tym spełniających we wsiach sołectkich funkcję świetlic wiejskich. Gmina Godziesze Wielkie w okresie lat 2012-2015 zrealizowała plan modernizacji lub remontów tychże obiektów poprzez przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych lub robót budowlanych w takiej skali, iż na dzień 31 grudnia 2016 roku na terenie Gminy funkcjonowały jedynie nieliczne obiekty o nieodpowiednim stanie technicznym:

- 1) Budynek poszkolny we wsi Biała wybudowany w 1948 roku o konstrukcji mieszanej (część trwała i część drewniana). Budynek wykorzystywany w połowie na cele mieszkaniowe. Stan prawny – nieuregulowany. Budynek przestał pełnić funkcje edukacyjne w 1992 roku. Stan obiektu zły.
- 2) Budynek poszkolny we wsi Kakawa- Kolonia wybudowany (z dużym udziałem ówczesnych mieszkańców wsi) w latach 1953-1955, użytkowany jako obiekt szkolny do 1995 roku, a następnie w użytkowaniu m. in. na cele społeczne jako miejsce zamieszkania osób w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie budynek jest w stanie technicznym określonym jako zły, z powodu uszkodzeń dachu i części wewnętrznej obiektu. Obecnie obiekt nie jest użytkowany. Przed budynkiem reszki dawnego terenu zielonego, a na tyłach- boiska sportowego.
- 3) Remiza (budynek) Ochotniczej Straży Pożarnej w Kakawie-Kolonii. Obiekt w części wybudowany w 1949 roku, w części (rozbudowa po spaleniu) w 1984 roku. Stan techniczny budynku zły, wymaga wykonania termomodernizacji i scalenia w jedną bryłę architektoniczną. Po pożarze obiekt poddany był remontowi w minimalnym zakresie, obejmującym konstrukcję dachu i tynkowanie. Obecnie wykorzystywany przez OSP.
- 4) Obiekt (budynek) przeznaczony w planach do pełnienia funkcji kulturalnej w Godzieszach Wielkich, zakupiony przez Gminę od właściciela w 2015 roku, a wybudowany w 1980 roku. Budynek w stanie technicznym złym, wymagającym robót termomodernizacyjnych, wymiany dachu i wszystkich robót wewnętrznych. Z racji planowania wykorzystania na cele gminne – uwzględniany do finansowania w ramach Programu WRPO,
- 5) Budynek remizy OSP w Zajączkach Bankowych, wybudowany w latach 1992-1998 (w ramach aktywności społecznej strażaków). Budynek w stanie technicznym- złym, wymaga robót termomodernizacyjnych i wewnętrznych. Budynek wykorzystywany przez OSP. Aktualnie w budynku są prowadzone drobne roboty remontowe.

4.5. Podsumowanie diagnozy

Prezentowana poniżej tabela stanowi podsumowanie występowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Stan kryzysowy to takie zjawisko, dla którego stwierdzenia konieczne jest występowanie problemów społecznych i co najmniej jednego z pozostałego zestawu sfer.

Występowanie problemów społecznych zostało ustalone na podstawie dodatniego sumarycznego wyniku wskaźnik degradacji, natomiast w sferach: gospodarczej (na podstawie niższej niż średnia w Gminie wartości wskaźnika), analogicznie w sferze środowiskowej.

Problem w sferze technicznej określono na podstawie stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej w Gminie Godziesze Wielkie.

Tabela nr 6. Podsumowanie diagnozy występowania stanu kryzysowego w sołectwach Gminy Godziesze Wielkie

Problemy	Występowanie problemów w sferach				Potwierdzenie stanu kryzysowego
	społeczna	gospodarcza	środowiskowa	techniczna	
Jednostka					
Bałośń	nie	tak	tak	nie	nie
Biała	nie	tak	tak	tak	nie
Borek	nie	nie	nie	nie	nie
Godziesze Małe	nie	nie	nie	nie	nie
Godziesze Wielkie	nie	nie	nie	tak	nie
Godzieszki	tak	nie	tak	nie	tak
Józefów	nie	tak	nie	nie	nie
Kolonia Kakawa	tak	tak	tak	tak	tak
Kąpie	nie	tak	tak	nie	nie
Końska Wieś	tak	tak	tak	nie	tak
Krzemionka	tak	tak	tak	nie	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Nowa Kakawa	tak	tak	tak	nie	tak
Rafałów	tak	tak	tak	nie	tak
Saczyn	nie	tak	tak	nie	nie
Skrzatki	nie	tak	nie	nie	nie
Stara Kakawa	tak	tak	tak	nie	tak
Stobno	nie	tak	nie	nie	nie
Stobno Siódme	nie	nie	nie	nie	nie
Takomyśle	tak	nie	tak	nie	tak
Wola Droszewska	nie	tak	tak	nie	nie
Wolica	nie	nie	nie	nie	nie
Zadowice	nie	tak	tak	nie	nie
Zajączki Bankowe	nie	tak	tak	tak	nie
Żydów	nie	nie	nie	nie	nie

Źródło: opracowanie własne

5. Obszar rewitalizacji

Rysunek nr 19. Obszar zdegradowany Gminy Godziesze Wielkie

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona diagnoza wyodrębniła obszar zdegradowany, na którym problemy społeczne występują wspólnie z problemami co najmniej jednej z pozostałych sfer. Występowanie problemów społecznych w danym sołectwie zostało potwierdzone dodatnim sumarycznym wskaźnikiem degradacji. Problemy w sferach gospodarczych i środowiskowych zostały określone na podstawie wartości niższych niż średnia w Gminie. Godziesze Wielkie.

Jak wynika z danych, obszar zdegradowany w Gminie Godziesze wielkie obejmuje 8 sołectw: Kakawę – Kolonię, Nową Kakawę, Starą Kakawę, Rafałów, Krzemionkę, Końską Wieś, Godzieszki i Takomyśle. Obszar zdegradowany obejmuje powierzchnię 2194,01 ha, co stanowi 20,90% powierzchni Gminy Godziesze Wielkie. Zamieszkuje go 1547 osób, czyli 16,60 % mieszkańców Gminy.

W oparciu o szereg operacji analitycznych, obejmujących określenie (w ujęciu wartości wskaźników W) oraz dodatkowych elementów wartościujących w zakresie zjawisk środowiskowych i technicznych – określono obszar rewitalizacji w jednostkach cechujących się najwyższym natężeniem występowania problemów społecznych (uwzględniając przy tym limity dopuszczone w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”).

Zgodnie z *Wytycznymi* – obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary (w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic – lecz nie może obejmować w takiej sytuacji terenów większych niż 20% ogólnej powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% ogólnej liczby mieszkańców Gminy).

Biorąc pod uwagę powyższe zależności, określono, jako najbardziej uzasadniony, obszar rewitalizacji obejmujący jednostki analityczne (sołectwa) o najwyższej koncentracji problemów społecznych obejmujący:

- sołectwo Kakawa – Kolonia (sumaryczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej: 13,04)
  - sołectwo Stara Kakawa (wskaźnik 10,96)
  - sołectwo Nowa Kakawa (wskaźnik 4,70),
- tworząc z nich (w związku z brakiem połączenia terytorialnego) dwa podobszary:
- podobszar Kakawa – Kolonia
  - podobszar Nowa Kakawa i Stara Kakawa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 20. Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Podstawowe dane statystyczne zobrazowane na mapie, dotyczące jednostek w obu podobszarach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 7. Obszar rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie – podstawowe dane statystyczne

Lp.	Podobszar	Powierzchnia (w ha)	Liczba ludności	Udział procentowy w ogólnej powierzchni Gminy	Udział procentowy w ogólnej liczbie ludności Gminy
1.	Kakawa – Kolonia	281,63	260	2,7	2,8
2	Nowa Kakawa	348,82	224	3,3	2,4
	Stara Kakawa	380,90	372	3,6	4,0
	Gmina Godziesze Wielkie ogółem	10.523,70	9.324	Łącznie: 9,6%	Łącznie: 9,2%

Źródło: opracowanie własne

5.1. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji ma szereg cech wspólnych, są nimi:

- historyczne powiązanie w jednym układzie własnościowym w okresie gospodarki feudalnej do czasu uwłaszczenia w ramach zaboru rosyjskiego,
- położenie nad lub w pobliżu rzeki Proсны – największej rzeki południowej Wielkopolski – co dało także nazwę temu zespołowi wsi od staropolskiej nazwy oznaczającej: *wicie, kręcenie (meandrowanie) rzeki*,
- przeświadczenie, iż wsie Stara i Nowa Kakawa położone były, w okresie wczesnego średniowiecza, na jednym z fragmentów Szlaku Bursztynowego i w ciągu osad nadprośniańskich położonych w pobliżu grodu Calisia (tak jak odkryte ślady osadnictwa w nieodległych Zadowicach, Józefowie czy Żydowie.
- Największą (i najstarszą) wsią na obszarze rewitalizacji jest Stara Kakawa. Aktualnie liczy 372 mieszkańców i obejmuje obszar prawie 381 hektarów. Stara Kakawa była „wsią centralną” w okresie osadnictwa feudalnego, a pierwsze wzmianki o niej pochodzą z XIV wieku. Wieś Stara Kakawa do czasów reformy administracyjnej w 1973 roku była siedzibą Gromady obejmującej 5 sąsiednich jednostek wiejskich. Od 1977 roku jest także siedzibą odrębnej Parafii pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Polski. Dzięki swojemu położeniu, wieś spełnia funkcję usługową dla okolicy, będąc siedzibą szkoły podstawowej i przedszkola. We wsi (od 1913 roku)

działa Ochotnicza Straż Pożarna, której staraniem zrealizowano szereg inwestycji w centrum wsi, m.in. parking przy remizie i kościele, plac zabaw dla dzieci. Podstawowym zajęciem mieszkańców jest rolnictwo, najczęściej w wymiarze drobnotowarowym, oparte o niewielkie gospodarstwa o powierzchni 5 - 8 ha. W związku z niewystarczającymi dochodami z tego typu gospodarstw, od 16 lat dodatkowym źródłem finansowym stała się produkcja warzywnicza (na drobną skalę). Układ przestrzenny wsi to klasyczna „ulicówka”, z punktem centralnym (szkoła + remiza OSP) oraz wybudowanym przed czterdziestu laty kościołem, umiejscowionym przy prostopadłej do dawnej zabudowy drodze gminnej. Stara Kakawa, w większości, położona jest przy drodze powiatowej Wola Droszewska - Przystajnia. We wsi nie zachowały się obiekty zabytkowe związane z jej dziejami, jedynie część obecnie istniejącej szkoły zajmuje obiekt powstały przed II wojną światową. Nadzieje rozwojowe wsi związane są z planowaną budową zbiornika wodnego „Wielowieś Klasztorna” w dolinie Proсны, co może stworzyć - z racji braku tej wielkości akwenu w południowej Wielkopolsce - szanse na powstanie zainteresowania tworzeniem bazy sportów wodnych. Infrastruktura sportowo - rekreacyjna wsi ograniczona jest do sali gimnastycznej funkcjonującej w szkole. Pobliskie „boisko sportowe”, z racji skromnego wyposażenia, jest wykorzystywane co najwyżej przez grupki dzieci chcących „pokopać piłkę”. Wieś jest zwodociągowana, ale - w związku ze zbyt małą koncentracją - pozbawiona kanalizacji. System gospodarki ściekowej w 90% oparty jest na istnieniu zbiorników bezodpływowych, a zaledwie w 10% na oczyszczalniach przydomowych, co rodzi niebezpieczeństwo przenikania ścieków do wód gruntowych.

Rysunek nr 21. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Stara

Źródło: fotografia własna

Tabela nr 8. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Stara

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) istnienie szkoły podstawowej (małej – około 60 uczniów) z salą gimnastyczną (po termomodernizacji) z placem zabaw dla dzieci; 2) istnienie remizy OSP (obiekt zmodernizowany); 3) funkcjonowanie sprawnej i aktywnej OSP, liczącej 34 członków; 4) ładnie zagospodarowane centrum wsi i okolice kościoła; 5) rozwinięta sieć handlowa (sklepy spożywcze).	<ol style="list-style-type: none"> 1) oddalenie od centrum gminy Godziesze Wielkie; 2) zła jakość drogi powiatowej, przy której istnieje 80% zabudowy wsi (brak chodnika); 3) brak dostępu do usług internetu szerokopasmowego; 4) brak zainteresowania poprawą stanu ochrony środowiska:<ol style="list-style-type: none"> a) mała ilość przydomowych oczyszczalni ścieków (20% istniejących gospodarstw), b) duża liczba budynków pokrytych eternitem (61% ogółu), c) małe zainteresowanie instalacjami solarnymi i fotowoltaicznymi

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

	<p>(w 12% domów),</p> <p>d) mała ilość oddawanych do zagospodarowania odpadów komunalnych (ok. 11 kg na miesiąc na osobę, przy średniej w Gminie 14,5 kg);</p> <p>5) brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (zarośnięte trawą dawne boisko);</p> <p>6) brak „programu regionalnego” w programie nauczania w szkole podstawowej, nawiązującego do tradycji kulturowej wsi Stara Kakawa;</p> <p>7) bardzo mała ilość zieleni wewnętrznej (przy drogach i budynkach).</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne

Najmniejszą (jeżeli brać pod uwagę liczbę mieszkańców) wsią obszaru rewitalizacji jest Nowa Kakawa. Aktualnie wieś liczy 224 mieszkańców i obejmuje obszar prawie 349 hektarów. Historycznie wieś powstała w wyniku rozwoju terytorialnego „wsi centralnej”, jaką była Stara Kakawa, w wyniku przesuwania linii lasów na granicy obecnych Gmin Godziesze Wielkie i Brzeziny, dla uzyskania zwiększonego areału pól uprawnych w istniejącym majątku wielkoobszarowym. Wieś w 96% zbudowana jest w układzie ulicowym, wzdłuż drogi powiatowej Wola Droszewska – Stara Kakawa – Przystajnia i położona w najodleglejszym zakątku Gminy Godziesze Wielkie, nad rzeką Prosną. Podstawowym zajęciem mieszkańców jest rolnictwo typu tradycyjnego, z małymi gospodarstwami o wielkości 9 – 15 hektarów, uzupełnianymi dodatkowymi dochodami w niewielkich upraw warzywniczych. Wieś Nowa Kakawa, wydzielona niegdyś z rozbudowującej się Starej Kakawy, nie wykształciła żadnych form aktywności społecznej, odrębnych dla tejże wsi, stając się „miejszem zabudowy mieszkaniowej” w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy. Mankamentem wsi jest brak zieleni wewnętrznej przy domach i wzdłuż drogi powiatowej. Wieś pozbawiona jest obiektów zabytkowych. Dużo budynków starych (70 – 80 letnich) pozostaje nieużytkowanych przez właścicieli mieszkających obok w nowych obiektach.

Rysunek nr 22. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Nowa

Źródło: fotografia własna

Tabela nr 9. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Nowa

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) estetyczna nowa zabudowa mieszkaniowa powstała w okresie lat 2005 – 2010; 2) dobra jakość dróg przebiegających przez wieś w kierunku wsi Stara Kakawa i Kakawa – Kolonia; 3) teren planowanego zbiornika wodnego Wielowieś Klasztorna, umiejscowionego w dolinie rzeki Proсны, poniżej wsi.	<ol style="list-style-type: none"> 1) wiele starych „pozostawionych” budynków z lat pięćdziesiątych XX wieku; 2) brak jakichkolwiek obiektów sportowo – rekreacyjno – kulturalnych; 3) brak organizacji społecznych; 4) słaba integracja mieszkańców; 5) brak zainteresowania poprawą bezpieczeństwa środowiska naturalnego:<ol style="list-style-type: none"> a) niskie zainteresowanie instalacjami oczyszczalni przydomowych (tylko w 24% budynków), b) 65% istniejących budynków (szczególnie starych) pokrytych eternitem,

	<ul style="list-style-type: none"> c) słabe zainteresowanie instalacjami OZE w budynkach (tylko 18% obiektów), d) niski poziom ilości odpadów przekazywanych do zagospodarowania (poniżej 25% średniej dla Gminy); 6) brak zainteresowania poprawą estetyki posesji i ich otoczenia.
--	---

Źródło: opracowanie własne

Trzecią spośród wsi obszaru rewitalizacji jest Kakawa – Kolonia. Aktualnie liczy ona 260 mieszkańców i obejmuje powierzchnię prawie 282 hektarów (najmniej spośród wszystkich wsi obszaru). Kakawa – Kolonia jest też najmłodszą z tychże wsi, gdyż jej powstanie datuje się na przełom XVIII i XIX wieku i związane jest z programem ekspansji obszarowej majątku rolnego obejmującego zespół wsi Kakawa i Przystajnia. O ile, w przypadku poprzednio przedstawionych wsi – „centralnej” Starej Kakawy i wynikłej z karczowania lasów – Nowej Kakawy – były to działania aktywne, zwiększające areał gruntów majątku obszarniczego, w przypadku Kakawy – Kolonii było to wynikiem podejścia ekstensywnego – wymagającego tylko poprawienia stanu gruntów rolnych (w tym łąk) na terenach bagnistych. Właśnie dla usprawnienia gruntów leżących na podmokłym terenie (nieдоступnym przez większość roku), na teren obecnej wsi Kakawa – Kolonia sprowadzono osadników z ówczesnych państw Europy Zachodniej, specjalizujących się w osuszaniu gruntów bagnistych. Stąd też pierwotna nazwa wsi – „Olendry”. Pomysł właściciela majątku ziemskiego nie przyniósł nic dobrego dla mieszkańców tej niewielkiej wsi. Zostali on „porzuceni” w enklawie liczącej kilkaset hektarów, oddzielonej od jakiegokolwiek sąsiedztwa wielokilometrowymi bezdrożami, biegnącymi przez lasy (w stronę Starej Kakawy) i przez bagnisty teren (ok 4,5 km) do wsi Godziesze. Sytuacja ta spowodowała niekorzystne zjawiska alienacji i apatii społecznej. Już współcześnie (w 1995 roku) Wójt Gminy Godziesze Wielkie w czasie zebrania wiejskiego we wsi Kakawa – Kolonia, dotyczącego budowy drogi dojazdowej do wsi, otrzymał informacje od starszych mieszkańców, że ta droga nie jest im potrzebna i należy wszystko pozostawić bez zmian.

Specyfika wsi Kakawa – Kolonia polega jednak na występowaniu elementów wielokulturowości, obejmującej zbieg trzech elementów społecznych funkcjonujących obok siebie:

- środowisko części „pierwotnych” osadników
- środowisko nowych mieszkańców – repatriantów z terenów wschodnich Rzeczypospolitej, skierowanych tutaj na część zwolnionych przez „olendrów” gospodarstw,
- środowisko mieszkańców sąsiednich wsi związanych z potomkami dawnych osadników.

Ta „mieszanka kulturowa” doprowadziła we wsi Kakawa – Kolonia do niespotykanych gdzie indziej w Gminie zjawisk wyodrębniania się zachowań:

- a) zbudowania przez część mieszkańców wsi w autentycznym czynie społecznym pięknego obiektu szkolnego,
- b) przeciwstawne temu zdegenerowanie się części społeczności (bardzo wysoki w latach 80– i 90– tych wskaźnik alkoholizmu),
- c) „zamknięcie się” społeczności wsi na procesy w niej zachodzące (np. przyzwolenie na „fikcyjną naukę” w szkole).

Dopiero pojawienie się „nowych liderów wsi” w latach po 1996 roku, doprowadziło do unormowania się tej rozchwianej sytuacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 23. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Kolonia

Zródło: fotografie własne

Tabela nr 10. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Kolonia

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) funkcjonowanie grupy liderów wsi, w szczególności strażaków OSP Kakawa – Kolonia; 2) poprawiająca się estetyka wsi (ale jeszcze na niskim poziomie).	<ol style="list-style-type: none"> 1) mała liczebność OSP (liczy sobie 15 członków i jest najmniejsza na terenie Gminy); 2) istnienie w centrum wsi zdewastowanego, dawnego budynku szkolnego i terenu przyległego (m.in. dawne boisko szkolne i park); 3) niedokończona budowa remizy OSP, która nie stwarza warunków do funkcjonowania jednostki; 4) zdewastowany teren (nieużytek) sportowo – rekreacyjny o powierzchni 1,5 hektara; 5) zła jakość podstawowej drogi do wsi, łączącej ją z centrum Gminy; 6) utrzymujący się wysoki poziom patologii społecznych; 7) brak zainteresowania sprawami ochrony środowiska:<ol style="list-style-type: none"> a) najniższy w Gminie poziom zwodociągowania (94%), b) duża ilość zaniedbanych budynków pokrytych eternitem (50%), c) bardzo małe zainteresowanie montażem przydomowych oczyszczalni (zaledwie 10% budynków), d) najniższy w Gminie poziom ilościowy odpadów przekazywanych do zagospodarowania (około 50% średniej w Gminie), e) bardzo małe zainteresowanie wykorzystaniem OZE (tylko w 5% budynków); 8) wysoki poziom bezrobocia i ilości świadczeń z pomocy społecznej.

Zródło: opracowanie własne

5.2. Problemy sfery infrastrukturalno-przestrzennej i środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji

Obszar rewitalizacji, składający się z dwóch podobszarów: Kakawa-Kolonia oraz Stara i Nowa Kakawa jest skromnie wyposażony w infrastrukturę. Składają się na nią wyłącznie wodociągi gminne dostarczające wodę do posesji. Łączny wskaźnik zwodociągowania tego terenu wynosi 88,7% (na co ma wpływ niski współczynnik dla wsi Stara Kakawa sięgający zaledwie 76%).

Obszar nie jest skanalizowany z racji braku formalnego (niewielka gęstość zaludnienia) i ekonomicznego uzasadnienia dla tychże inwestycji.

W zdecydowanej większości budynki podłączone są do zbiorników bezodpływowych (średnia na obszarze – 81%). Tylko niewielka część posesji posiada własne przydomowe oczyszczalnie ścieków (około 15% posesji).

Obszar rewitalizacji posiada dobry układ drogowych połączeń wewnętrznych (Stara Kakawa – Kakawa Kolonia, Kakawa Kolonia – Nowa Kakawa), przy relatywnie gorszym jakościowo systemie dróg zewnętrznych (prowadząca do Godziesze Małych droga gminna oraz droga powiatowa Wola Droszewska – Stara Kakawa – Nowa Kakawa – Przystajnia).

Szczególnie, z racji strategicznego znaczenia, modernizacji wymaga droga gminna Kakawa Kolonia – Godziesze Małe o długości ok. 4,5 km.

Dostęp komunikacyjny do sołectw podobszaru Nowa i Stara Kakawa zapewnia (w ograniczonym do dni roboczych wymiarze) przewoźnik prywatny, a do wsi Kakawa-Kolonia (także w dni robocze – PKS).

Poważnym problemem obszaru jest bardzo słaba jakość obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej. Poza wsią Stara Kakawa – gdzie obiekty szkoły podstawowej i remizy OSP są w bardzo dobrym stanie – pozostałe obiekty są w stanie złym, nie nadającym się do użytkowania:

- budynek poszkolny (stara szkoła) w Kakawie Kolonii,
- budynek remizy OSP w Kakawie Kolonii,
- teren przy „starej szkole” stanowiący niegdyś boisko oraz „park” przed obiektem, częściowo obecnie zagospodarowany,
- teren o powierzchni ok. 1,5 ha stanowiący obecnie nieużytek,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

- teren przy remizie OSP Stara Kakawa, wykorzystywany aktualnie jako prymitywne boisko.

Stan tych obiektów przedstawiają załączone zdjęcia. We wsiach Stara Kakawa i Kakawa Kolonia znajdują się łącznie trzy place zabaw, przeznaczone dla małych dzieci.

Rysunek nr 24. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny starej szkoły w Kakawie Kolonii

Źródło: fotografie własne

Rysunek nr 25. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny boiska w Kakawie Kolonii

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 26. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny remizy OSP w Kakawie Kolonii

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 27. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny boiska w Starej Kakawie

Źródło: fotografie własne

5.3. Problemy społeczne i gospodarcze występujące na obszarze rewitalizacji

Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Godziesze Wielkie zostały szczegółowo (graficznie i opisowo) przedstawione w analizie wskaźnikowej w diagnozie gminnej.

Mają one swoje faktyczne odniesienia w tej części dokumentów, która zajmuje się opisem wyznaczonego obszaru rewitalizacji i charakterystyką występujących problemów społecznych, przedstawionych w układzie liczbowym w poniższym zestawieniu.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 11. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Nazwa podobszaru	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób nadużywających alkoholu	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów otrzymujących stypendium	Liczba uczniów z trudnościami w nauce	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze	Ilość podmiotów gospodarczych
1	Kakawa-Kolonia	260	21	5	12	34	66	3	37	10	19	14	30	8
2	Nowa Kakawa Stara Kakawa	224 372	17 18	4 4	11 10	32 60	48 52	3 3	19 38	5 7	6 17	8 25	16 33	8 12
	RAZEM:	856	56	13	33	126	166	9	94	22	42	47	79	28
	udział procentowy do ogólnej liczby mieszkańców lub danych szczegółowych		6,54%	1,50%	58,00% spośród ogółu bezrobotnych	14,70%	19,40%	1,00%	100,00%	23,40%	44,60%	50,00%	bez odniesienia	bez odniesienia

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zestawienie prezentuje lub, jeżeli zachodzi taka możliwość, relatywizuje stan liczbowy mieszkańców objętych podziałem ze względu na występujący problem społeczny:

- a) liczba bezrobotnych – ogółem, w tym bezrobotnych długotrwale i bezrobotnych kobiet,
- b) liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym,
- c) liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej,
- d) liczba nadużywających alkoholu,
- e) liczba uczniów – ogółem,
- f) liczba uczniów otrzymujących stypendium,
- g) liczba uczniów z trudnościami w nauce,
- h) liczba uczniów uczestniczących w zajęciach poza lekcyjnych,
- i) liczba rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze,
oraz
- j) ilość podmiotów gospodarczych.

Ad. a)

We wsiach podobszarów zamieszkuje łącznie 56 osób bezrobotnych (zarejestrowanych), jednakże może to nie ukazywać całości problemu bezrobocia z racji prawnych uregulowań obowiązujących Powiatowe Urzędy Pracy, m.in. dotyczących płatników KRUS.

W ramach problemu drugoplanowym zagadnieniem jest sprawa relatywnie niskiej liczby długotrwale bezrobotnych, ale z kolei ważnym problemem jest przewaga kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (58%).

Wymaga to uwzględnienia przy tworzeniu zestawu przedsięwzięć społecznych.

Zjawisko bezrobocia jest problemem niekorzystnym wielotorowo, wpływając na występowanie innych problemów, a sumarycznie – na wykluczenie społeczne.

Ad. b)

Na obszarze rewitalizacji odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest relatywnie niski i nie wskazuje na występowanie problemu „obciążenia demograficznego” społeczności.

Niemniej jednak, grupa seniorów, przewyższająca o ponad 200% liczbę bezrobotnych, stanowi poważny problem, któremu należy przypisać metody przeciwdziałania w postaci działań na rzecz seniorów.

Ad. c)

Problem korzystania ze środków pomocy społecznej jest zjawiskiem obrazującym występowanie wielu problemów w sferze społecznej – trudności opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwa czy też uzyskiwania bardzo niskich dochodów, bezrobocia.

Relatywnie największe wsparcie w tej dziedzinie otrzymali mieszkańcy wsi Kakawa-Kolonia (co czwarta osoba).

Najczęstszymi przyczynami przyznania świadczeń było: ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Realizacja przeciwdziałania problemom jest elementem ograniczania wykluczenia społecznego.

Ad. d)

Występowanie zjawiska alkoholizmu oddziałuje także w innych problemach społecznych: bezrobociu, opiece nad rodziną, wykluczeniu, dlatego też ten problem (równomiernie rozłożony na całym obszarze) wymagał podjęcia przeciwdziałania.

Uznanie tego zagadnienia za ważne z punktu widzenia strategii rewitalizacji w obszarze społecznym stworzy możliwość „przybliżenia” instytucji zajmującej się na terenie Gminy rozwiązywaniu tychże problemów, do „źródła” występujących zjawisk (rodzina, otoczenia).

Ad. e), f), g), h)

Problematyka edukacyjna i wokółedukacyjna zajmuje czołowe miejsce w problemach sfery społecznej. Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje jedna szkoła podstawowa (dotychczas sześcioklasowa), która jest zdolna realizować program naprawczy w dziedzinach: opiekuńczej i edukacyjnej.

Sprzyjającym rozwiązaniu problemu jest fakt podniesienia poziomu organizacyjnego szkoły do wymiaru ośmioklasowej, co będzie sprzyjać skonstruowaniu autorskich

programów w zakresie poprawy wyników nauczania, regionalizmu i doradztwa zawodowego.

Przewidywany zakres działań w zakresie poprawy wyników edukacyjnych obejmuje m.in. zajęcia wyrównawcze z tzw. Przedmiotów kluczowych.

Edukacja, a w szczególności jej poziom i efektywność mają podstawowe znaczenia dla zapobiegania wykluczeniu społecznemu, decydują o aktywności i rozwoju najpierw młodego, później pełnoprawnego mieszkańca wsi obszaru rewitalizacji.

Ad. i)

Wskaźnik ten ujęty został w zestawieniu dodatkowo, dla ukazania skali problemów rodzin uzyskujących dochody na niskim poziomie.

Ad. j)

Wskaźnik ilości podmiotów gospodarczych jest podstawowym miernikiem aktywności zawodowej (samozatrudnienie) i gospodarczej mieszkańców wsi.

W przypadku analizowanego obszaru rewitalizacji jest on zdecydowanie niższy niż średnia Gminy – uzmysławiając problem społeczno-gospodarczy.

Szczegółowa analiza zjawisk powiązanych z oceną warunków życia społecznego wsi oraz dodatkowych sfer życia mieszkańców – środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej, pozwoliły na identyfikację faktycznych problemów dotyczących społeczności wsi, są nimi:

A. W zakresie sfery społecznej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:

- 1) bezrobocie,
- 2) ubóstwo,
- 3) wykluczenie społeczne (wywołane m.in. alkoholizmem),
- 4) starzenie się społeczeństwa,
- 5) poziom edukacji,
- 6) poziom aktywności społecznej.

B. W zakresie sfery gospodarczej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:

- 1) Poziom przedsiębiorczości.

C. W zakresie sfery środowiskowej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:

- 1) Zjawiska mające wpływ na jakość środowiska (m.in. gospodarowanie odpadami i gospodarka ściekowa)
- D. W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:
  - 1) Stan przestrzeni publicznych wsi,
- E. W zakresie sfery technicznej obszaru rewitalizacji:
  - 1) Stan techniczny obiektów użyteczności publicznej.

Określenie problemów życiowych mieszkańców, pozwala na sprecyzowanie celów rewitalizacji tak, aby przyniosła ona skutek w postaci efektów zapisanych w formie wskaźników monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie

6. Wizja

Przeprowadzenie analizy w zakresie warunków życia społecznego i gospodarczego społeczności zespołu wsi Kakawa (Stara Kakawa, Nowa Kakawa i Kakawa – Kolonia), a także okoliczności technicznych, środowiskowych i przestrzenno – funkcjonalnych z jakimi się stykają, pozwalają na sprecyzowanie wizji działań i efektów procesu rewitalizacji na tym obszarze:

Aktywna, zaradna i rozwiązująca problemy, pamiętająca o przeszłości społeczność na południowych kresach Gminy Godziesze Wielkie

Tak sformułowana wizja zawiera w sobie szereg ważnych elementów, jakie pojawiły się w trakcie przeprowadzanych analiz, ale także w czasie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami tego terenu.

Wizję tę najlepiej, bo humorystycznie, przedstawił jeden z uczestników spotkania mieszkańców wsi Kakawa – Kolonia, stwierdzając: „to chyba będzie magazyn z wędkami, a nie sklep rybny”.

W konwencji tej (*szansa dla ...*) utrzymany jest cały schemat celów rewitalizacyjnych i przypisanych im działań (projektów).

Generalnym założeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest stworzenie trzech ośrodków aktywności mieszkańców:

- Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji,
- Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska,
- Wiejskiego Inkubatora Estetyki Wsi.

Działania te, uzupełnione dodatkowymi projektami: drogowym, edukacyjnym i ekologicznym, nie tylko stwarzają bazę, ale przede wszystkim odskocznię. To „klucz do magazynu wędek”. Po ryby idą tylko nieliczni.

Rozwinięcie zarysu wizji

Mieszkańcy wsi Stara i Nowa Kakawa, a także Kakawa Kolonia najodporniejsi na trudne warunki mieszkańcy Gminy Godziesze Wielkie. Stąd jest wszędzie najdalej – do urzędu, do lekarza, do pracy, do szkoły średniej, a przecież i do tej pory części z nich udało się znaleźć zatrudnienie, czy zdobyć kwalifikacje.

Mając nowe warunki, w tworzeniu których aktywnie uczestniczą, skwapliwie korzystają z nadarzającej się szansy.

W powstałym, w dawnym, zdewastowanym budynku szkolnym, Wiejskim Inkubatorze Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji na wystawę o historii olenderskich osadników przychodzą i przyjeżdżają ludzie z Polski. Uzupełniają oni o swoje pamiątki skromny zbiór fotografii. Bo nie ma tego gdzie indziej.

W pobliskich salach, zamienionych na biura, wynajmują za „symboliczną złotówkę” powierzchnię nowo powstałe firmy melioracyjne, zajmujące się utrzymaniem sprawności rowów na terenie części Powiatu Kaliskiego, gdzie nie działają Spółki Wodne. To ważne zadanie, gdyż o dwa kilometry stąd powstał zbiornik „Wielowieś Klasztorna”, którego „nadzór” również korzysta z wynajętej, dużej sali biurowej.

Aby zdobyć nowe kwalifikacje, nie trzeba wyjeżdżać. W sali edukacyjnej, na piętrze, odbywają się kursy w ramach działania „uczymy się przez całe życie”. Można tutaj nauczyć się obsługi koparki albo zdobyć wiedzę o hydrotechnice. Mieszkańcy szybko dostosowali się do nowych ról, tym bardziej, że okoliczne lasy i „duża woda” sprzyjają rozwojowi agroturystyki oraz usług kulinarnych i technicznych dla potrzeb żeglarzy. Wpływają do domowych kas dodatkowe dochody, zamieniane (bo potrzeba!) na lepsze wyposażenie domów, na nowe, ekologiczne urządzenia techniki grzewczej i przydomowe oczyszczalnie ścieków. O nowoczesnych metodach można dowiedzieć się w punkcie informacyjnym zlokalizowanym w zmodernizowanej dawnej remizie OSP, gdzie funkcjonuje „w wolne dni” Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska. Przed jednym i drugim Inkubatorem trawniki i kwietniki zasilane

kompostem z małej, doświadczalnej instalacji przetwarzającej bioodpady, których coraz więcej, bo „ruch w interesie”.

Ruch na tyle duży, że dwie panie, w straszącej dotąd „starej szkole”, zakładają prywatne, małe przedszkole, ku zadowoleniu gospodyń – sąsiadek.

Wsie robią się nowoczesne, nie wypada już postać pod sklepem z piwkami, gdyż obok ludzie – swoi i obcy – zainteresowani innymi problemami.

Gdyby jednak nie udało się porzucić okolic sklepów, to w *Starej Szkole* raz w tygodniu przyjmuje psycholog i prawnik w ramach filii Gminnego Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, o czym także doskonale wiedzą mieszkanki wsi, działające w reaktywowanym Kole Gospodyń Wiejskich zajmującym się cateringiem i utrzymaniem terenów zielonych wokół odnowionych obiektów i zbiornika wodnego.

Członkinie KGW, podobnie jak seniorzy, mają swoje lokum w *Starej Szkole*, spotykają się tutaj na kawie, aby posłuchać lekarza, dietetyka czy policjanta.

Jest czas, bo młodzież korzysta z boisk i siłowni zewnętrznych w Starej Kakawie i Kakawie Kolonii, tam, gdzie niegdyś rosła wysoka trawa i pełno było nierówności. Z tejsze siłowni korzystają także seniorzy docierający tam na rowerach lub w trakcie spacerów *nording walking*, świadomi tego, że: *ruch to zdrowie*.

Do Kakawy – Kolonii dochodzi – bo taka była potrzeba – naprawiona, równa droga, a pomiędzy *Starą Szkołą* i *Starą Remizą* – chodnik, po którym chodzą najmłodszy mieszkańcy na plac zabaw, zamontowany kiedyś, w 2016 roku, przez strażaków z tutejszej OSP.

Ze społecznością wsi współpracuje szkoła, parafia i przedsiębiorcy. To u nich realizowane są programy dotyczące przeszłości wsi, funkcjonuje wystawa, organizowane są imprezy integrujące środowiska w obwodzie szkolnym, prowadzone są międzywiejskie zawody sportowe, a dla uczniów wymagających pomocy w nauce – zajęcia dodatkowe.

W Inkubatorze Estetyki Wsi w Starej i Nowej Kakawie są organizowane pokazy krzewów, z których część już rośnie, kwitnie i owocuje na placu przy kościele i przy domu doskonałego rolnika – przedsiębiorcy w Nowej Kakawie, tworząc ekologiczne „pastwiska dla ptaków i owadów”, upiększając jednocześnie otoczenie.

Wspólnymi siłami – w ramach hasła: *szanujmy naszą przeszłość* – mieszkańcy odnawiają stary, zapomniany cmentarz.

Istnieją warunki dla spełnienia się tej wizji. Sercem obszaru rewitalizacji jest częściowo zintegrowana i aktywna społeczność lokalna, która i obecnie chętnie angażuje się w rozwiązywanie problemów (w 2015 i 2016 roku strażacy z OSP Kakawa – Kolonia oczyścili park przy szkole i zbudowali tam plac zabaw, a ich koledzy z OSP Stara Kakawa – parking i plac zabaw).

Mieszkańcy obszaru, niezależnie od wieku, mają poczucie konieczności podnoszenia swoich umiejętności i samorozwoju, zdając sobie sprawę, że są częścią społeczności odpowiedzialnej za przyszłość.

7. Cele procesu rewitalizacji.

Najważniejszym zadaniem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru ze zdiagnozowanego stanu kryzysowego.

Obszar zdegradowany wyróżnia przede wszystkim duże natężenie zjawisk w sferze społecznej, wraz z którymi występują negatywne zjawiska w sferach:

- gospodarczej lub
- przestrzenno – funkcjonalnej, lub
- środowiskowej, lub
- technicznej.

Dla skutecznego ograniczenia (albo nawet wyeliminowania) tych zjawisk, konieczne jest należyte określenie planowanych celów. Muszą one stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy w poszczególnych dziedzinach. Ich realizacja (za pomocą konkretnych działań – projektów) służy osiągnięciu celów określonych w wizji.

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej i gospodarczej obszaru rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie sformułowano dwa cele strategiczne:

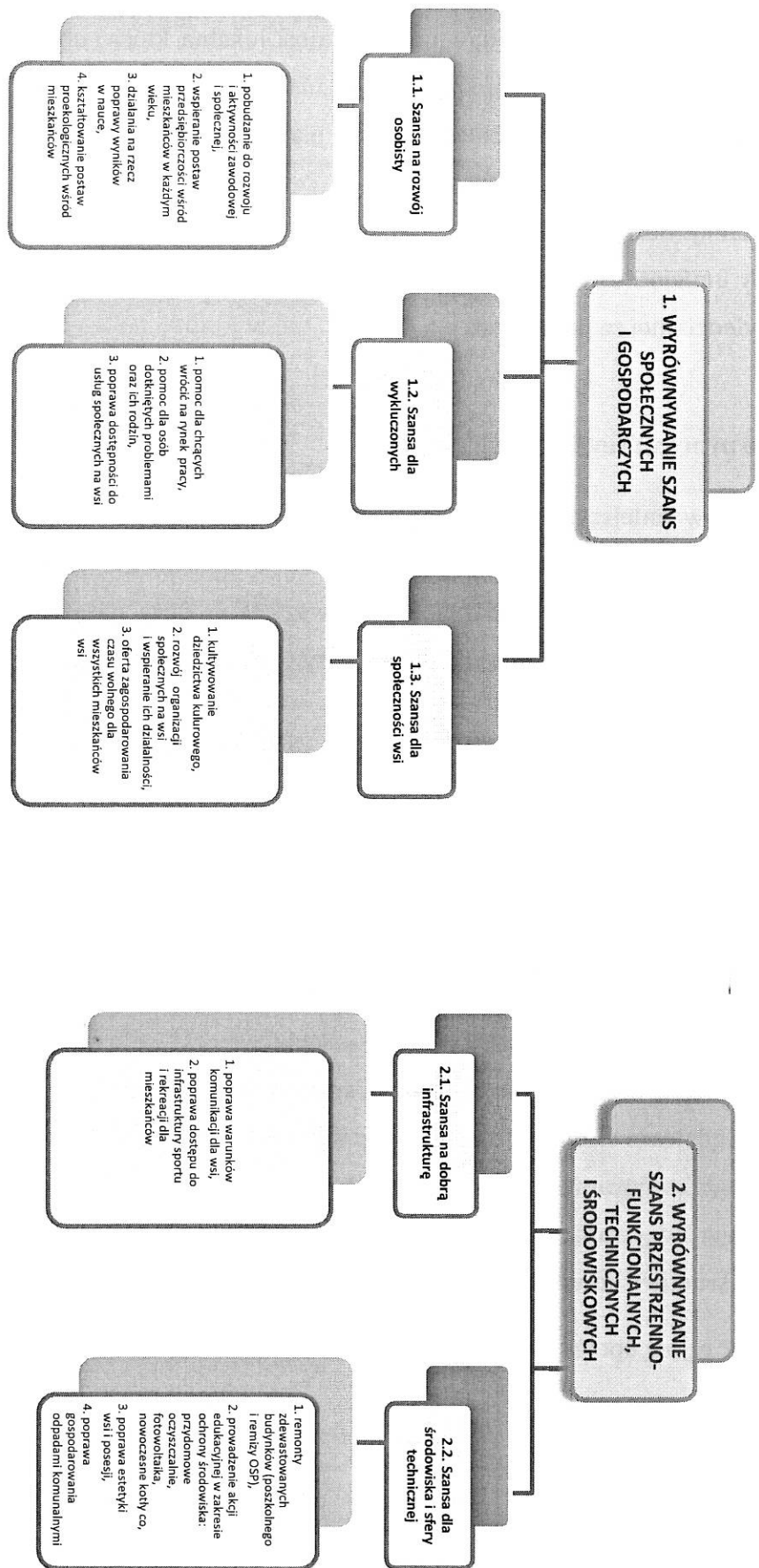
- 1) wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych,
- 2) wyrównywanie szans przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych,

oraz pięć celów operacyjnych, uszczegółowionych przez określone kierunki działań.

Rysunek nr 28. Schemat celów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

8. Katalog projektów rewitalizacyjnych

8.1. Projekty podstawowe

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	REMONT OBIEKTU POSZKOLNEGO W KAKAWIE KOLONII Z PRZEZNACZENIEM NA SIEDZIBĘ WIEJSKIEGO INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, AKTYWNOŚCI I EDUKACJI
Lokalizacja	Kakawa Kolonia
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”, Gminny Ośrodek Zdrowia w Godzieszach Wielkich, OSP Kakawa Kolonia, OSP Stara Kakawa, Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, Parafia rzymskokatolicka p.w. NMP Królowe Polski w Starej Kakawie, Klub Sportowy Kolarski „Zefir” w Woli Droszewskiej, LZS w Godzieszach Wielkich
Zakres czasowy realizacji	2017–2022
Opis przedsięwzięcia	<p>Obiekty, w których realizowany będzie projekt to dawna szkoła podstawowa w Kakawie Kolonii wybudowana w latach 1951–1953, w stylu bardzo atrakcyjnego na owe czasy dworku, wraz z budynkiem gospodarczym. W latach pięćdziesiątych obiekt wyróżniał się swoimi walorami architektonicznymi i pełnił ważną funkcję oświatową i kulturową na terenie gminy.</p> <p>Szkoła Podstawowa w Kakawie Kolonii funkcjonowała do roku 1998.</p> <p>Obszar rewitalizacji cechuje ubóstwo mieszkańców, niskie kwalifikacje, słaba zdolność organizacji, nieporadność życiowa, brak tradycji kultywowania dziedzictwa kulturowego, brak aspiracji edukacyjnych, słaba przedsiębiorczość. Odpowiedzią na ww. potrzeby będzie Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacyjnej.</p> <p>Projekt składa się z następujących modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moduł I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z zagospodarowaniem otoczenia, w celu wydzielenia:<ul style="list-style-type: none"> - 5 sal na prowadzenie drobnej działalności, - 3 sal na potrzeby tworzonych organizacji (Koło Gospodyń Wiejskich, Seniorzy, Klub Sportowy), - 1 dużej sali wykładowej (edukacyjnej) wyposażonej w sprzęt audiowizualny i komputerowy z zapleczem kuchennym, - pomieszczenia wystawowego dla stałej wystawy o nazwie „nasza przeszłość”,

- pomieszczenia (sali) dla funkcjonowania Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- Moduł II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji,
- Moduł III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich,
- Moduł IV – Utworzenie Klubu Sportowego,
- Moduł V – Powstanie Klubu Seniora.

Moduł I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z zagospodarowaniem otoczenia.

Przedsięwzięcia polegać będzie na wyremontowaniu budynku, zagospodarowaniu otoczenia w celu stworzenia 1 pomieszczenia dla prowadzenia biura Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji, 5 pomieszczeń do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej, 3 sal na potrzeby tworzonej organizacji: Koła Gospodyń Wiejskich, Seniorów i Klubu Sportowego, 1 dużej Sali wykładowej (edukacyjnej) z zapleczem kuchennym, 1 pomieszczenia dla zorganizowania stałej wystawy „nasza przeszłość”, 1 pomieszczenia dla Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Moduł II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji.

Projekt zakłada utworzenie podmiotu Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji, który funkcjonował będzie w budynku po byłej szkole podstawowej w Kakawie Kolonii. Działalność prowadzona będzie przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych problemami społecznymi, takimi jak:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- uzależnienia,
- brak wykształcenia i kwalifikacji zawodowych,
- słaba przedsiębiorczość

oraz osoby młode bez doświadczenia jak i osoby w wieku powyżej 50 lat, które z różnych powodów pozostają bez zatrudnienia.

W działalność gospodarczą podmiotów mogą również zaangażować się osoby utrzymujące się z działalności rolniczej, która ze względu na bardzo słabe klasy gleb nie przynosi dochodów wystarczających na utrzymanie rodziny.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób, którym trudno odnaleźć się na rynku pracy.

Proces tworzenia podmiotu Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji koordynowany będzie przez pracowników Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich.

Do najważniejszych zadań podmiotu należeć będzie:

- 1) Udział w organizowanych szkoleniach tematycznych związanych z:
  - podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, związanych z możliwością podjęcia drobnej działalności gospodarczej na bazie udostępnionych w budynku pomieszczeń,
  - podnoszeniem wykształcenia umożliwiającego prowadzenie

- własnej firmy,
- podnoszeniem zdolności organizacyjnych,
- kultywowaniem tradycji regionalnych na różnych płaszczyznach,
- podnoszeniem wiedzy na temat ochrony środowiska (w tym powietrza, wody, gleby),
- estetykę miejscowości połączoną ze wspieraniem różnych elementów środowiska.

2) Wspieranie rozwijających się działalności na obszarze rewitalizacji. Osoby zaangażowane w działalność podmiotu będą odpowiedzialne za przygotowanie szkoleń, utrzymanie porządku, przygotowanie posiłków, frekwencję na szkoleniach.

Moduł III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich (KGW).

Koło gospodyń Wiejskich zrzeszać będzie kobiety w różnym przedziale wiekowym od najmłodszych do najstarszych. Panie, zarówno pozostające bez pracy, pracujące w gospodarstwach rolnych, opiekujące się małymi dziećmi jak i seniorki oraz ich bliscy.

Zakres działalności Pań z KGW to przede wszystkim:

- stworzenie organizacji, która wspierać będzie Panie w podnoszeniu wiedzy w różnych dziedzinach: kulinarnych, tradycji, zdrowia, środowiska,
- utworzenie Klubu Malucha dla dzieci z obszaru rewitalizacji,
- organizowania warsztatów motywacyjnych, wyjazdów integracyjnych oraz spotkań terapeutycznych,
- organizowania imprez, np. z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka.

W zakres działalności KGW wchodzić będą również wydarzenia aktywizujące i jednoczące członków KGW.

Moduł IV – Utworzenie Klubu Sportowego.

Niniejszy projekt zakłada powstanie Klubu Sportowego, którego podstawowym celem będzie dbałość o rozwój fizyczny, zdrowie młodych ludzi z terenu obszaru rewitalizacji. W ramach działalności przewiduje się spotkania z medalistami, mistrzami sportu, które pozwolą na uzmysłowienie młodym ludziom wartości jakie przynosi sport oraz korzyści jakie można osiągnąć poprzez jego uprawianie.

Klub Sportowy podejmie działania związane z utworzeniem w budynku po szkole podstawowej siłowni oraz, na placu przy obiekcie byłej szkoły, boiska sportowego, np. do gry w piłkę nożną czy siatkówkę.

Zadaniem Klubu Sportowego będzie również zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o powierzchni ok. 1,5 ha położonego w sąsiedztwie byłej szkoły.

Moduł V – Powstanie Klubu Seniora.

W ramach projektu planuje się utworzenie Klubu Seniora. W ramach działalności zakłada się:

- spotkania dotyczące zachowań prozdrowotnych, na które zapraszani będą specjaliści, np. lekarze, dietetycy, fizjoterapeuci,
- spotkania o tematyce ekologicznej,
- spotkania o tematyce kulturowo-historycznej,
- utworzenie stałej wystawy „nasza przeszłość” w wydzielonym pomieszczeniu byłej szkoły podstawowej,
- uporządkowanie starego cmentarza.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

	<p>Ponadto planuje się cykliczne wydarzenia integrujące, np. wycieczki, pikniki czy ogniska, co przyczyni się do zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej oraz poczucia własnej wartości. Wspólne spędzanie czasu pozwala na wyzbycie się poczucia samotności i wyjście z izolacji. Różnorodność dostępnych zajęć dla seniorów będzie kształtować aktywne postawy u najstarszych mieszkańców obszaru. Będą oni mogli cieszyć się dobrą kondycją psychiczną oraz fizyczną. Aktywne osoby starsze włączone w życie społeczności lokalnej będą inspiracją dla pozostałych mieszkańców obszaru.</p>
Szacunkowa wartość projektu	<p>Moduł I – 2 400 000,00 zł Moduł II – 150 000,00 zł Moduł III – 95 000,00 zł Moduł IV – 180 000,00 zł Moduł V – 70 000,00 zł Razem: 2 845 000,00 zł</p>
Przewidywane źródła finansowania	<p>środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PROW, WRPO, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.</p>
Udział środków z poszczególnych źródeł finansowania	<p>Moduł I – EFRR – 80% wydatków kwalifikowalnych Moduły II-V – EFS - 80% wydatków kwalifikowalnych</p>
Zgodność z celami i kierunkami działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Szansa na rozwój osobisty<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. pobudzanie do rozwoju i aktywności zawodowej i społecznej, 1.1.2. wspieranie postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców w każdym wieku, 1.1.3. działania na rzecz poprawy wyników w nauce, 1.1.4. kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców. 1.2. Szansa dla wykluczonych<ol style="list-style-type: none"> 1.2.1. pomoc dla chcących wrócić na rynek pracy, 1.2.2. pomoc dla osób dotkniętych problemami i ich rodzin, 1.2.3. poprawa dostępności do usług społecznych na wsi. 1.3. Szansa dla społeczności wsi<ol style="list-style-type: none"> 1.3.1. kultywowanie dziedzictwa kulturowego, 1.3.2. rozwój organizacji społecznych na wsi i wspieranie ich działalności, 1.3.3. oferta zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców wsi. 2. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Szansa na dobrą infrastrukturę<ol style="list-style-type: none"> 2.1.2. poprawa dostępu do infrastruktury sportu i rekreacji dla mieszkańców. 2.2. Szansa dla środowiska i sfery technicznej<ol style="list-style-type: none"> 2.2.1. remont zdewastowanego budynku poszkolnego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- liczba wyremontowanych budynków	szt.	2
	- liczba funkcjonujących Wiejskich Inkubatorów Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji	szt.	1
	- liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	szt.	5
	- liczba funkcjonujących organizacji	szt.	4
	- liczba zorganizowanych spotkań	szt.	60
	- liczba zaangażowanych specjalistów	os.	15
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach	os.	720
	- liczba zorganizowanych imprez	szt.	10
	- liczba członków rodzin biorących udział we wspólnych spotkaniach	os.	1050
	Dane do pracowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie: wpisów do rejestru podmiotów gospodarczych, faktur, protokołów, list obecności. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w trakcie końcowej ewaluacji Programu.		

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU REMIZY STRAŻACKIEJ W KAKAWIE KOLONII I UTWORZENIE W NIM WIEJSKIEGO INKUBATORA POSZANOWANIA ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA
Lokalizacja	Kakawa Kolonia, działka nr 46
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Ochotnicza Straż Pożarna w Kakawie Kolonii, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”, lokalni przedsiębiorcy, ZUOK „ORLI STAW”.
Zakres czasowy realizacji	2017-2022
Opis przedsięwzięcia	<p>Budynek remizy strażackiej wymaga remontu i dlatego nie jest wykorzystywany przez mieszkańców. Zlokalizowany jest w centrum wsi, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 46.</p> <p>Projekt zakłada wykonanie termomodernizacji budynku remizy i przylegającego do niego garażu, z kotłownią na pellet, zakup i montaż 2 ogniw fotowoltaicznych, zakup i montaż małej turbiny wiatrowej 3 KW, zakup 4 pojemników do segregacji odpadów oraz 3 kompostowników.</p> <p>Projekt zakłada utworzenie Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska i składa się z następujących modułów:</p>

- Moduł I – Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników,
- Moduł II – Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami, z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń,
- Moduł III – Wdrożenie pozyskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych.

Moduł I – Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników.

Powierzchnia budynku remizy wymagająca termomodernizacji na powierzchni ok. 260 m² oraz kotłowni ekologicznej na pellet. Po zamontowaniu 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3 KW oraz zakupie 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 pojemników do kompostowania, obiekt będzie gotowy do utworzenia w nim Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska. Mieszkańcy będą mogli poszerzać wiedzę na temat nowych technologii w ochronie środowiska oraz sposobie gospodarowania odpadami. W ramach tego projektu mieszkańcy nasadzą w miejscach publicznych drzewa lub krzewy ozdobne, miododajne, przyjazne ptakom.

Moduł II – Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami, z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń.

W ramach projektu Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska we współpracy z Gminą Godziesze Wielkie planuje się przeprowadzenie 10 szkoleń z udziałem ekspertów w zakresie pozyskiwania energii słonecznej i wiatrowej oraz ekologicznej kotłowni na pellet.

3 szkolenia na temat korzyści osiąganych z segregacji odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem kompostowania odpadów „bio”. 3 praktyczne warsztaty zachęcające do wprowadzenia zdobytej wiedzy w praktykę – we współpracy z przedsiębiorcami i pracownikami ZUOK „ORLI STAW”.

Moduł III – Wdrożenie pozyskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych.

Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska będzie prowadził doradztwo w zakresie:

- pozyskiwania dofinansowania na zakup np. przydomowych oczyszczalni ścieków, ogniw fotowoltaicznych czy turbin wiatrowych dla osób zainteresowanych zakupem tych urządzeń,
- wdrożenia kompostowania odpadów „bio” oraz korzyści jakie można osiągnąć z kompostowania.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

	<p>Realizacja projektu przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji, - zmniejszenia kosztów utrzymania gospodarstw domowych poprzez wykorzystywanie energii pozyskiwanej z ogniw fotowoltaicznych czy turbin wiatrowych, - zmniejszenia kosztów związanych z wywozem ścieków do Gminnej Oczyszczalni Ścieków poprzez zamontowanie przydomowej oczyszczalni ścieków, - zmniejszenia emisji CO² do atmosfery po zamontowaniu przez mieszkańców kotłowni opalanej na pellet. 			
Szacunkowa wartość projektu	<p>Moduł I – 80 000,00 zł Moduł II – 19 200,00 zł Moduł III – 30 000,00 zł Razem: 129 200,00 zł</p>			
Przewidywane źródła finansowania	<p>środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, WRPO, Bank Ochrony Środowiska</p>			
Udział środków z poszczególnych źródeł finansowania	<p>Moduł I-III- EFRR – 80% wydatków kwalifikowalnych</p>			
Zgodność z celami i kierunkami działań	<p>1. Wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych 1.1. Szansa na rozwój osobisty 1.1.4. kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców.</p> <p>2. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych 2.2. Szansa dla środowiska i sfery technicznej 2.2.1. remont zdewastowanego budynku remizy OSP, 2.2.2. prowadzenie akcji edukacyjnej w zakresie ochrony środowiska: przydomowe oczyszczalnie, fotowoltaika, nowoczesne kotły co, poprawa estetyki wsi i posesji, 2.2.3. poprawa estetyki wsi i posesji, 2.2.4. poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi.</p>			
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów-	Nazwa wskaźnika		Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:			
	- liczba wyremontowanych budynków		szt.	1
	- liczba funkcjonujących Wiejskich Inkubatorów Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska		szt.	1
	- liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów		szt.	16
	- liczba zaangażowanych specjalistów		os.	16
	Wskaźniki rezultatu:			
	- liczba osób zaangażowanych w działalność Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska		os.	6
	- liczba nasadzonych drzew i krzewów		szt.	300
- liczba osób uczestniczących		os.	320	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

	w szkoleniach/warsztatach		
	- liczba gospodarstw domowych wyposażonych w ogniwa fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe, przydomowe oczyszczalnie czy kotłownie ekologiczne	szt.	28
	Szacowanie wartości wskaźników będzie prowadzone na podstawie faktur, protokołów, list obecności i dokumentacji technicznej. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.		

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WSI POPRZECZ PRZEBUDOWĄ DROGI GMINNEJ WRAZ Z ROZBUDOWĄ INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ GODZIESZE MAŁE – KAKAWA KOLONIA O DŁUGOŚCI 4,5 KM
Lokalizacja	Godziesze Małe - Kakawa Kolonia, droga nr 675904P
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Ochotnicza Straż Pożarna w Kakawie Kolonii, Sołectwo Kakawa Kolonia, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”.
Zakres czasowy realizacji	2017–2022
Opis przedsięwzięcia	<p>Wieś Kakawa Kolonia leży w południowej części Gminy Godziesze Wielkie, oddalona od Gminnego Ośrodka Zdrowia, Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich, banku, policji, apteki o 4,5 km, z którymi łączy ją jedyna droga gminna pokryta nawierzchnią asfaltową w bardzo złym stanie technicznym. Szerokość istniejącej nawierzchni wynosi 3,5 m, brak bezpiecznych poboczy, brak infrastruktury towarzyszącej typu chodniki, brak małej architektury przy drodze.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się poszerzenie istniejącej jezdni, wykonanie nowej nawierzchni, poboczy, uzupełnienie oznakowania, wykonanie chodnika na długości ok. 500 m. przewiduje się również wykonanie wiaty dla turystów przy budynku poszkolnym.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia pozytywnie wpłynie na warunki życia osób zamieszkujących obszar rewitalizacji, skracając czas przejazdu do Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich, Gminnego Ośrodka Zdrowia, apteki itp., dzięki czemu zmniejszy się emisja spalin do środowiska. Budowa chodnika wpłynie pozytywnie na integrację społeczną oraz poprawi relacje sąsiedzkie.</p>
Szacunkowa wartość projektu	995 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne, FOGR, Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej
Udział środków	FOGR, PRGiPID – 80% wydatków kwalifikowalnych

z poszczególnych źródeł finansowania			
Zgodność z celami i kierunkami działań	3. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych 3.1. Szansa na dobrą infrastrukturę 3.1.1. poprawa warunków komunikacji dla wsi, 3.1.2. poprawa dostępu do infrastruktury sportu i rekreacji dla mieszkańców.		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- długość przebudowanej drogi	km	4,5
	- długość wybudowanych chodników	km	0,5
	Wskaźniki rezultatu:		
	- umożliwienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji z korzystania z ulepszonej drogi	os.	260
	- stworzenie warunków do bezpiecznej jazdy rowerem	os.	260
Szacowanie wartości wskaźników będzie prowadzone na podstawie faktur, protokołów i dokumentacji technicznej. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

8.2. Projekty uzupełniające

Projekt 1

Poprawa warunków dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o pow. 1,5 ha oraz placu przy obiekcie byłej szkoły.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Kolonia Kakawa – grunty w sąsiedztwie byłej szkoły podstawowej.

Budynek po byłej szkole podstawowej to centralne miejsce wsi Kakawa – Kolonia. Bezpośrednia przestrzeń przylegająca do obiektu jest niezagospodarowana i wymaga działań pielęgnacyjnych. Z obiektem sąsiaduje również przestrzeń niezagospodarowana (nieużytek) o powierzchni ok. 1,5 ha wymagająca dostosowania do pełnienia nowej funkcji.

Projekt zakłada zagospodarowanie przestrzeni, na cele wypoczynku, sportu i rekreacji mieszkańców, w sąsiedztwie obiektu w sposób następujący:

- uporządkowanie terenu przy obiekcie byłej szkoły, pielęgnacja drzewostanu i odnowionej zieleni, utworzenie alejek spacerowych, miejsc postojowych,

- utworzenie boisk sportowych.

Przy realizacji prac zostaną zaangażowani również mieszkańcy z terenów rewitalizacji.

Dzięki realizacji projektu powstanie funkcjonalne miejsce do uprawiania sportu, rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców wsi Kakawa Kolonie, Kakawa Stara, Kakawa Nowa oraz innych zainteresowanych.

Wspólna praca nad projektem zintegruje mieszkańców oraz pobudzi ich aktywność społeczną, wzbudzi świadomość odpowiedzialności i konieczność ochrony wartości utworzonych przestrzeni. Jednocześnie przyczyni się do przeciwdziałania dalszej degradacji.

Szacunkowa wartość projektu 90 000 zł.

Projekt 2

Utworzenie w budynku Szkoły Podstawowej w Starej Kakawie stałej ekspozycji – „Nasz region”, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów terenu rewitalizacji poprzez zwiększenie ilości zajęć dodatkowych i wyrównawczych oraz wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Szkoła Podstawowa w Kakawie Starej.

Projekt zakłada utworzenie stałej wystawy prezentującej tradycje regionalne. Zakupiony zostanie sprzęt wystawienniczy. Na ten cel zagospodarowany zostanie korytarz szkolny. Ekspozycja udostępniona będzie nie tylko uczniom ale będzie ogólnie dostępna dla mieszkańców.

Przedsięwzięcie przyczyni się do kultywowania lokalnej tradycji. Zgromadzona ekspozycja stanowić będzie ciekawą lekcję historii oraz pozwoli nauczyć najmłodszych szacunku dla tradycyjnych wartości.

Ponadto w ramach projektu planuje się zorganizowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych w celu poprawy wyników egzaminów kończących edukację w szkole, uczniów pochodzących ze sołectw Kakawa Kolonia, Stara Kakawa, Nowa Kakawa.

Projekt zakłada wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków w postaci szkoleń i pomocy w pozyskiwaniu środków na ich instalowanie.

Szacunkowa wartość projektu 55 000 zł.

Projekt 3

Poprawa stanu estetyki terenów publicznych i posesji poprzez utworzenie Wiejskiego Inkubatora Estetyki Wsi w Starej Kakawie, na terenie nieużytku będącego w posiadaniu Parafii p. w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski oraz posesji Pana Ryszarda Kasperkiewicza w Nowej Kakawie.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Stara Kakawa – grunt przy kościele parafialnym oraz Nowa Kakawa – posesja Pana Ryszarda Kasperkiewicza.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano potrzebę poprawy estetyki miejscowości, urozmaicenia publicznych terenów zielonych.

Projekt przewiduje:

- zagospodarowanie nieużytku na terenie przykościelnym w Starej Kakawie poprzez utworzenie enklawy kwitnących i owocujących krzewów oraz bylin dających pożywienie i schronienie dla owadów i ptaków w ubogiej w zieleni okolicy,
- utworzenie pokazowej enklawy krzewów kwitnących i owocujących oraz bylin w zagrodzie Pana Kasperkiewicza w Nowej Kakawie nr posesji 23 laureata konkursu Wielkopolski Rolnik Roku (przedsiębiorca),
- organizowanie konkursu „najestetyczniejsza, ukwiecona zagroda” na terenie wsi objętych programem rewitalizacji.

Realizacja projektu przyczyni się do urozmaicenia terenów zielonych, pozytywnie wpłynie na estetykę wsi. Dzięki realizacji przedsięwzięć miejscowości objęte obszarem rewitalizacji staną się atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców niezależnie od ich wieku oraz będą miejscem przyjaznym dla środowiska, które dba o owady i ptaki.

Szacunkowa wartość projektu 40 000 zł.

Projekt 4

Poprawa stanu infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie nieużytku w Starej Kakawie na cele utworzenia ogólnodostępnego boiska sportowego.

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Stara Kakawa – centrum wsi.

Projekt zakłada zagospodarowanie nieużytku znajdującego się w centrum wsi Stara Kakawa w kierunku boiska sportowego – do gry w piłkę nożną. Boisko stanowić będzie zarówno miejsce do rozwoju sportu jak i miejsce do integracji szczególnie ludzi młodych z terenu rewitalizacji. Utworzenie ładnego boiska podniesie atrakcyjność i funkcjonalność wsi Stara Kakawa.

Szacunkowa wartość projektu: 20 000,00 zł.

Projekt 5

Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę segregacji odpadów w formie utworzenia punktu zbiórki baterii, tonerów, żarówek i płyt CD oraz miniinstalacji doświadczalnej kompostowania przy remizie OSP w Kakawie Kolonii.

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Kakawa Kolonia– przy remizie OSP.

W sołectwie Kakawa Kolonia obserwuje się niewystarczającą selekcję odpadów.

Projekt zakłada przeprowadzenie kilku szkoleń dla mieszkańców pokazujących im korzyści wynikające z prawidłowej segregacji odpadów, ze szczególnym wskazaniem na kompostowanie odpadów „bio”. W ramach projektu zakupiony zostanie zestaw pojemników na odpady niebezpieczne oraz zakupiona zostanie miniinstalacja doświadczalna, której zadaniem będzie pokazanie mieszkańcom możliwości wykorzystania odpadów „bio” w gospodarstwach domowych.

Szacunkowa wartość projektu: 8 000,00 zł.

9. Mechanizmy zapewniające komplementarność

Jednym z najważniejszych elementów programu rewitalizacji jest komplementarność pomiędzy zaplanowanym do realizacji projektami. Spełnienie tego kluczowego wymogu jest podstawą powodzenia realizacji przedsięwzięć i kompleksowego rozwiązania sytuacji problemowej na obszarze objętym rewitalizacją. Lokalny program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2023 zawiera przedsięwzięcia komplementarne w aspekcie: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, źródeł finansowania oraz międzyokresowym.

9.1. Komplementarność przestrzenna

Warunkiem skutecznego procesu rewitalizacji jest zapewnienie komplementarności przestrzennej pomiędzy zaplanowanymi przedsięwzięciami. Wszystkie zaplanowane w ramach niniejszego Programu przedsięwzięcia zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji, wzajemnie się uzupełniają poprzez fakt połączenia działań infrastrukturalnych ze społecznymi lub środowiskowymi. Proces współdziałania dwóch lub więcej czynników oznacza uzyskanie większego efektu niż od pojedynczego działania.

Przygotowując Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie, władze Gminy (uwzględniając podział Gminy na podobszary rewitalizacji) określiły sposób realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzący do uniknięcia „rozproszenia przestrzennego” projektów. Polega on na wykorzystaniu, w celach komunikacyjnych,

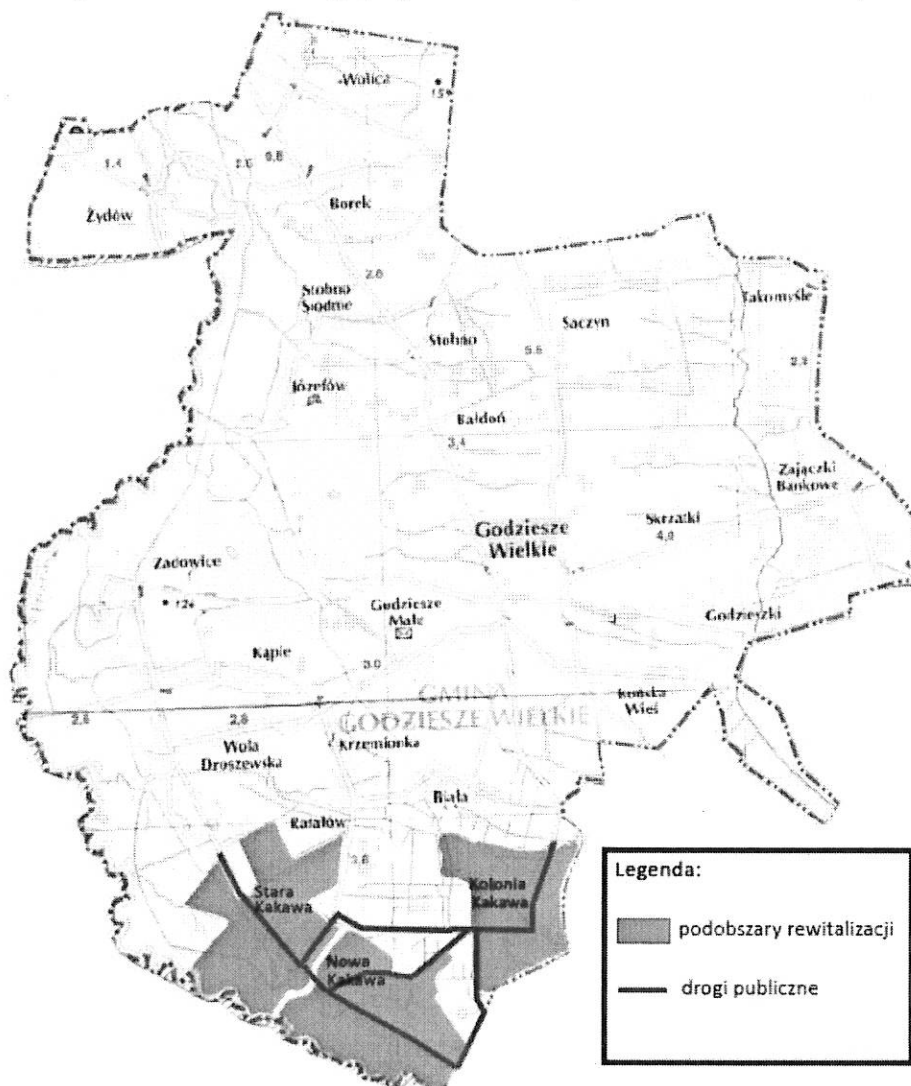

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

wykluczających odseparowanie jakiegokolwiek grupy interesariuszy od możliwości korzystania z efektów realizacji projektów ujętych w LPR.

System komunikacyjny łączący przestrzennie wsie w obu podobszarach obejmuje nowo wybudowane drogi gminne Stara Kakawa – Kakawa Kolonia, Stara Kakawa – Nowa Kakawa oraz Nowa Kakawa – Kakawa Kolonia i przedstawiony został na załączonej mapie, ukazującej powiązania przestrzenne pomiędzy wsiami. Drogi umożliwiają korzystanie z nich przez wszystkie możliwe środki transportu a także być wykorzystywane do ruchu pieszych, co umożliwi konsumpcję „owoców” działań rewitalizacyjnych.

Rysunek nr 29. Sieć dróg łącząca sołectwa w podobszarach rewitalizacji

Źródło opracowania: własne

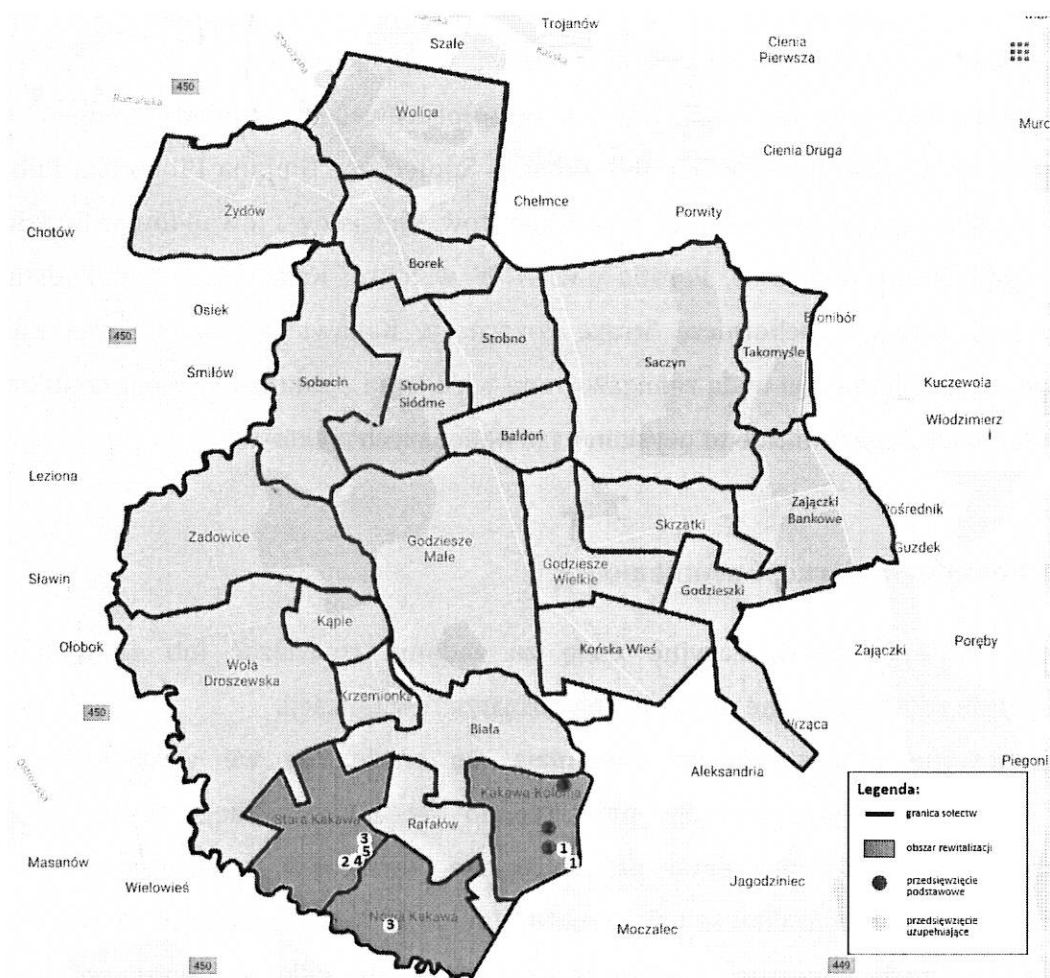

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Założone projekty rewitalizacyjne wzajemnie się uzupełniają, co spowoduje, że będzie zachodził pomiędzy nimi efekt synergii, w związku ze współwystępowaniem projektów infrastrukturalnych i społecznych.

Realizacja zaplanowanych działań oddziaływać będzie na cały obszar rewitalizacji, co wykluczy przenoszenie się charakterystycznych tu problemów na inne części Gminy. Jedynym działaniem „na zewnątrz” obszaru rewitalizacji, służącym poprawie sytuacji w zakresie infrastruktury wiejskiej – jest zaplanowana modernizacja drogi gminnej Kakawa Kolonia – Godziesze Małe, zapewniająca lepsze warunki komunikacji obszaru rewitalizacji z centrum administracyjno-usługowym Gminy.

Rysunek nr 30. Przybliżone lokalizacje projektów rewitalizacyjnych Gminy Godziesze Wielkie

Źródło: opracowanie własne

9.2. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Przedstawiony program rewitalizacji obejmuje szeroki katalog działań jaki należy zrealizować aby zminimalizować zidentyfikowane problemy na wyznaczonym w programie obszarze. Proces ten wymaga zaangażowania możliwie największego grona osób i podmiotów, których wiedza i doświadczenie pozwolą skutecznie zarządzać Programem Rewitalizacji. W Gminie Godziesze Wielkie powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, w skład którego będą wchodzić pracownicy Urzędu Gminy, pracownicy jednostek organizacyjnych Gminy, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, którzy stworzą grupę fachowców do realizacji Programu Rewitalizacji.

Szczegółowy zakres ich działań opisany został w dziale „WDRAŻANIE I MONITORING”. Określony zakres współpracy zapewni skuteczne wdrażanie zaplanowanych przedsięwzięć. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie zawiera plan przedsięwzięć, przy realizacji, których współpracować będą między innymi: Gmina Godziesze Wielkie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich, Kluby Sportowe, Parafia p.w. NMP w Starej Kakawie, Szkoła Podstawowa w Starej Kakawie, Ochotnicze Straże Pożarne w Kakawie Kolonii i Starej Kakawie. Poszczególne jednostki będą zaangażowane w zadania z zakresu swojej przedmiotowej działalności. Zagwarantuje to uzyskanie jak najlepszych efektów.

9.3. Komplementarność problemowa

Działania rewitalizacyjne mają za zadanie rozwiązać lub zminimalizować wszystkie zdiagnozowane problemy na obszarze rewitalizacji.

Zaplanowane przedsięwzięcia dopełniają się wzajemnie we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Komplementarność występuje również w przedsięwzięciach, które łączą działania o charakterze infrastrukturalnym z działaniami miękkimi. Prowadzenie zintegrowanych inwestycji będzie miało wpływ nie tylko na wyznaczony obszar rewitalizacji, ale również na jego otoczenie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Zestaw projektów podstawowych i uzupełniających zawarty w LPR ma charakter projektów „twardych i miękkich”. Wzajemne uzupełnianie się tych projektów – z jednej strony tworzących warunki, z drugiej natomiast dających szansę dla społeczności na wypełnienie aktywnością przygotowanych obiektów, daje możliwość spełnienia kompleksowo wszystkich zakładanych celów i problemów uwzględnionych w poszczególnych sferach funkcjonowania obszaru.

Funkcje te przedstawia poniższe zestawienie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 12

PROJEKTY	SFERA FUNKCJONOWANIA OBSZARU									
	SPOŁECZNA					GOSPODARCZA		ŚRODOWISKOWA	FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	TECHNICZNA
	OBSZAR PROBLEMOWY									
	bezrobocie	ubóstwo	wykluczenie społeczne	starzenie się społeczeństwa	poziom edukacji	poziom aktywności społecznej	poziom przedsiębiorczości	jakość środowiska	stan przestrzeni publicznej	stan techn. obiektów użyteczności publicznej
PODSTAWOWE										
1. Remont budynku poszkolnego w Kakawie Kolonii z przeznaczeniem na siedzibę Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności i Edukacji	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
MODUŁ I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z	✓						✓		✓	✓

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022**

zagospodarowaniem otoczenia																		
MODUŁ II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓									
MODUŁ III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich (KGW)																		
MODUŁ IV – Utworzenie Klubu Sportowego		✓			✓													
MODUŁ V – Powstanie Klubu Seniora		✓			✓													
2. Termomodernizacja budynku remizy strażackiej w Kakawie Kolonii i utworzenie w nim Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska												✓						
MODUŁ I - Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3 KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników												✓	✓	✓	✓	✓		✓
MODUŁ II – Organizacja szkoleń/warsztatów dot. nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń												✓	✓	✓	✓	✓		✓
MODUŁ III – Wdrożenie												✓	✓	✓	✓	✓		✓

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

pozytskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych																			
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej wsi poprzez przebudowę drogi gminnej wraz z rozbudową infrastruktury okołodrogowej Godziesze Małe – Kakawa Kolonia o długości 4,5 km											✓	✓	✓	✓	✓				
UZUPEŁNIACIE																			
1. Poprawa warunków dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o pow. 1,5 ha oraz placu przy obiekcie byłej szkoły						✓					✓	✓						✓	✓
2. Utworzenie w budynku Szkoły Podstawowej w Starej Kakawie stałej ekspozycji – „Nasz region”, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów terenu rewitalizacji poprzez zwiększenie ilości zajęć dodatkowych i wyrównawczych oraz wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków											✓	✓	✓						
3. Poprawa stanu estetyki terenów publicznych											✓	✓						✓	✓

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAWONZAD WOJEWODSTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

<p>i posesji poprzez utworzenie Wiejskiego Inkubatora Estetyki Wsi w Starej Kakawie, na terenie nieużytku będącego w posiadaniu Parafii p.w. NMP Królowej Polski oraz posesji P. Ryszarda Kasperkiewicza w Nowej Kakawie</p>														
<p>4. Poprawa stanu infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie nieużytku w Starej Kakawie na cele utworzenia ogólnodostępnego boiska sportowego</p>														
<p>5. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę segregacji odpadów w formie utworzenia punktu zbiórki baterii, tonerów, żarówek i płyt CD oraz miniinstalacji doświadczalnej kompostowania przy remizie OSP w Kakawie Kolonii</p>														

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zestaw projektów przedstawianych w LPR nie stanowi podjęcia pierwszej tego typu próby przez Gminę Godziesze Wielkie.

W poprzednim okresie finansowania Gmina Godziesze Wielkie zdobyła ważne doświadczenia w realizacji projektów dotyczących problematyki społecznej.

Obejmowały one:

- w zakresie aktywizacji zawodowej projekt utworzenia (skutecznie) podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej „Nasza Firma” oraz utworzenie w Zespole Szkół Nr 2 w Godzieszach Wielkich – Uczniowskiego Biura Kariery zajmującego się doradztwem zawodowym.

Dodatkowym zadaniem zrealizowanym przez Gminę w tym zakresie było powołanie tzw. Wioski Internetowej, której zadaniem była m.in. aktywizacja środowiska bezrobotnych.

Niezwykle korzystnym elementem dynamizującym działania Gminy w tym zakresie było podjęcie współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu,

- w zakresie podniesienia efektywności edukacji uczniowskiej – Gmina Godziesze Wielkie była realizatorem szeregu projektów, w odpowiedzi na nabór prowadzony przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty (w ramach działania „Wyrównywanie szans edukacyjnych”), Ministerstwo Kultury i Sztuki (Program „Patriotyzm Jutra”), Polsko-Amerykańskiej Fundacji Współpracy („Równać szanse”).

Najistotniejszym projektem z tej dziedziny było podjęcie współpracy pomiędzy Gminą i jej szkołami z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. St. Wojciechowskiego w Kaliszu i Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. Uniwersytet gimnazjalisty, służący rozwojowi edukacji publicznej w Gminie,

- w zakresie kultywowania dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy realizowane były (w ramach programu PROW) następujące projekty:

- remont budynku na cele społeczno-kulturalne Gminy,
- wykonanie adaptacji pomieszczeń w remizie OSP w Godzieszach Wielkich na cele powstania sali historii,
- przystanki rowerowe (uwzględniające dzieje wsi) w Żydowie i Saczynie oraz 800-lecia wsi Żydów.

Gmina realizowała, z dużą efektywnością, projekt skierowany do środowiska osób starszych w ramach Rządowego Programu Aktywizacji Społecznej Osób Starszych. Wszystkie powyższe działania zostały prawidłowo zrealizowane i rozliczone przez Gminę.

W ramach wyżej wymienionych działań projektowych wzbogacona została baza edukacyjna i społeczna Gminy.

9.4. Komplementarność źródeł finansowania

Wdrażanie procesu rewitalizacji wymaga zaangażowania znacznych nakładów finansowych, których Gmina Godziesze Wielkie nie może zapewnić w ramach posiadanego budżetu.

Głównym zewnętrznym źródłem finansowania projektów będą środki unijne, w szczególności środki Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, który przewiduje możliwość wsparcia rewitalizacji w ramach działania 9.2. Przewiduje się także możliwość pozyskania środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej, Wielkopolski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Bank Ochrony Środowiska.

Wśród pozostałych źródeł finansowania rewitalizacji, należy wymienić kredyty i pożyczki na warunkach preferencyjnych.

Dla sprawnej realizacji przedsięwzięć pożądane jest łączenie różnych źródeł finansowania.

9.5. Komplementarność międzyokresowa

W poprzednim okresie finansowania tj. 2007 – 2013 idea rewitalizacji realizowana była na terenie Gminy Godziesze Wielkie w ramach odnowy wsi oraz w ramach inicjatywy LEADER.

W związku z powyższym za komplementarne należy uznać przedsięwzięcia realizowane w Gminie Godziesze Wielkie w okresie finansowania 2007 – 2013 współfinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach programu rewitalizacji są komplementarne również z przedsięwzięciami współfinansowanymi z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ze względu na dużą ilość zrealizowanych projektów, których celem była poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie posiada duże doświadczenie w ich realizacji.

Tabela nr 13. Wykaz zrealizowanych projektów w Gminie Godziesze Wielkie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło finansowania
Uczenie się przez całe życie - Comenius	2008-2011	48 138,35	POKL 2007-2013
Przebudowa ciągu dróg stanowiących ciąg komunikacyjny pomiędzy Gminą Brzeziny i Gminą Godziesze Wielkie o długości 5,820 km	2009	733 224,98	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Szkoła kompetencji	2009-2011	2 323 259,57	POKL 2007-2013
Remont budynku w Godzieszach Wielkich z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalne oraz wykonanie parkingów i chodników w Woli Droszewskiej i Godzieszach Wielkich	2009-2010	509 461,45	PROW 2007-2013
Krok w przód	2009-2013	578 783,38	POKL 2007-2013
Szkoła wszechstronności	2009-2010	40 420,00	POKL 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 6232P w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszych i pojazdów – Etap I	2010	733 224,98	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Utworzenie i promocja szlaku rowerowego przebiegającego po terenie Gminy Godziesze Wielkie prezentującego piękne krajobrazy Gminy oraz jej walory historyczne i rekreacyjne	2010-2011	9 237,18	PROW 2007-2013
Szkoła pływania – szkoła życia	2010	40 420,0	POKL 2007-2013
Gminne dożynki jako ważny element promocji tradycji wsi i wykonawców ludowych	2010	17 118,69	PROW 2007-2013
Ja też mam talent!	2010	47 005,00	POKL 2007-2013
Nasze małe przedszkola	2010-2012	214 860,00	POKL 2007-2013
Rekreacyjno-edukacyjny plac zabaw dla dzieci i młodzieży w Godzieszach Wielkich	2010-2011	248 416,51	PROW 2007-2013

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Rozwój sportu i twórczości kulturalnej w ramach rozwoju aktywności i podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej	2010-2011	14 195,85	PROW 2007-2013
Pomoc dla najmłodszych uczniów	2010-2011	189 320,00	POKL 2007-2013
Przystanek na trasie rowerowej – Saczyn	2010-2011	24 562,52	PROW 2007-2013
Przystanek na trasie rowerowej – Żydów	2010-2011	24 562,52	PROW 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 5312P na odcinku Godziesze Małe – Wola Droszewska (granica powiatu)	2011-2012	388 817,00	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Przebudowa ciągu drogowego Saczyn – Chełmce - Opatówek	2011	1 439 943,23	WRPO 2007-2013
Ocalić od zapomnienia	2011-2012	16 028,12	PROW 2007-2013
Gminna dożynki – Tradycja i Nowoczesność	2011-2012	20 758,58	PROW 2007-2013
Gminne dożynki – trwałe symbol tradycji wsi i jej mieszkańców	2011-2012	33 827,09	PROW 2007-2013
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Godziesze Wielkie	2011-2014	1 325 06,19	NFOŚiGW, WFOŚiGW
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Godzieszach Małych, Gmina Godziesze Wielkie	2011-2014	1 180 127,43	WRPO 2007-2013
Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Godziesze Wielkie	2012-2015	3 589 772,44	PROW 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 4628P Opatówek - Brzeziny i drogi powiatowej nr 4631P na odcinku Godziesze Wielkie - Zajączki Bankowe	2013	4 998 717,23	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Budowa przyłączy kanalizacyjnych w miejscowości Godziesze Małe	2013-2014	480 812,77	NFOŚiGW
Przebudowa drogi gminnej nr 675900P i nr 675957P w Godzieszach Małych	2014	1 143 015,92	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Uczenie się przez całe życie - Comenius	2011-2014	63 144,40	POKL 2007-2013

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 14. Wykaz projektów w trakcie realizacji w Gminie Godziesze Wielkie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło finansowania
Poprawa dostępu do usług społecznych w powiecie kaliskim	2017-2018	2 819 200,75	WRPO 2014-2020
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wolica, Borek, Żydów – II etap”	2017	3 445 282,65	POIiŚ 2014-2020
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Godziesze Małe, Kąpie, Krzemionka i część Woli Droszewskiej – Etap I	2017-2018	5 372 292,40	WRPO 2014-2020
Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	2017-2018	8 988 442,00	WRPO 2014-2020

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 15. Wykaz projektów planowanych do złożenia w najbliższym czasie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Szacunkowa wartość projektu	Źródło finansowania
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Wola Droszewska i Zadowice wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Godzieszach Małych	2018-2020	5 000 000,00	WRPO 2014-2020
Przebudowa dróg powiatowych: drogi powiatowej nr 4630P w miejscowościach: Żydów, Borek, Chełmce i Porwity, drogi powiatowej nr 4627P w m. Wolica, tworzących ciąg komunikacyjny (partnerstwo z Powiatem Kaliskim)	2018-2019	Udział Gminy Godziesze Wielkie 1 193 450,00	Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej
Program wczesnego wykrywania i zapobiegania nowotworom skóry oraz WZW B i C na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (porozumienie w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej)	2018-2020	2 323 259,57	WRPO 2014-2020
Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej (partnerstwo z Powiatem Kaliskim)	2018-2020	250 000,00	WRPO 2014-2020

Źródło: opracowanie własne

10. Realizacja zasad partnerstwa i partycypacji

Proces przygotowania dokumentów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie był długotrwały i wymagał wielu działań ze strony organizatorów – pracowników Urzędu Gminy Godziesze Wielkie.

Za jego początek przyjąć można datę 8 listopada 2016 roku, kiedy to Gmina Godziesze Wielkie podpisała umowę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o dotację na sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji (przygotowanego przez firmę „Awil” we współpracy z Gminą Godziesze Wielkie).

Władze Gminy Godziesze Wielkie wyrażały zainteresowanie realizacją tychże działań, szczególnie po serii spotkań poprzedzających wejście w życie programu, organizowanych przez Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, z udziałem specjalistów reprezentujących Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu z prof. P. Churskim na czele.

Spotkania te przygotowały Gminę do opracowania dokumentu, tak od strony formalnej (tworzenie partnerstw i partycypacja społeczna), jak i merytorycznej (zakres opracowania).

Pierwszym działaniem władz Gminy Godziesze Wielkie było powołanie Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji składającego się z pracowników merytorycznych Urzędu z udziałem Wójta Gminy.

Zespół na spotkaniach w styczniu i lutym 2017 roku opracował system gromadzenia danych dotyczących procesu rewitalizacji w Gminie Godziesze Wielkie. Zakres ten został potwierdzony w trakcie spotkania Zespołu (z udziałem przedstawiciela firmy Awil) w dniu 21 kwietnia 2017 roku.

Od tego też momentu na prośbę Wójta Gminy skład Zespołu rozszerzono o przedstawicieli Rady Gminy, sołtysów wsi oraz interesariuszy – reprezentujących organizacje społeczne (Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy i Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”).

Celem tak funkcjonującego Zespołu była wstępna analiza problemów i kierunków rewitalizacji na terenie Gminy oraz opracowanie informacji o prowadzonych działaniach (w formie ogłoszeń, ulotek, zaproszeń na konsultacje społeczne).

Po zapoznaniu się z wynikami wstępnej diagnozy i występujących zjawisk kryzysowych oraz w oparciu o przeprowadzone konsultacje społeczne (w trakcie sesji Rady Gminy z udziałem sołtysów wsi w dniu 8 maja 2017 roku) stwierdzono, iż efektywne wdrożenie zaplanowanych działań nie wymaga stosowania procedur wynikających z ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (m.in. ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji), a właściwym kierunkiem kontynuacji prac będzie sporządzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie (w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020).

Ze stosownym wnioskiem w tym zakresie Gmina wystąpiła do IZ w dniu 8 czerwca 2017 roku.

Pomimo tego, że są to różne dokumenty, Gmina Godziesze Wielkie wychodziła z następujących motywów zmiany typu programu:

- 1) możliwość wykorzystania zgromadzonych dotąd materiałów dotyczących obszaru zdegradowanego, stanu kryzysowego i obszaru rewitalizacji,
- 2) całkowita zbieżność zakresu zawartości programu rewitalizacji (określone w pkt. 5 Wytycznych) z zakresem gminnego programu rewitalizacji (o którym mowa w art. 15 wyżej wymienionej ustawy),
- 3) tożsamość celów obu projektów.

Zaaprobowanie przez IZ tejsze zmiany wymagało zdecydowanego przyspieszenia realizacji zadań w zakresie partnerstwa i partycypacji.

Biorąc pod uwagę potrzebę zrealizowania Programu w wersji formalnej, poczyniono następujące działania:

- przygotowanie informacji (zaaprobowanej przez radnych) o zakresie Planu rewitalizacji na sesję Rady Gminy (z udziałem sołtysów wsi i radnych Rady Powiatu) w dniu 29 czerwca 2017 roku,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, z udziałem przedstawicieli tutejszym organizacji społecznych i przedsiębiorców, w dniu 20 lipca 2017 roku,
- z udziałem Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji opracowanie ulotki informacyjnej, artykułów prasowych i wiadomości na stronie internetowej Gminy oraz portalu „wkaliszu.pl” o przebiegu i zakresie działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy, wraz z wizją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W ramach konsultacji społecznych Programu i kontroli społecznej odbyły się następujące działania:

- 1) dwa spotkania konsultacyjne z udziałem mieszkańców, przedstawicieli organizacji społecznych, przedsiębiorców. Uczestnicy spotkań reprezentowali wszystkie środowiska społeczności wiejskiej. Przeprowadzono również badanie ankietowe mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Spotkania poświęcone były omówieniu wyników diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, zasięgowi terytorialnemu obszaru rewitalizacji, jego celom i typom projektów rewitalizacyjnych.

Mieszkańcy, działacze społeczni i przedsiębiorcy wypowiedzieli się na temat proponowanych rozwiązań i przedstawiali własne wersje kierunków działań rewitalizacyjnych, uzupełnili też diagnozę o własne uwagi związane ze zjawiskami kryzysowymi, współdecydując o kierunkach prac,

Rysunek nr 31. Dokumentacja fotograficzna – spotkania konsultacyjne

Źródło: fotografie własne

2) Wójt Gminy przedstawił w trakcie sesji Rady Gminy Godziesze Wielkie dwukrotnie informację na temat przebiegu działań w ramach przygotowania Programu Rewitalizacji.

Radni oraz sołtysi wsi z terenu Gminy pozytywnie odnieśli się do informacji dotyczącej zakresu Programu, a w szczególności określenia obszaru rewitalizacji, uzupełniając przedstawiany zestaw projektów o własną koncepcję wykorzystania, będącej w złym stanie technicznym, remizy OSP w Kakawie-Kolonii,

Rysunek nr 32. Dokumentacja fotograficzna – spotkanie z Radnymi Gminy Godziesze Wielkie

Źródło: fotografie własne

3) Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji (z udziałem pracowników merytorycznych, przedstawicieli Rady Gminy i interesariuszy) spotkał się trzykrotnie na spotkaniach dotyczących:

- zakresu działań rewitalizacyjnych,
- zakresu informacji o prowadzonym procesie przygotowania Programu (opracowanie wzoru plakatu, ulotki, treści artykułów prasowych, zmienianych w związku z niską oceną tekstu zaproponowaną przez „Awil”).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

- 4) Wójt Gminy Godziesze Wielkie współpracował w ramach prac przygotowawczych Programu ze środowiskiem społecznym Gminy (przedstawiciele organizacji społecznych w Gminie, Ksiądz Proboszcz Parafii w Starej Kakawie, przedsiębiorcy) w zakresie partycypacji w opracowaniu i ewentualnej realizacji Programu.

W związku z trudnościami komunikacyjnymi z firmą realizującą zadanie – Wójt Gminy podjął decyzję o dokończeniu przedstawionej „wersji roboczej” Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie siłami pracowników Urzędu Gminy Godziesze Wielkie.

- 5) Sposób komunikacji ze społeczeństwem w trakcie prowadzenia prac związanych z przygotowaniem Programu opierał się na stronie internetowej Gminy, Biuletynie Informacji Publicznej, ulotkach rozdawanych za pośrednictwem instytucji gminnych, plakatach, artykułach w prasie lokalnej i poczcie elektronicznej Gminy.

Rysunek nr 33. Ulotka informacyjna dot. Lokalnego programu rewitalizacji

GOdziesze Wielkie

Budowaliśmy ten program zespołowo, z udziałem władz i pracowników Urzędu, przedstawicieli organizacji i instytucji funkcjonujących w życiu publicznym Gminy i Powiatu, ekspertów oraz przede wszystkim – mieszkańców.

Aktualnie prace Zespołu są już „na finiszu”. W wyniku uwzględnienia wszystkich ważnych wskaźników społecznych, przestrzennych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych – wytonił się nam obraz Gminy o silnym zróżnicowaniu, wymagającym mechanizmów interwencji, określonych w Programie.

Nasz Program szczególną uwagę kieruje na problemy południowo-zachodniej części Gminy (tam, gdzie Kakawa-Kolonia, Nowa i Stara Kakawa), tej części Gminy skąd najdalej do centrum Gminy oraz stolicy naszego regionu – Kalisza.

W naszym Programie upatrujemy szansy na wzmocnienie więzi społecznych i poprawę warunków życia poprzez wzrost przedsiębiorczości, zdolności organizacyjnych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego na naszym terenie i dla naszej Wspólnoty.

Od 2016 roku trwają intensywne prace nad projektem „**Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy**”, mające na celu stworzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Godziesze Wielkie - swoistej „strategii” rozwiązywania najtrudniejszych problemów, prowadzących do degradacji wewnętrznych obszarów Gminy i tworzących zjawiska kryzysowe, poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą oraz wzmocnienie lokalnej tożsamości małych społeczności.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna   MINISTERSTWO ROZWOJU   SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO   Unia Europejska Fundusz Spójności

„Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy”

GOdziesze Wielkie   Gmina Godziesze Wielkie   Godziesze Wielkie, ul. 11 Listopada 10, 62-872 Godziesze Małe   tel./fax: (62) 7611099, tel./fax: (62) 7611158   e-mail: godziesze.wielkie@gwp.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

Działając zgodnie z przyjętymi formami komunikacji w sprawie udziału w tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji, mieszkańcy, a także wszyscy interesariusze byli zachęceni do zajęcia stanowiska w każdym z problemów diagnozy, wniosków, celów i projektów.

Mogli to realizować ustnie (w czasie zebrań konsultacyjnych), bądź pisemnie (mailowo lub tradycyjnie) na adres Urzędu.

W trakcie konsultacji zostały zgłoszone wnioski tylko ustnie, co było każdorazowo przedmiotem dyskusji. Zgłaszane były m.in. problemy form aktywności zawodowej, które będą mogły być podjęte w przyszłości m.in. sprawy przedszkola, cateringu, siłowni zewnętrznej przy „Starej Szkole”. Wnioski te zostały przyjęte i włączone do zestawu modułów – elementów projektu podstawowego nr 1.

Uczestnicy spotkania, w szczególności strażacy OSP oferowali m.in. pomoc przy rozbudowie już istniejącego placu zabaw dla dzieci, który wybudowali w 2016 r. porządkując „przy okazji” teren przy zdewastowanej „Starej Szkole”.

Przedstawione sposoby włączenia interesariuszy do programowania działania już na pierwszym etapie zaowocowały społeczną akceptacją konsultowanych problemów i wypracowaniem pomysłów komplementarnych.

Reasumując należy stwierdzić, że na etapie opracowania Programu Rewitalizacji zapewniono pełny udział zainteresowanych (interesariuszy) w opracowaniu projektu dokumentu. Podobne założenia przyjęto także do etapu wdrażania Programu, a rola interesariuszy została albo już uwzględniona w realizacji niektórych elementów planowanych działań, albo zostanie podjęta w ramach „aktywizacji środowiska” w trakcie realizacji projektów, szczególnie projektów miękkich.

Dodatkowo interesariusze będą mogli włączyć się w realizację Programu Rewitalizacji w związku z pracami Komitetu Rewitalizacji – tworzonego dla koordynacji i zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi. Skład i funkcje Komitetu zostały szczegółowo przedstawione w następnej części dokumentu – Wdrażanie i monitoring.

Zadaniem Komitetu będzie m.in. informowanie o wdrażaniu Programu i efektach monitoringu, co będzie przedmiotem informacji publicznej w Gminie i zbierania ocen i opinii na każdym etapie realizacji Programu.

11. Wdrażanie i monitoring

Zawarcie w Programie Rewitalizacji opisu systemu wdrażania i monitoringu jest niezbędne nie tylko ze względów formalnych, ale przede wszystkim jako wskazanie sposobu zintegrowanej i sprawnej formuły realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz oceny uzyskiwanych wyników.

Opis taki i jego analiza ex ante pozwala również określić ewentualne zagrożenia i zapewnić mechanizmy reagowania w postaci uaktualnienia danych lub modyfikacji zakresu przedsięwzięć.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie zawiera różnorakie przedsięwzięcia, realizatorami których jest Gmina, ale także inne organizacje, instytucje i podmioty. Ten szeroki zestaw realizatorów wymaga, aby dla zarządzania Programem (ale także koordynacji i prowadzenia debaty publicznej) powołać Komitet Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

Struktura organizacyjna Komitetu Rewitalizacji:

1. Przewodniczący Komitetu (Wójt Gminy lub osoba desygnowana przez Wójta Gminy do wykonywania tej funkcji).

Zakres kompetencji Przewodniczącego Komitetu:

- a) kierowanie i organizowanie prac Komitetu,
  - b) zarządzanie realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie Gminy,
  - c) koordynacja działań podmiotów realizacji, monitoringu i analiz przedsięwzięć,
  - d) zwoływanie i przewodniczenie obradom Komitetu (co najmniej raz w kwartale),
  - e) organizowanie spotkań i konsultacji informacyjnych i szkoleniowych z udziałem interesariuszy.
2. Członkowie Komitetu Rewitalizacji - powołani przez Wójta Gminy Godziesze wielkie spośród pracowników urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, a w szczególności:
    - Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich (stanowisko dla budownictwa i zagospodarowania przestrzennego, środowiska i gospodarki komunalnej, zamówień publicznych i funduszy unijnych, oświaty),
    - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich,
    - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

a także przedstawiciele organów samorządowych i organizacji społecznych:

- Rada Gminy Godziesze Wielkie,
- reprezentanci środowisk organizacji pozarządowych,
- reprezentanci środowisk gospodarczych Gminy,
- sołtysi wsi,
- mieszkańcy (np. liderzy wsi)

Spośród pracowników Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych dokonany zostanie wybór specjalistów obejmujący następujący zakres spraw:

- specjalista ds. budownictwa i zagospodarowanie terenu,
- specjalista ds. edukacji,
- specjalista ds. projektów,
- specjalista ds. problemów społecznych,
- specjalista ds. środowiska,
- specjalista ds. monitoringu i sprawozdawczości.

Do kompetencji Specjalistów należeć będzie:

- gromadzenie danych charakteryzujących poziom wykonania wskaźników,
- monitorowanie realizacji Programu, wykonywanie stosownej sprawozdawczości,
- sporządzanie wniosków o dofinansowanie projektów do właściwych adresatów,
- nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- dokonywanie analiz technicznych przedsięwzięć,
- gromadzenie wniosków dotyczących realizowanych projektów,
- promocja działań rewitalizacyjnych,
- analiza sytuacji społecznej mieszkańców.

Członkowie Komitetu wywodzący się spośród przedstawicieli organów samorządowych, społecznych i gospodarczych pełnić będą w Komitecie Rewitalizacji funkcje doradcze.

Zadaniem doradców będzie:

- analiza i opiniowanie przedsięwzięć,
- organizowanie spotkań z interesariuszami Programu.

Na wniosek Przewodniczącego lub członka Komitetu, w jego posiedzeniach mogą brać udział eksperci zewnętrzni.

Tryb działania Komitetu Rewitalizacji:

- posiedzenie Komitetu zwołuje Przewodniczący samodzielnie lub na wniosek członków – doradców,
- uchwały Komitetu zapadają w wyniku głosowania większością głosów, w czasie posiedzeń zwyczajnych lub nadzwyczajnych, zwołanych z inicjatywy Przewodniczącego lub doradców,
- dokumentacja związana z realizacją zadań administracyjno – organizacyjnych Komitetu będzie przechowywana w Urzędzie Gminy Godziesze Wielkie, prowadzącym obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji.

Zakres zadań Komitetu Rewitalizacji:

- a) współpodejmowanie decyzji w ważnych sprawach dotyczących realizacji LPR:
- ocena aktualności i warunków realizacji LPR,
  - ocena konieczności korygowania Programu,
  - zgłaszanie projektów innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych komplementarnych z LPR,
  - określanie zagrożeń wynikających z realizacji projektów i dla projektów,
  - ocena wniosków zgłaszanych przez mieszkańców i innych interesariuszy LPR,
  - przedstawianie inicjatyw podnoszących skuteczność realizowanych przedsięwzięć,
  - ocena poziomu realizacji Programu i poszczególnych wskaźników,
  - analiza finansowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
  - sporządzanie sprawozdań rocznych oraz raportu końcowego po zakończeniu realizacji Programu,
  - dokonywanie badań ewaluacyjnych związanych z LPR, prezentacja ich wyników oraz rekomendacja wynikających z nich ewentualnych zmian,
  - sporządzenie stosownych informacji o realizacji LPR dla potrzeb Rady Gminy Godziesze Wielkie.

Zadaniem o podstawowym znaczeniu w działalności Komitetu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie będzie monitoring realizacji LPR.

Monitoring to systematyczne gromadzenie oraz analizowanie danych określających poziom wykonania przedsięwzięć rewitalizacyjnych składających się na Lokalny Program Rewitalizacji.

Monitorowanie w tym przypadku, to pozyskiwanie i przetwarzanie danych, które są niezbędne do dokonania analizy i określenia założonych wskaźników produktu i rezultatu, a także - jak w przypadku LPR - wskaźników programowych, ukazujących dynamikę oddziaływania programu na grupę interesariuszy.

Informacje z procesu monitorowania są niezbędne dla dokonania oceny Programu i ewaluacji w trakcie i po jego zakończeniu.

Koncepcja monitoringu prowadzonego dla potrzeb oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji opiera się na połączeniu analizy realizacji wskaźników wynikających z projektów (po upływie czasu wynikającego z harmonogramu realizacji projektów i będzie to analiza produktów i rezultatów przypisanych do projektu), analiza śródkresowa i końcowa (po upływie połowy oraz całego czasu realizacji /obowiązania Programu).

Biorąc pod uwagę to, że efekty pewnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odzwierciedlają się w okresie często późniejszym niż czasokres określony w Programie, zasadnym jest szacowanie wskaźników programowych także po okresie realizacji Programu.

Mierniki (wskaźniki monitorowania) zapewniają skuteczność dokonywanych analiz śródkresowej i końcowej, gdyż są dostosowane do planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także poprzez swoją formę: mierników mierzalnych (wyrażanych w postaci liczbowej), wiarygodnych (poprzez konkretne ich sprecyzowanie) i dostępnych (bezproblemowy dostęp do danych niezbędnych do przeprowadzenia szacunku).

Zakładane wskaźniki monitorowania zostały przedstawione w formie tabelarycznej

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2022

Tabela nr 16. Zakładane wskaźniki monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU BAZOWYM	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU DOCELOWYM
SFERA SPOŁECZNA		
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	10,69	8,78 (spadek o 17,87%)
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,48	2,10 (spadek 15,32%)
Liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	6,30	5,73 (spadek o 9,05%)
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	19,39	17,52 (spadek o 9,64%)
Liczba osób nadużywających alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,05	0,82 (spadek o 21,90%)
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców	14,72	14,25 (spadek o 3,19%)
Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	23,40	20,21 (spadek o 13,63%)
Liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów	44,68	36,17 (spadek o 19,05%)
Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100 uczniów	50,00	58,51 (wzrost o 8,51%)
SFERA GOSPODARCZA		
Ilość podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,27	3,86 (wzrost o 18,04%)
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Ilość odpadów wytwarzanych przez 1 mieszkańca w ciągu miesiąca w kg	9,8	12,0 (wzrost o 22,45%)
SFERA TECHNICZNA		
Ilość obiektów użyteczności publicznej wymagających remontu	2	0 (spadek o 100%)

Źródło: opracowanie własne

Poziom realizacji powyższych wskaźników zostanie poddany analizie w połowie trwania Programu oraz, końcowo, po upływie czasu obowiązywania, poprzez porównanie wartości przypisanych wskaźnikom na początku opracowywania LPR, do wartości na kolejnych etapach realizacji.

Założeniem niezbędnym przy tak opisanej metodyce jest to, aby dane wykorzystywane do analiz monitorujących pochodziły z tych samych źródeł jak informacje pierwotne. Badania monitorujące dla Lokalnego Programu Rewitalizacji są warunkiem

stwierdzenia aktualności tego dokumentu, poprzez umożliwienie kontroli, czy założenia będące u podstaw Programu są odpowiednie do bieżących punktów odniesienia.

Zadaniem powoływanego Komitetu Rewitalizacji będzie bieżący monitoring przebiegu podejmowanych działań, dokonywanie stosownych analiz i sprawozdań, co umożliwi (szczególnie w układzie rocznym) zauważenie problemów i zmian i w ślad za tym – modyfikacja LPR.

Przyjęcie tego założenia zapewni skuteczność, adekwatność i efektywność wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie 2017-2022.

12. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Województwa Wielkopolskiego.

Problem korelacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie z dokumentami strategicznymi na szczeblu gminy i subregionu został szeroko przedstawiony w pierwszej części opracowania (punkt 2.). Była to charakterystyka powiązań pomiędzy LPR oraz: Strategią Rozwoju Gminy, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Rozwoju Aglomeracji Kalisko Ostrowskiej, a także Lokalną Strategią Rozwoju LGD7 „Kraina Nocy i Dni”.

Charakterystyka ta miała raczej podłoże „kompetencyjne”, polegające na odpowiedzi na pytanie: *czy Gmina Godziesze wielkie, w świetle przyjętych dokumentów strategicznych, ma prawo do przygotowania programu rewitalizacji, obejmującego przede wszystkim problematykę społeczną.*

Po pozytywnej odpowiedzi na taką kwestię, obecnie należy dokonać analizy, by sprawdzić czy opracowany Program jest skorelowany z podstawowymi dokumentami strategicznymi Województwa Wielkopolskiego – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – do roku 2020 „Wielkopolska 2020” w jej zaktualizowanej wersji z 17 grudnia 2012 roku oraz dokumentem planistycznym – Planem Zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego - z 26 kwietnia 2010 roku.

12.1. Powiązanie LPR ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020.

Znajdowanie tychże powiązań może mieć różnoraki zakres i wagę, jednakże już we wstępnej części Strategii (Podsumowanie diagnozy społeczno – gospodarczej) stwierdzić można tożsamość przedmiotową, całkowicie zbieżną z założeniami LPR w brzmieniu: *rozwarstwienie ekonomiczne powiązane jest ze zróżnicowanym dostępem do infrastruktury i usług społecznych, opieki socjalnej, medycznej, co utrwała liczebność grup marginalizowanych. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu spójności społecznej będzie jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych w najbliższych kilkunastu latach.*

Takie powiązanie przedmiotowe i ideowe Strategii i LPR znajduje swoje uzasadnienie w określeniu „słabych stron Wielkopolski”:

- a) duży obszar województwa zagrożony marginalizacją przestrzenną, szczególnie północny i południowy kraniec regionu,
- b) słabo rozwinięte funkcje pozarolnicze,
- c) ukryte bezrobocie,
- d) ograniczony dostęp do usług społecznych,
- e) słaba dostępność komunikacyjna,
- f) niski poziom dochodów i wykształcenia,
- g) niska świadomość zasad funkcjonowania infrastruktury OZE,
- h) niewystarczająca świadomość dziedzictwa kulturowego wsi,
- i) wysoki poziom bezrobocia na znacznym obszarze województwa oraz duże zróżnicowanie przestrzenne,
- j) patologie społeczne w wielu obszarach,
- k) ubóstwo i zagrożenie wykluczeniem społecznym,
- l) niewystarczająca infrastruktura społeczna i nierównomierny do niej dostęp,
- m) zły stan infrastruktury komunikacyjnej i środowiskowej,

co jest zgodne z ustaleniami diagnozy LPR Gminy Godziesze Wielkie oraz elementy „silnych stron Wielkopolski” w postaci ustaleń:

- a) duży potencjał dziedzictwa kulturowego wsi,
- b) duży społeczny potencjał mieszkańców oraz organizacji pozarządowych,
- c) wzrost więzi społecznych,

d) wzrost znaczenie polityki społecznej,

co jest podstawowym założeniem rozwojowym LPR dla Gminy Godziesze Wielkie, którego celem – przeciwdziałanie zagrożeniom polegającym na marginalizacji i wykluczeniu społecznym.

Podstawowa zgodność pomiędzy Strategią „Wielkopolska 2020” i LPR Gminy Godziesze wielkie zawiera się w elementach wizji obu dokumentów, w przypadku „Wielkopolski 2020” obejmującej stwierdzenia:

- mieszkańcy wykazują wysoką aktywność zawodową, gospodarczą i społeczną,
- wszystkie aspekty rozwoju uwzględniają zasadę włączenia społecznego,
- każdy mieszkaniec ma dostęp do podstawowych standardów usług społecznych.

Założenia LPR Gminy Godziesze Wielkie są zgodne z celem generalnym Strategii „Wielkopolska 2020”, w brzmieniu:

Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

w którym „potencjałami rozwojowymi” są:

- praca, przedsiębiorczość, kapitał społeczny, włączenie społeczne,
- edukacja i infrastruktura (społeczna i techniczna),
- środowisko przyrodnicze i demografia.

Zgodność, w ujęciu szczegółowym, pomiędzy Strategią „Wielkopolska 2020” i Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie, zachodzi w szczególności pomiędzy celami strategicznymi:

- 1) cel strategiczny 5 – *zwiększenie spójności województwa* w obrębie celu operacyjnego 5.2. *rozwój obszarów wiejskich* w kierunkach działań:
  - wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji,
  - stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych,
  - propagowanie i wdrażanie idei odnowy wsi,
  - promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego wsi,
  - rozwój organizacji pozarządowych działających na wsi.

2) cel strategiczny 5 –w obrębie celu operacyjnego 5.3. - *aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych*, poprzez:

- plany kompleksowej aktywizacji, obejmującej instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach,

3) cel strategiczny 5 – w obrębie celu operacyjnego 5.4. – *wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji*

poprzez:

- kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji, obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach,

4) cel strategiczny 5 – w obrębie celu operacyjnego 5.5. – *zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych*,

poprzez:

- poprawę dostępności komunikacyjnej do usług,
- wsparcie systemowych rozwiązań (prawnych, formalnych, organizacyjnych) zwiększających popyt i podaż usług publicznych,

5) cel strategiczny 6 – *wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu* – cel operacyjny 6.12. – *rozwój srebrnego sektora gospodarki*,

poprzez:

- rozwój infrastruktury instytucji „srebrnego sektora”,
- tworzenie warunków i promocja komunikacji społecznej

6) cel strategiczny 7 – *wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia* – cel operacyjny 7.3. – *promocja przedsiębiorczości i zatrudnienia*,

poprzez:

- wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej,
- promocja przedsiębiorczości społecznej,

7) cel strategiczny 7 – cel operacyjny 7.6. – *rozwój kształcenia ustawicznego*,

poprzez:

- promowanie i zwiększanie dostępności do kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych

oraz cel operacyjny 7.4. - *rozwój oraz promocja postaw kreatywnych,*

8) cel strategiczny 8 – *zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa, a w szczególności celów operacyjnych:*

a) cel operacyjny 8.4. – *promocja zdrowego stylu życia,*

b) cel operacyjny 8.5. – *wzmocnienie włączenia społecznego,*

c) cel operacyjny 8.7. – *kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu, a w nim działanie: inwestycje poprawiające stan bazy kultury, sportu i rekreacji,*

d) cel operacyjny 8.8. – *budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, a w nim szczególnie działanie:*

- *wzmocnienie świadomości lokalnej i regionalnej,*

e) cel operacyjny 8.10. – *ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego, a w nim szczególnie działania:*

- *promocja kultury regionalnej,*

- *poprawa warunków do utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej.*

W swoich przewidywanych działaniach Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje także do treści i działań opisanych w:

- cel strategiczny 2 – *poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami*, w tym cele operacyjne:

- 2.5. – *ograniczenie emisji substancji do atmosfery,*

- 2.6. – *uporządkowanie gospodarki odpadowej,*

- 2.10. – *promocja postaw ekologicznych*

- cel strategiczny 3 – *lepsze zarządzanie energią*, w tym cel operacyjny:

- 3.2. – *rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii*

Podsumowując – przygotowany Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie – zarówno w części opisowej (diagnoza stanu), jak i ideowej (wizja), a także programowej (cele strategiczne, operacyjne oraz działania) ściśle nawiązuje do Strategii „Wielkopolska 2020”, stając się narzędziem jej realizacji na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

12.2 Powiązanie LPR z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, uchwalony 26 kwietnia 2010 roku, uwzględnia zasady i przesłanki jakie dla rozwoju województwa definiuje Strategia „Wielkopolska 2020”, dlatego też głównym zadaniem kształtowania rozwoju przestrzennego województwa powinno być optymalne wykorzystanie szeroko rozumianych uwarunkowań wewnętrznych oraz norm wynikających z uwarunkowań zewnętrznych dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i sprawnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych znajdujących się na terenie województwa.

Realizacja celów określonych przez Strategię w planowaniu przestrzennym sprowadza się do dwóch głównych działań:

- dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku
- „zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa” (cytat za „Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – uwarunkowania rozwoju przestrzennego – punkt 10”).

Z treści zapisu wynika, iż Plan „przyjmuje” znaczenie potencjałów rozwojowych województwa określonych w Strategii „Wielkopolska 2020” a więc: praca, przedsiębiorczość i innowacyjność, kapitał społeczny, włączenie społeczne, infrastruktura społeczna i techniczna, edukacja, środowisko przyrodnicze i demografia jako elementów wpływających na poprawę jakości życia i zrównoważony rozwój. Biorąc pod uwagę zbieżność ideową (wizja Strategii i Planu) oraz biorąc pod uwagę założenia będące u podstaw tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie – występuje w tym zakresie pełna zgodność pomiędzy tymi dokumentami , w znaczeniu „LPR jest ściśle powiązany z zadaniami określonymi w Strategii „Wielkopolska 2020” i Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego i służy wdrażaniu ich w życie na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

Szczególnie zgodność ta zachodzi w zakresie określania kierunków zagospodarowania przestrzennego (cel strategiczny) i celów zagospodarowania przestrzennego (cel operacyjny).

Wśród wymienionych w Planie celów zagospodarowania przestrzennego województwa wymienić należy:

Cel 29.4. – przełamywanie barier i ograniczeń poprzez:

- a) Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców regionu,
- b) Wspomaganie minimalizacji zjawisk bezrobocia , w rejonach najbardziej nim objętych,
- c) Poprawę stanu dróg publicznych,
- d) Wykreowanie tożsamości regionu, który mimo znacznych różnic kulturowych, gospodarczych i przyrodniczych będzie traktowany jako spójny organizm,
- e) Kontynuacje procesów restrukturyzacyjnych polegających na modernizacji i poprawie wyposażenia obszarów wiejskich w urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, społecznej i informatycznej, które wpłyną na podniesienie poziomu życia ich mieszkańców i stanowić będą czynniki rozwoju lokalnego.

Cel 29.7 „Polityka wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego” z priorytetami:

- a) wspieranie inicjatyw lokalnych, zmierzających do poprawy standardów życia oraz likwidacji bezrobocia
- b) zachęcanie do inwestowania lokalnego potencjału ludzkiego,
- c) zmniejszenie liczby osób utrzymujących się z rolnictwa poprzez wspieranie polityki społecznej dążącej do przekwalifikowania i zmiany zawodu.

Cel 31 „ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego” z priorytetem:

Ochrona istniejących zasobów materialnych i duchowych oraz kreowanie nowej jakości.

Cel 31.1.1. „ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych” poprzez zawarte stwierdzenie: „Można pokładać nadzieję, że środowiska lokalne będą w coraz większym stopniu występować z inicjatywami kompleksowych rewitalizacji, przeprowadzonych w oparciu o dokumentację historyczną i plany zagospodarowania przestrzennego”.

Oraz Cel 31.3. „promowanie świadomości regionalnej Wielkopolski” uwzględniający działania polegające na kultywowaniu pracowitości, odpowiedzialności i aktywności społecznej oraz regionalizmu tzw „małych ojczyzn”.

Problematyka funkcjonowania obszarów o różnym przeznaczeniu pojawia się także jako ważny element wzrostu powiązany z funkcjami urbanistycznymi miasta Kalisza i subregionu kaliskiego.

Istotne znaczenie dla ochrony środowiska i powiązanych z nią zjawisk (energia ze źródeł odnawialnych, gospodarka odpadowa) podkreślone jest w podstawowym dziale Planu – Polityka przestrzenna, a w niej cele:

- a) poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
- b) ochrona zasobów i przywracanie walorów środowiska.

Podsumowując – Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie ściśle nawiązuje do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego tak w warstwie ideowej (założenia planu) jak i wykonawczej (przewidziane do zrealizowania działania) stając się składową polityki przestrzennej Województwa Wielkopolskiego.

13. Informacje uzupełniające do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie 2017-2022

- I. Działając zgodnie z przepisami ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, a w szczególności zgodnie z treścią art. 48 tejże ustawy – Wójt Gminy Godziesze Wielkie wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Wielkopolskiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie, że Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

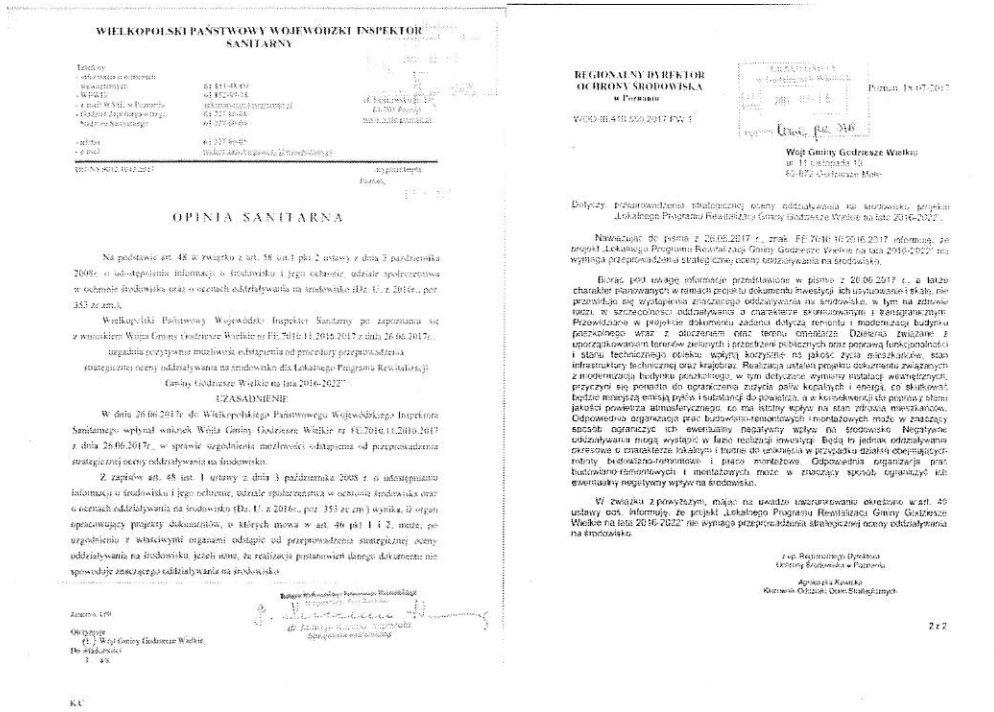
Obie instytucje udzieliły zgodnej, pozytywnej odpowiedzi.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 34. Skany opinii dot. konieczności wykonania oceny oddziaływania na środowisko

Źródło: fotografie własne

- II. Wzór ankiety o charakterze informacyjno-komunikacyjnym (opracowanej przez firmę Awil), skierowanej do interesariuszy LPR na etapie zebrań konsultacyjnych, wykorzystanej na etapie diagnozy LPR.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

Rysunek nr 35. Ankieta dot. Programu Rewitalizacji

ANKIETA
do Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie

Szanowni Państwo

W związku z prowadzeniem prac nad opracowaniem Programu Rewitalizacji, tworzący się do Państwa zwracamy się o wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta przetransmitowana jest do dnia ..... 2017 roku w sekretariacie Urzędu lub wyprzeżony pocztą. Ma ona na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie na temat aktualnie wybranych problemów gospodarki, infrastruktury, środowiska oraz zagrożeń i wyzwań, a jej rezultatem. Państwa opinie będą materiałem do analizy i planowania działań i skuteczności przyjętych w Programie celów oraz zadań, mającym być samymi dążyć do jakichś gotowych opracowania. Jak najbardziej prosimy o wypełnienie ankiety i zapewnienie, że ankieta jest anonimowa, a wyniki będą przetwarzane wyłącznie w formie zbiorczej.

1. Jak ocenia Pan/Pani infrastrukturę społeczną na terenie gminy?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dostęp do klubów i przedszkoli						
Dostęp do szkół podstawowych						
Dostęp do gimnazjów						
Poziom edukacji w szkołach podstawowych						
Poziom edukacji w gimnazjach						
Dostęp do placówek kulturalnych publicznych (teatry, muzea, biblioteki, ośrodki kulturalne itp.)						
Dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej						

4. Jak ocenia Pan/Pani estetykę przestrzeni gminy?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dbałość mieszkańców o estetykę prywatnych posesji						
Estetykę budynków użyteczności publicznej						
Estetykę przestrzeni publicznych (parków, skwerów, ulic)						

5. Jak ocenia Pan/Pani pozostałe elementy życia w gminie?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Stan środowiska (czy jest szkodliwe, czy są smutki)						
Świadomość ekologiczną (wiedzę o ochronie środowiska, że nie wolno kłamać)						
Mobilność mieszkańców na terenie gminy						
Dostęp do opieki społecznej						
Jakość usług świadczonych przez opiekę społeczną						
Bezpieczeństwo na terenie gminy (czy czują się bezpiecznie)						

2. Jak ocenia Pan/Pani możliwości integracji mieszkańców?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Mobilność mieszkańców w stwarzaniu klubów, klubów, klubów						
Dostęp do miejsc, w których można się spotykać						
Jakość miejsc spotkań (czy są estetyczne i atrakcyjne)						

3. Jak ocenia Pan/Pani stan infrastruktury technicznej?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dostęp do sieci wodociągowej						
Dostęp do sieci kanalizacyjnej						
Dostęp do sieci gazowej						
Dostęp do Internetu szerokopasmowego						
Liczba mieszkań mieszkalniowych						
Jakość mieszkań						
Stan nawierzchni dróg na terenie gminy						
Stan infrastruktury rekreacyjnej (obszary, oświetlenie, sprzęt rowerowy itp.)						
Przebieg bezpieczeństwa na drodze						

6. Proszę wskazać stopień nasilenia problemów społecznych występujących na terenie gminy.

Rodzaj problemu społecznego	Brak problemu	Niski	Średni	Wysoki
Narkomania				
Fenomen w rodzinie				
Alkoholizm				
Bieda				
Bezrobocie				
Przejrzystość wśród młodocianych				
Przejrzystość				

7. Proszę wymienić 5 najważniejszych problemów występujących na terenie gminy, które należy rozwiązać:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

8. Proszę zaznaczyć jakie przedsięwzięcia powinny być realizowane przez gminę w pierwszej kolejności (maks. 3 odpowiedzi):

- Remont i budowa dróg
- Budowa i modernizacja obiektów i sieci rowerowych
- Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej
- Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej
- Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych
- Poprawa estetyki gminy
- Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego
- Zwiększenie pomocy w zakresie dla najuboższych
- Wzrost poziomu działalności kulturalnych
- Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw i poszukiwanie inwestycji rozwojowych
- Wydzielenie i udzielenie grantów dla inwestorów
- Rozwój usług turystycznych
- Inne: .....

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2022

9. Proszę dobrać cztery zdania:

1. Wskaż, do jakiej gminy: Godziesze Wielkie

10. Proszę podać jakie negatywne lub pozytywne zmiany zauważył na terenie gminy w ciągu ostatnich 10 lat.

pozytywne:

negatywne:

11. Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy? Proszę udzielić odpowiedzi TAK/NIE.

Pytanie	TAK	NIE
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywę		
Jest bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy		
Jest dobrze zarządzana		
Jest polidna w atrakcyjnym miejscu		
Jest atrakcyjna dla przedsiębiorców		
Jest atrakcyjna dla turystów		
Ma dobrą sytuację finansową		
Jest atrakcyjna dla mieszkańców		

12. Z którymi formami promocji gminy spotkała się Pan/Pani w ciągu ostatniego roku (max 3 odpowiedzi)?

- Organizowanie imprez
- Internet
- Współpraca z lokalnymi organizacjami
- Media lokalne (prasa, radio, telewizja)
- Rękopis
- Uczestnictwo gminy w konkursach i plebiscytach
- Media regionalne i krajowe
- Materiały promocyjne

13. Skąd otrzymał Pan/Pani informacje o działaniach podjętych przez władze i wydziałach lokalnych (max 3 odpowiedzi)?

- Z pomocy strony internetowej
- Z biuletynu informacyjnego
- Z prasy lokalnej
- Od pracowników i mieszkańców
- Z tablicy ogłoszeń
- Od sąsiadów, sąsiadów
- Z mediów społecznościowych

14. Proszę opisać jakie są zalety mieszkania w gminie.

15. Czego w Państwa zdaniu brakuje na terenie gminy.

16. Jaki potencjał gminy według Pana/Pani powinien być rozwinięty?

Metryczka

1. Płeć: Kobieta Mężczyzna

2. Wiek: 18 - 24 lata 25 - 34 lata 35 - 44 lata 45 - 54 lata 55 - 64 lata powyżej 65 lat

3. Wykształcenie: podstawowe średnie wyższe

4. Aktywność zawodowa: bezrobotny osoba ucząca się pracownik w przedsiębiorstwie prowadzący własną działalność emerytalista

5. Czy jest Pan/Pani mieszkańcem gminy? TAK NIE

Źródło: firma Awil

**RADA GMINY
Godziesze Wielkie**

PRZEWODNICZĄCA
Rozdziału
Mirosława Kobyłka

